

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI

TÜRKİYE'DEKİ ARAMA KURTARMA ELEMANLARININ TEMEL
SORUNLARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
HALİL SAROL

Danışman
Prof. Dr. Suat KARAKÜÇÜK

ANKARA-2007

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

TÜRKİYE'DEKİ ARAMA KURTARMA ELEMANLARININ TEMEL
SORUNLARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
HALİL SAROL

Danışman
Prof. Dr. Suat KARAKÜÇÜK

ANKARA-2007

Halil SAROL' un, "Türkiye'deki Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları" başlıklı tezi, 01.06.2006 tarihinde jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Adı-Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı): Prof. Dr. Suat KARAKÜÇÜK

Üye : Yrd. Doç. Dr. İ. Fatih YENEL

Üye : Yrd. Doç. Dr. Veliddin BALCI

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de ki arama kurtarma elemanlarının temel sorunlarının tespit edilmesi, görev yaptıkları kurumda ki problemleri, ekip ve ekip elemanlarının görüşlerinin tespit edilmesidir.

Araştırmanın evrenini, Türkiye’deki arama ve kurtarma ekiplerinde yer alan resmi ve gönüllü arama kurtarma elemanları, örneklem grubunu ise, Sivil Savunma Genel Müdürlüğü’ne bağlı arama ve kurtarma birlik müdürlüklerinde (468), Arama Kurtarma Derneğinden (87), Gölcük Arama Kurtarma Ekibinden (47), ve Gazi Üniversitesi Arama ve Kurtarma Merkezinden (22), görev yapan toplam 624 arama kurtarma elemanı oluşturmuştur.

Çalışmada veri toplama aracı olarak “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği” uygulanmıştır. Kullanılan ölçek, 31 madde ve (1) organizasyon, (2) yasal düzenlemeler, (3) teşkilat, (4) eğitmenler, (5) malzeme, (6) yazılmış eserler, (7) psikolojik gibi 7 alt boyuttan oluşmaktadır. Arama kurtarma elemanlarının karşılaşılabileceği sorunlar “Hiç Katılmıyorum (1)” ve “Kesinlikle Katılıyorum” (5) şeklinde 5’li Likert tipi ölçek üzerinde değerlendirilmektedir.

Çalışmada, anketin alt boyutlarının güvenirlik düzeylerini test etmek için, içsel tutarlılığı sınamada kullanılan Cronbach Alpha katsayısına bakılmış ve toplam iç tutarlılık katsayısı .81 olarak hesaplanmıştır.

Çalışmanın sonuçlarına göre; gönüllü olarak görev yapan arama kurtarma elemanlarının resmi arama kurtarma elemanlarına göre, toplumun kendilerine karşı tutumlarından daha çok memnun oldukları, “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin alt boyutlarına ilişkin puanlarının görev yaptığı kuruma, yaşlarına, eğitim durumlarına ve görev süresine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; resmi görevli olarak çalışan arama kurtarma personelinin görevlerinin öneminin farkında oldukları, görevlerini önemsedikleri ancak riskli bir iş yaptıklarından bunun farkına varılmasını ve buna göre yasal güvence altına alınmalarının gerektiği ve görev öncesi, görev esnası ve sonrasında eğitim, ortam, imkan, psikolojik destek gibi katkılar sağlanması konusunda görüş birliğinde oldukları söylenebilir.

Gönüllü kuruluşlarda ise görevle ilgili koordinasyon sağlama, iletişim kurma gibi sorunlar temel sorun gibi algılanırken, gönüllülerin yaptıkları işten mutlu olmaları ve toplumda olumlu algılanmalarının motivasyonlarını artırdığı ortaya çıkmaktadır.

SUMMARY

The aim of this study is to modify main problems of search and rescue teams, their problems with their cooperation where they work and team and team staffs' opinions in Turkey.

The scope of investigation is official or volunteer search and rescue staffs from search and rescue teams in Turkey, committees of these team staff consist of totally 624 search and rescue staff who working for Civil Defence Search And Rescue Centres under the auspices of General Directorate of Civil Defence(468), AKUT(87), GESOTİM(47) and GÜDAK (22).

In the study, “The Main Problems Scale of Search and Rescue Staff” is applied as a data collection appliance . This scale have composed of 7 dimension as 31 item and (1) organization, (2) legal arrangement (3) organized group, (4) training instructor, (5) tool, (6) literature, (7) psychological. The possible problems of search and rescue teams are evaluated as “ Totally Disagree (1)” and “ Totally Agree (5)” on a Liket type scale.

In the study, in order to assess the reliability level of the sub dimensions of the questionnaire, Cronbach Alpha coefficient used in testing the interior consistency is examined, and it is calculated that the total interior consistency is .81.

The results of the study shows that volunteer search and rescue staffs are more pleased with the attitudes of the society towards them than the official search and rescue workers, and the points related to the sub dimensions of “ the Main Problems Scale of Search and Rescue Staff” differs according to the the institution they take part in, their ages, their educational backgrounds and how long they have worked so far in a great deal.

In conclusion, it can be suggested that the official search and rescue teams are aware of the importance of their work and they give importance to their function, but as they are in a dangerous kind of work, they want to have policy and some assistance such as education, surroundings, opportunities and psychological support before, during and after the work.

Although, in volunteer institutions, the problems such as coordination and getting into contact are considered to be the main ones, the volunteers are pleased with their part in the organization and the fact that the society perceive their position in a positive point of view improves their motivation.

ÖNSÖZ

Ülkemiz dünyanın en önemli deprem kuşağından biri olan Alp Himalaya deprem kuşağında yer almakta, deprem dışında sel, heyelan, çığ, kaya düşmesi, yangınlar ve trafik kazaları gibi doğal yada teknolojik afetlerle karşı karşıya kalmaktadır. Ancak afetler sonrası alınan önlemlerin ve uygulamaların yeterli olduğunu söylemek imkansızdır. Özellikle afet yönetimi içersinde önemli bir yere sahip olan arama kurtarma faaliyetlerinin icrasında ve koordinasyonu, yaşanan sorunlar ve bunlara ek olarak ülkemizde arama kurtarma faaliyetlerini yürüten arama kurtarma ekipleri ile ekip personellerinin de sorunlarının eklenmesi ile karmaşaya dönüşmekte ve çalışmamızın merkez noktasını oluşturmaktadır.

“Türkiye’deki Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları” konulu çalışmam süresince ve yaşamımın her anında bilgi, deneyim ve rehberliğini eksik etmeyen çok değerli hocam ve tez danışmanım, Prof. Dr. Suat KARAKÜÇÜK’e, teşvik, öneri ve desteklerinden dolayı değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Fatih YENEL’e, Sivil Savunma ilgili bilgi ve deneyimlerini paylaşan Ankara Sivil Savunma Arama Kurtarma Birlik Müdürü Metin GÖKTER’e, tezin her aşamasında yanımda olan çok değerli dostlarım Öğr. Gör. Dr. Bülent GÜRBÜZ ve Arş. Gör. H. Alper GÜNGÖRMÜŞ’e, araştırma verilerin analizinde değerli zamanını paylaşan Arş.Gör. Aslıhan ALGAN’a, tüm Sivil Savunma çalışanlarına, AKUT Başkanı Nasuh MAHRUKİ ve AKUT gönüllülerine, GESOTİM Tim Komutanı Necmi KOCAMAN ve GESOTİM gönüllüleri ile hayatımda çok önemli bir yere sahip olan GÜDAK ailesine sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmam boyunca anlayış ve sabırlarından dolayı eşime sonsuz teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖZET.....	i
SUMMARY.....	iii
ÖNSÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	ix
TABLolar LİSTESİ.....	x
1. GİRİŞ VE AMAÇ	i
2. GENEL BİLGİLER.....	3
2.1. Afet Kavramı	3
2.2. Afet Yönetimi	5
2.2.1. Afet Yönetim Evreleri	6
2.2.1.1. Zarar Azaltma.....	7
2.2.1.2. Önceden Hazırlık.....	7
2.2.1.3. Kurtarma ve İlk Yardım	7
2.2.1.3. İyileştirme.....	9
2.2.1.4. Yeniden İnşa.....	9
2.3. Türkiye’de Afet Yönetim Organizasyonu	10
2.3.1. Merkezi Örgütlenme.....	11
2.3.1.1. Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi.....	11
2.3.1.2. Afetler Merkez Koordinasyon Kurulu	13
2.3.1.3. Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurulu	14
2.3.2. Taşra Teşkilatlanması.....	16
2.3.2.1. İl Kurtarma ve Acil Yardım Komitesi.....	16
2.3.2.2. İlçe Kurtarma ve Acil Yardım Komitesi	18
2.3.3. Türkiye’de Afet Yönetiminde Yetkili Kurum/Kuruluşlar.....	19
2.3.3.1. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı.....	19
2.3.3.1.1. Afet İşleri Genel Müdürlüğü	19
2.3.3.1.2. Yapı İşleri Genel Müdürlüğü	21

2.3.3.1.3. Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü...	21
2.3.3.2. Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü (TAY).....	22
2.3.3.3.1. Kızılay'ın Amacı	24
2.3.3.3.2. Kızılay'ın Görevi.....	24
2.3.3.3.3. Türk Kızılay'ının Faaliyetleri.....	25
2.3.3.3.3.1. Sağlık Hizmetleri ve Sosyal Hizmetler	25
2.3.3.3.3.2.1. Gençlik Hizmetleri	25
2.3.3.3.3.3. Afet Hizmetleri.....	25
2.3.3.3.3.4. Eğitim Hizmetleri	26
2.3.3.14. Ulusal Deprem Konseyi	31
2.4. Arama Kurtarma.....	32
2.4.1. Hafif Arama Kurtarma	34
2.4.2. Ağır Arama Kurtarma.....	36
2.5. Türkiye'de Arama Kurtarma Faaliyetlerini Yürüten Resmi Kurumlar	38
2.5.1. Sivil Savunma Genel Müdürlüğü	38
2.5.1.1. Sivil Savunmanın Tarişesi.....	38
2.5.1.2. Sivil Savunma Tanımı	39
2.5.1.3. Sivil Savunma Birlik ve Ekiplerinin Görevleri	40
2.5.1.4. Bağlı Kuruluşlar	41
2.5.1.4.1. Sivil Savunma Koleji Müdürlüğü.....	41
2.5.1.4.2. Sivil Savunma Arama Kurtarma Birlik Müdürlüğü ..	41
2.5.1.4.3. İkaz Alarm Merkezleri	42
2.5.2. Türk Silahlı Kuvvetleri.....	42
2.5.2.1. Doğal Afet Arama Kurtarma Taburu (DAK).....	44
2.5.3. Türkiye'de Arama Kurtarma Faaliyetlerini Yürüten Bazı Gönüllü Kurum ve Kuruluşlar	47
2.5.3.1. AKUT	47
2.5.3.2. GEA	51
2.5.3.3. AKA	54
2.5.3.5. GÜDAK (Doğa Sporları ve Arama Kurtarma Merkezi)	59
2.5.3.5.1. GÜDAK Arama Kurtarma Birimi	63
2.6. Arama Kurtarma İle İlgili Bazı Uluslararası Kuruluşlar	65

2.6.1. Uluslar Arası Sivil Savunma Örgütü (ICDO)	65
2.6.2. Uluslar Arası Arama Kurtarma Dayanışma Grubu (INSARAG).....	66
2.6.3. Birleşmiş Milletler İnsani Yardım Koordinasyon Ofisi (OCHA)	68
2.6.4. Uluslararası Kızılhaç Komitesi (ICRC).....	69
3. MATERYAL VE YÖNTEM	72
3.1. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi.....	72
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	73
3.3. Veri Toplama Aracı.....	73
3.4. Verilerin Toplanması.....	74
3.5. Verilerin Analizi.....	74
3.6. Güvenirlik.....	75
4. BULGULAR	76
5. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	99
KAYNAKLAR.....	105
EKLER	113
ÖZGEÇMİŞ.....	125

KISALTMALAR LİSTESİ

AK	: Arama Kurtarma
AKA	: Arama Kurtarma Araştırma Derneği
AKUT	: Arama Kurtarma Derneği
BKYM	: Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi
GEA	: Arama Kurtarma, Ekoloji ve Yardım Kampanyaları Grubu
GÜDAK	: Doğa Sporları ve Arama Kurtarma Merkezi
DAK	: Doğal Afetler Arama Kurtarma Timleri
DAFYAR	: Doğal Afet Yardım Mangası
MGK	: Milli Güvenlik Kurulu
ICDO	: International Civil Defence Organisation
OCHA	: Unidet Nations Office for the Coordination of Humanitarion Affairs
ICRC	: International Committee of the Red Cross
INSARAG	: International Search and Rescue Advisory Group
SAR	: Search and Rescue
SPSS	: Social Sciences Package Statistic System

TABLOLAR LİSTESİ

	Sayfa No
Tablo 1. Resmi Arama Kurtarma Elemanlarının Demografik Özellikleri	76
Tablo 2. Gönüllü Arama Kurtarma Elemanlarının Demografik Özellikleri	77
Tablo 3. Arama Kurtarma Elemanlarının Arama Kurtarma Faaliyetlerinin Riskine İlişkin Görüşleri.....	78
Tablo 4. Resmi Arama Kurtarma Elemanlarının Görev Esnasındaki Kazaların Yasal Düzenlemelerine İlişkin Görüşleri	78
Tablo 5. Gönüllü Arama Kurtarma Elemanlarının Operasyona Katılım Durumları..	79
Tablo 6. Arama Kurtarma Elemanlarının Operasyona Katılım Durumları.....	79
Tablo 7. Arama Kurtarma Elemanlarının Arama Kurtarma Faaliyetlerinde Görev Alma Durumları	80
Tablo 8. Arama Kurtarma Elemanlarının Sivil Toplum Örgütlerini Gelişimine ve Arama Kurtarma Örgütleri ve Birbirleri ile İlgili Düşünceleri	81
Tablo 9. Arama Kurtarma Elemanlarının Arama Kurtarma Örgütlerinin Koordinasyonunun Hangi Kurumun Yapacağına İlişkin Düşünceleri.....	82
Tablo 10. Arama Kurtarma Elemanlarının Operasyon Sonrasında Psikolojik Durumlarına İlişkin Düşünceleri.....	83
Tablo 11. Gönüllü Arama Kurtarma Elemanlarının Katıldıkları Eğitim Faaliyet Durumları	84
Tablo 12. Gönüllü Arama Kurtarma Elemanlarının Aldıkları Sertifika Durumları...	85
Tablo 13. Gönüllü Arama Kurtarma Elemanlarının Arama Kurtarma Kulüp-Dernek- Kuruma Katılım Sebebine İlişkin Düşünceleri.....	85
Tablo 14. Arama Kurtarma Elemanlarının Yardımcı Olunan Kimse ile Görüşme Durumları	86
Tablo 15. Arama Kurtarma Elemanlarının Resmi yada Gönüllü Olmasına Göre Toplumun Tutumuna İlişkin Yüzde Frekans ve Ki-Kare Analizi	86
Tablo 16. Arama Kurtarma Elemanlarının Resmi yada Gönüllü Olmasına Göre Sigara ve Alkol Kullanımına Yüzde Frekans ve Ki-Kare Analizi	87

Tablo 17. Katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin Alt Boyutlarına İlişkin Puanlarının Görev Yaptığı Kuruma Göre t-Testi Sonuçları	88
Tablo 18. Katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin Alt Boyutlarına İlişkin Puanlarının Yaş Kategorilerine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	89
Tablo 19. Katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin Alt Boyutlarına İlişkin Puanlarının Eğitim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	93
Tablo 20. Katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin Alt Boyutlarına İlişkin Puanlarının Görev Süresi Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	95

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Dünyanın en önemli deprem kuşaklarından biri üzerinde bulunan Türkiye'nin yüzölçümünün %42'si I. derece deprem bölgesi üzerinde bulunmaktadır. %24'ü ise II. derece deprem bölgesindedir. Başka bir deyişle topraklarının %66'sı her an her büyüklükte depremin olabileceği bölgede yer almaktadır. Bu bölgede yaşayan nüfus ise toplam nüfusun %70'i olup bunlar çok yüksek sismik risk altında yaşamaktadır. Ayrıca sanayi tesislerinin %98'i barajlarında %92'si çeşitli derecedeki deprem bölgelerinde inşa edilmiştir (Pampal, 2000:1).

Son 70 yıla ait kayıtların ortalamasına göre, depremler sonucu Türkiye'de yılda, 1000 insan ölmekte, 2100 insan yaralanmaktadır. Bu kaba verilerle Türkiye, dünyanın depremden etkilenen ülkeler listesinde, aynen trafik kazaları ve sonuçlarında olduğu gibi, ilk sıralarda yer almaktadır (Soygür, 1996:37).

Türkiye'nin, en yıkıcı doğal afet olan deprem kuşağında yer aldığı ve deprem dışında da su baskınları, heyelanlar, çığ, kaya düşmesi ve yangınlarda sürekli karşı karşıya kaldığı, bilimsel veriler ve bunları doğrulayan olaylarla açıkça anlaşılmaktadır.

Buna karşın, Türkiye'de doğal afetler veya kazalar sonrası acil durumlarda, kazazedeler için arama kurtarma ve ilk yardım faaliyetleri konusunda yapılan çalışmaların, alınan önlemlerin ve uygulamanın yeterli olduğunu söylemek imkansızdır. Özellikle ilk yardım ve arama kurtarma faaliyetlerinde çalışan ekiplerin tek bir yönetim altında çalışmaması, farklı kurumların bu alanda faaliyet göstermesi ve bu kurumlar arasında koordinasyonun olmaması, ciddi boyutlara varan, insan hayatını riske sokan sorunlara sebep olmaktadır.

17 Ağustos 1999 tarihinde Marmara Bölgesinde meydana gelen deprem, beklenen bir olgu olmasına ve sıkça yaşanmasına rağmen her konuda özellikle, arama kurtarma, ilk yardım ve en önemlisi organizasyon olmadaki eksikliği ortaya çıkarmıştır. Bu konuda çalışan sağlık ve arama kurtarma personelinin, yer, hava araç ve teçhizatının yeterince var olmasına rağmen;

- Eğitimin eksikliği,
- Malzemelerin uygun ve yerinde kullanılmaması,
- En önemlisi de koordinasyon eksikliğinden dolayı sistemin çalışması, gerektiği gibi sağlanamamıştır.

Türkiye’de sık sık ne zaman ve nasıl meydana geleceği belli olmayan doğal afetler meydana gelmekte ve buna bağlı olarak arama kurtarma çalışması yapılması gerekmektedir. Özellikle, acil yardım ve arama kurtarma ekiplerinin oluşturulması ve gereken hızda arama yapılacak bölgelere ulaştırılmasında yerel yönetimlerin ve merkezi yönetimin koordinasyon eksikliği de görülmektedir.

Türkiye’de doğal afetler veya acil durum sonrası, olay yerinde çalışma yapabilecek, hızlı hareket edebilecek, olayın gelişimine göre karar verip bunu anında uygulayabilecek kurumlara ihtiyaç varken, ortada birden fazla, yetki ve görev karmaşasına sebep olabilecek şekilden ibaret kriz yönetimiyle ilgili kamu kurumlarının olduğu ve bunların görev, yetki ve sorumluluklarının da aynı olduğu görülmektedir (etin, 2002:30).

1999 Marmara depremi sonrası afet yönetimi ve afet yönetimi içersinde değerlendirilen arama kurtarma faaliyetlerinde ki aksaklıklar gün yüzüne çıkmıştır. Özellikle arama kurtarma ekip ve ekip personellerinin sorunları da genel sorunlar arasında önemli bir yer tutmakta ve araştırmamızın merkez noktasını oluşturmaktadır.

Yukarıda ki açıklamalar doğrultusunda bu çalışmanın amacı; Türkiye’de ki arama kurtarma elemanlarının temel sorunlarının tespit edilmesi, görev yaptıkları kurumda ki problemleri, ekip ve ekip elamanlarının görüşlerinin tespit edilmesidir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Afet Kavramı

Köken itibariyle arapça bir kelime olan "afet", sözlüklerde "büyük felaket, bela, yıkım" olarak tanımlanmaktadır. Kök bilimciler afet kavramının İngilizce'deki karşılıklarından "disaster" kelimesinin "dis" (unfavorable - istenmeyen) ve "astro" (stars - yıldızlar) kombinasyonundan gelen Latince kökenli bir kelime olduğunu belirtmektedirler.

Antik çağ insanlarına göre afet (disaster), kötü yıldızların neden olduğu bir olaydı. Arkeolojik araştırmalar da bu bilgiyi desteklemektedir. Antik çağ insanlarının gökler ile dünyadaki afetler arasında bir bağlantı olduğuna inandıklarını gösteren bilgiler mevcuttur. Kavramın sözlük anlamı ise, "Bir gezegenin veya yıldızın istenmeyen, hoşlanılmayan görünüşü; beraberinde büyük zarar, kayıp ve tahrip getiren ani ve vahim olay" olarak açıklanmaktadır.

Afet, toplumsal yaşamda sürekli karşılaşılabilen ve insanların sosyo-psikolojik hayatını derinden etkileyen bir olgu olduğu için, toplumların örgütlü bir şekilde hazırlıklı olmaları gereken çevresel ve sosyal sorunların başında gelmektedir (Yılmaz, 2004:17).

Afetler:

Doğal Afetler;

Doğal afetler, insan ekolojisinin normal olmayan ve tahmin edilemeyen olaylarıdır. Büyük hasara neden olurlar. Bunlar, doğanın beklenmeyen, şiddetli ve aşırı büyüklükteki hareketleridir (Shenas, Goodarzi, Dehbozorgi ve Farashbandi, 2005:478). Doğal afet, doğa güçlerinin, insan hayatını tehdit ettiği veya insan emeğine büyük oranda zarar verdiği bir olaydır (Zebrowski,1999:19).

Bu kapsamda deprem, dev dalgalar, volkanik patlamalar, toprak kaymaları, tropikal siklonlar, sel, kuraklık, çevre kirlenmesi, ormanların yok edilmesi, çölleşme, veba salgını gibi afetler bulunmaktadır.

Teknolojik Afetler;

Nükleer santral kazaları, kimyasal ve endüstriyel kazalar, uçak kazaları, demiryolu afetleri, gemi kazaları, terörizm ile ilgili eylemler bu sınıf içinde yer almaktadır. Teknolojik afetler kendi başına tetiklenebileceği gibi tabii bir afet tarafından da tetiklenebilir (Gülkan, Balamir ve Yakut, 2006:22).

Doğal, teknolojik veya insan kökenli bir olayın afet sonucunu doğurabilmesi için insan toplulukları ve insan yerleşmeleri üzerinde kayıplar meydana getirmesi ve insan faaliyetlerini bozarak veya kesintiye uğratarak bir yerleşme birikimini etkilemesi gerekmektedir. Başka bir deyişle afet bir olayın kendisi değil, doğurduğu sonuçtur.

En genel tanımla insanlar için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal yaşamı ve insan faaliyetlerini durdurarak veya kesintiye uğratarak toplulukları etkileyen doğal, teknolojik veya insan yapısı kökenli olaylara afet denilmektedir (Ergünay, 1996:263).

Türkiye’de en fazla görülen doğal afet türü depremdir. Çünkü 10 ayda bir deprem yaşanmakta ve tahripkar depremlerin aralığı 14 aydır (Yılmaz, 2003:20).

Deprem;

Doğal etkenlere bağlı olarak yer kabuğunda görülen ve çoğunlukla yeryüzünde önemli değişikliklere neden olabilen, kısa süreli salınım ve titreşim hareketlerine deprem (yer sarsıntısı) denir (Şahin ve Sipahioğlu, 2002:23).

Deprem, insanın hareketsiz olarak kabul ettiği ve güvenle ayağını bastığı toprağın da oynayacağı ve üzerinde bulunan tüm yapılarında hasar görüp, canlı kaybına uğrayacak şekilde yıkılabileceğini gösteren bir doğa olayıdır (Yılmaz, 2000:57).

Oluşumları katı litosfer parçalarının kırılması, kayması yada dünyanın iç ısısında meydana gelen artışlara bağlanmaktadır. Genellikle yer kabuğunu oluşturan katı kaya tabakalarında, nadiren de üst mantoda oluşurlar. Pek çoğu da büyük boyutlu yer kabuğu kırıkları olan faylara bağlıdır. Özellikle diri fay adı verilen aktif, genç faylar tektonik depremlerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Türkiye’de ve dünyada meydana gelen pek çok önemli deprem bu türdür. Türkiye’nin deprem olaylarını kontrol eden en önemli etken, ülkeyi bir uçtan öbür uca kadar doğu – batı yönünde kateden kuzey anadolu fayı’dır (Pampal, 2000:2).

Ani olarak ortaya çıkan ve önlenmesi mümkün olmayan bu doğa olayı, büyük can ve mal kayıplarına neden olduğu gibi, birey üzerinde ve toplumda sosyal ve psikolojik yönden büyük olumsuzluklar da yaratmaktadır (Şahin ve Sipahioğlu, 2002:23).

Yurdumuzun %92’sinin deprem bölgesi içersinde olduğu, nüfusunun %95’inin deprem tehlikesi altında yaşadığı ve ayrıca büyük sanayi merkezlerinin %98’i ve barajlarımızın %93’ünün deprem bölgesinde bulunduğu bilinmektedir.

Son 58 yıl içersinde depremlerden, 58.202 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 122.096 kişi yaralanmış ve yaklaşık olarak 411.465 bina yıkılmış ve ağır hasar görmüştür. Depremlerden her yıl ortalama 1.003 vatandaşımız ölmekte ve 7.094 bina yıkılmaktadır (Göktürk ve Yılmaz, 2001:2).

2.2. Afet Yönetimi

Afet yönetimi, farklı disiplinlerde farklı anlamlar ifade edebilmektedir. Yönetim bilimleri açısından bakıldığında, yönetim bilgi ve sistemleri, kaynak kullanım teknikleri, yöneylem araştırması, proje yönetimi ve planlanması bunun ayrılmaz bir parçasıdır. Keza kamu yönetimi bilimi, özellikle ülkemizde mevcut sistemin iyileştirilmesi çabalarında can alıcı bir rol oynamak durumundadır.

Konu planlama açısından ele alındığı takdirde “Topyekün Hazırlıklı olmak” başlığı altında şehir ve bölge planlaması, altyapı envanteri, nüfus ve ekonomik faaliyetlerin dağılımı, alan kullanımı, afet mimarisi ve planlaması gibi konuları saymak mümkündür. İşin yer bilimleri çerçevesi, bölge planlama ve önceden tahminler konusunda meteoroloji, coğrafi sistemleri, uzay teknolojisi, topografya gibi konuları içine alır (Ergüder, 2006:1).

Afetlerin önlenmesi ve zararların azaltılması amacıyla, bir afet olayının zarar azaltma, hazırlıklı olma, olaya müdahale, ve iyileştirme gibi dört ana ve diğer ara aşamalarına yapılması gereken faaliyetlerin planlanması, yönlendirilmesi, desteklenmesi, koordine edilmesi ve uygulanması için toplumun tüm kurum ve kuruluşlarıyla, kaynaklarının bu ortak amaç doğrultusunda kullanımını gerektiren çok aktörlü, çok disiplinli ve çok kapsamlı ve kompleks bir yönetim şekli olarak tanımlanmaktadır (Ergünay, 2006:10).

Afet yönetimi temelde bir kriz yönetimi olup, planlama, araştırma, organizasyon, koordinasyon, denetim ve yönetim fonksiyonlarını kapsar. Afet etkilerinin azaltılması için de ilgili birimlerin birlikte ve uyum içinde çalışmaları gerekir (Doğal Afetler Genel Raporu, 1997:10). Afetlerle mücadelede, bir yandan mühendislikten yönetim bilimine, psikolojiden ekonomiye kadar değişen bilimsel ve uygulamaya yönelik yaklaşımlar seferber edilir. Öte yandan, devletin en üst makamından sıradan bir vatandaşa, devlet kurumlarından özel sektöre ve sivil toplum örgütlerine kadar geniş bir katılım çeşitliliği sergilenir. Buna göre, afet yönetiminin kurumsal bir yapı altında toplanması ve bu yapı aracılığıyla yürütülmesi gereği ortaya çıkmaktadır. Bu gereğin bir sonucu olarak da “Afet Yönetimi” yada artık dünyada kullanılageldiği biçimiyle “Kapsamlı Afet Yönetimi” yaklaşımları, günümüzde afetlerle mücadelenin temel bir ögesidir (Karaesmen, Yakut ve Güngör, 2004:21).

2.2.1. Afet Yönetim Evreleri

Kökenleri ve gelişim hızları ne olursa olsun, tüm afet olayları ile ilgili faaliyetler 5 ana sayfaya ayrılabilir. Bunlar;

- Zarar azaltma,
- Önceden hazırlık,
- Kurtarma ve ilk yardım,
- İyileştirme,
- Yeniden inşa safhalarıdır (Birand ve Ergünay, 2001:9).

2.2.1.1. Zarar Azaltma

Afet öncesi safhasının ilk aşaması olan zarar azaltma aşaması; olası bir afet riskinin önlenmesi yada mümkün değilse doğurabileceği zararların minimize edilebilmesi için gereken tüm çalışmaların gerçekleştirildiği aşamadır (Yılmaz, 2003:45).

Amacı doğal ve insan yapısı tehlikelerin toplum üzerindeki etkilerini azaltmak için kalıcı önlemler almaktır. Bu amaca ulaşmanın başlıca yöntemi risk oluşturacak kentsel gelişimi ve yapılaşmayı engellemek, oluşmuş olan mevcut risklerin ise azaltılmasını sağlamaktır (Atlı, 2006:14).

2.2.1.2. Önceden Hazırlık

Bu safha meydana gelmesi halinde afetin olumsuz etkilerini ve vereceği zararı azaltmak için hızlı, uygun ve etkili yöntemlerle ortadan kaldırmak için yapılan çalışmaları kapsar. Bunlar; afet yönetiminin planın yapılması, denenmesi ve güncelleştirilmesi ile görev alacak personelin eğitimini, bölgesel depoların tesisi ve gerekli malzemelerin stoklaşmasını, haberleşme, alarm ve erken uyarı sistemlerinin tesisi ve geliştirilmesini, vb. çalışmalardır (Doğal Afetler Genel Raporu, 1997:17).

2.2.1.3. Kurtarma ve İlk Yardım

Bir afetin oluşumunu takip eden ve afetin oluşundan hemen sonra başlayarak, afetin büyüklüğüne bağlı olarak en çok birkaç aylık bir süre içerisinde yapılan faaliyetlerdir (Sarp, 1999:13). İvediliği olan ve aceleci davranılması gereken tek konuda budur (Akdur, 2000:39).

Kurtarma ve ilk yardım; afete neden olayın başladığı andan, toplumun bu şoku üzerinden attığı döneme kadar sürmektedir. Afete ne kadar hazırlıklı olunursa olunsun, afete neden olan olayın başlamasıyla beraber panik, kaos ve şok yaşanmaktadır. Bu dönemde ilk olarak;

- Kendi kendini kurtarma,
- Aile içi yardımlaşma,
- Yakın çevrenin kurtarılması,
- Olaylardan ayrıntılı bilgi alma, yetkili makamlarla iletişim kurma, gıda, su, sağlık hizmetleri yer kaynaklarını öğrenme,
- Organize olma ve organizasyondaki yerini alma faaliyetleri icra edilmektedir (Karacan, 2001:133).

Bu faaliyetlerin ana hedefi, mümkün olan en kısa süre içerisinde en büyük sayıdaki insan hayatını kurtarmak, yaralıların tedavisini sağlamak ve açıkta kalanların su, yiyecek, giyecek, ısınma, korunma gibi hayati ihtiyaçlarını en kısa süre içerisinde ve en uygun yöntemlerle karşılamaktır

Bu safhada yapılan faaliyetler;

- Haber alma ve ulaşım,
- İhtiyaçların belirlenmesi,
- Arama kurtarma,
- İlk yardım,
- Tedavi,
- Tahliye,
- Geçici iskan,
- Yiyecek, içecek, giyecek, yakacak temini,
- Güvenlik,
- Çevre sağlığı ve koruyucu hekimlik,
- Hasar tespiti,
- Tehlikeli yıkıntıların kaldırılması,

- Yangın, patlama, bulaşıcı hastalıklar gibi ikincil afetlerin önlenmesi (Sarp, 1999:12).

Türkiye’de afetlerde kurtarma ve ilkyardım aşamasında yapılacak faaliyetler ve bu faaliyetlerin yerine getirilmesi için örgütlenmeyi düzenleyen 88/12777 sayılı “Afetlere İlişkin Acil Yardım Teşkilatı ve Planlama Esaslarına Dair Yönetmelik” hükümlerine göre acil yardım hizmetlerini yürütmek üzere, illerde vali başkanlığında “İl Kurtarma ve Yardım Komiteleri”, ilçelerde kaymakamın başkanlığında “İlçe Yardım Komitesi” kurulmaktadır(Yılmaz, 2003:58).

Bu aşamada yapılacak bütün faaliyetler, devletin tüm güç kaynaklarının en hızlı şekilde ve en etkili yöntemlerle afet bölgesinde kullanılması amaçlandığından çok iyi bir koordinasyonu gerektirmekte ve olağanüstü şartlarda uygulanması zorunlulu, olağanüstü hazırlık, yetki ve sorumluluklara ihtiyaç duyulmaktadır (Karacan, 2001:134).

2.2.1.3. İyileştirme

Afet acil durumunun bertaraf edilmesi sonrasında öncelikli olan asıl hedefin, zarara uğramış birey ve toplulukların desteklenmesi olduğu kadar yerel ekonomik canlılığın yeniden kazanılması, altyapının geliştirilmesi, sanayinin ve ticaretin desteklenmesi, toplum eğitimi, sosyal ve psikolojik destek hizmetlerinin sağlanarak toplumun olası bir yeni afet karşısında daha dirençli kılınması olduğu anlaşılmaktadır (Gülkan, Balamir ve Yakut, 2003:1).

2.2.1.4. Yeniden İnşa

Afetten etkilenen veya zarar gören tüm insan aktivitelerinin afetten önceki düzeyden daha ileri bir düzeyde karşılanabilmesi, bu safhada yapılacak faaliyetlerin ana hedefidir. Bu faaliyetler içersinde yıkılan veya hasar gören tüm yapı ve tesislerin yeniden inşası olduğu gibi, toplumun afet nedeniyle bozulmuş olan ekonomik, sosyal ve psikolojik bütünlüğünün de yeniden sağlanması vb. gibi çok geniş alanlara yayılan faaliyetler bulunmaktadır.

Faaliyetin süresi afetin büyüklüğüne bağlı olarak birkaç yıl sürebilir ve bu süre içerisinde toplum için gerekli olan ve zarar azaltma safhasında konu edilen bazı faaliyetlerde yürütülebilir. Amaç, afetten etkilenen toplulukların gelecekte de benzer olaylara karşılaşmaları halinde, aynı olumsuz sonuçlarla yüz yüze gelmemelerini sağlamaktır (Ergünay, 1996:268).

2.3. Türkiye’de Afet Yönetim Organizasyonu

Türkiye’de yıkımın büyüklüğüne göre değişik devlet kademelerinin katkısına dayalı hiyerarşik bir afet yönetim sistemi kurulmuştur. Yani olayın boyutu büyüdükçe, afet yönetim sorumluluğu da devlet yapısının üst kademelerine doğru (İlçe, İl ve Ülke) ilerlemektedir. Bu çerçevede küçük boyutlu yıkımlar, merkezi yönetiminde yardımıyla ilçe düzeyindeki devlet kademesinde (İlçe Kurtarma ve Yardım Komitesi) çözümlenir. Yıkımın boyutu söz konusu kademelerin yönetim kapasitesinin üzerine çıktığında ise valinin başkanı olduğu “İl Kurtarma ve Yardım Komitesi” devreye girer. Büyük boyutlu yıkımlardan sonra alınacak tedbir ve uygulamaların koordinasyonu, çeşitli bakanlıkların müsteşarlarından oluşan “Afetler Merkez Koordinasyon Kurulu” tarafından yapılmaktadır. Yıkımın çok büyük boyutlu olması durumunda başbakanı talimatı ile “Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi” ve bu merkeze bağlı “Bölge Kriz Yönetim Merkezi” ve il ve ilçelerde “Kriz Merkezleri” devreye girer (Yıldırım, 2001:56).

Ülkemizde afetler ile ilgili kurumsal yapı incelendiğinde, 1999 yılı Marmara depreminin etkisiyle dört tip yapılanmanın olduğu görülmektedir. Söz konusu yapılanmayı;

- Afet sırasında faaliyete geçen üst kuruluşlar,
- Asli görevi afete ilişkin olan yetkili bakanlık ve kamu kurum ve kuruluşları,
- 1999 yılı Marmara depremlerine özgü geçici yapılanmalar,
- 1999 yılı Marmara Depremi sonrası oluşturulan kalıcı kurum ve kuruluşlar, olarak sıralayabiliriz (Uzunçubuk, 2005:245).

Ülkemizde afet konusunda ki teşkilatlanma merkezde ve taşrada olmak üzere temelde ikiye ayrılır (Atlı, 2006:111).

2.3.1. Merkezi Örgütlenme

2.3.1.1. Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi

Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi, krizin boyutuna ve cinsine göre oluşturulan, geçici süreli görev yapan, en üst düzey karar ve koordinasyon organıdır (Akdağ, 2002:49).

Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi, 30 Eylül 1996 tarihli ve 1996/8716 karar ve 9 Ocak 1997 tarihinde resmi gazetede yayımlanan yönetmelikle oluşturulmuştur (Doğan, 2002:57). Ancak 14.12.2000 tarih BKYM-6 sayılı yazı ile Türkiye Acil Genel Müdürlüğüne bağlı bir birim haline getirilmiştir. Kriz haline ilişkin temel düzenlemeler önceden ilgili mevzuatlarla belirtilmiştir.

BKYM yönetmeliğinde belirtilen kriz hallerinin (Tabii Afetler, Büyük Yangınlar, Ağır Ekonomik Bulanımlar, Terör Olayları, Güvenlik Tehdidi) gibi haller oluşması durumunda ilgili organların (MGK, Bakanlar Kurulu, Krizden Sorumlu Bakan, MGK Genel Sekreteri) teklifi ve başbakan'ın direktifi ile bu merkez faaliyete geçer (Ceber, 2005:76).

BKYM'nin Organları Şunlardır:

- Kriz Koordinasyon Kurulu,
- Kriz Değerlendirme ve Takip Kurulu,
- Sekreteryası.

Kriz Koordinasyon Kurulu, Başbakandan veya yetki vereceği bir Devlet Bakanının Başkanlığında kriz türüne göre ilgili Bakanlardan ve Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterinden oluşmaktadır. Kriz ile ilgili sorunların çözüleceği en üst organdır. Kurul, kurul başkanının veya üyelerinin isteği üzerine toplanır. MGK

Genel Sekreterliği, kurulun çalışmalarında koordinatör olarak görev yapar (Karacan, 2001:144).

Kriz Değerlendirme ve Takip Kurulu, başbakanlık müsteşarı'nın başkanlığında krizin türüne göre ilgili bakanlıkların müsteşarları ve kuruluşların başkan ve temsilciliklerinden oluşmaktadır.

Kurul krizin şiddetine göre MGK Genel Sekreteri'nin önerisi ve kurulun kararı ile uygun görülecek periyotlarda toplanır. Kurul gerekli görülen hallerde sekreteryaya tarafından olağanüstü toplantıya çağırabilmektedir. Kriz Değerlendirme ve Takip Kurulu kriz yaratan olayların önlenmesi, ortadan kaldırılması ve ülke menfaatlerini doğrutusunda yönlendirilmesi için Kriz koordinasyon kurulu tarafından verilen yetkiler çerçevesinde teknik ve bürokratik çalışmaları yürütür.

Sekreteryaya, başbakanlık müsteşar yardımcısı'nın başkanlığında krizin türüne göre ilgili bakanlıkların ve kuruluşların temsilcilerinden oluşmaktadır (Soygüzel, 2002:41).

Kriz merkezleri ve görevleri;

Kriz Merkezleri Genelkurmay Başkanlığı, bakanlıklar, ilgili kurum ve kuruluşlar ile krizin meydana geldiği il ve ilçelerden en üst düzey yöneticilerin başkanlığında kurulur. İl ve ilçelerde var ise ilgili kuruluş amirleri de kriz merkezi'ne dahil edilir.

Kriz merkezlerinin görevleri şunlardır;

- Krizle ilgili durumları izler ve değerlendirir, değerlendirme sonuçlarına göre kararlar alır ve uygular,
- Sorumluluk alanındaki ihtiyaçları belirler, imkan dahilindeki ihtiyaçları karşılar, imkan dışındaki ihtiyaçları bir üst merkeze bildirir,
- Birimler arası koordinasyonu sağlar,

- Gelişme ve uygulamalarla ilgili hususları Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezine bildirir,
- Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi'nin düzenleyeceği tatbikatlara katılır (Resmi Gazete, 1997:8).

2.3.1.2. Afetler Merkez Koordinasyon Kurulu

Genel hayatı geniş ölçüde etkileyen afetlerde, Afetler Genel Koordinasyon Kurulu, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Müsteşarı'nın başkanlığında; Milli Savunma Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Orman Bakanlığı Müsteşarları ile Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanı yada Genel Müdürlerinden oluşmaktadır (Gültekin, 2003:83).

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca hazırlanan 88/12777 sayılı Yönetmelikle bir afetin il sınırlarını ve imkanlarını aşması halinde merkezde kurulması ön görülen bir afet yönetim merkezidir.

Kurulun Görevleri:

- Başbakanlıktan alacağı talimatların uygulanmasını sağlar.
- Afet bölgesi valilerinden ve diğer kaynaklardan alınan bilgilerden valilik ihtiyaçlarının giderilmesi ve varsa sorunlarının çözülmesi için kararlar alır. Bu kararlar doğrultusunda bakanlıklar kurum ve kuruluşlar ile afet bölgeleri arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlar, çözümlenemeyen sorunlar varsa başbakanlığa sunar.
- Dış ve iç yardımlarla ilgili koordineyi sağlar.
- Alınan bilgi ve raporların değerlendirilmesi sonucunda Başbakanlığa sürekli bilgi verir.
- Bakanlık, kurum ve kuruluşlarının illeri takviye ve destek planları gereğince yapılması gereken işlemleri her safhada izler, aksamalar varsa tedbirleri alır veya aldırır (Atlı, 2006:111).

2.3.1.3. Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurulu

1983 yılında yürürlüğe giren 2935 sayılı “Olağanüstü Hal Kanununun” 12. maddesine göre olağanüstü hal ilanında koordinasyon, başbakanlıkça veya Başbakanın görevlendireceği bakanlıkça sağlanır. Bunun için olağanüstü hal ilanına neden olan konu ile ilgili bakanların temsilcilerinden meydana gelen Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurulu oluşturulur. Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurulunun oluşumu ve çalışma esasları 1984 yılında yayınlanan 84/7778 sayılı “Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurulu ve Bürolarının Kuruluş ve Görevleri ile Yükümlülüklerinin Karşılığının Tespit ve Ödenmesi Hakkında Yönetmelik” ile düzenlenmiştir (Yılmaz, 2003:88).

Başbakanlık Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurulu, Başbakanın görevlendireceği bir bakanın başkanlığında başbakanlık, Adalet, Milli Savunma, İçişleri, Dışişleri, Maliye ve Gümrük, Ulaştırma, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıkları Müsteşarları ve Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri ile; Tabii afet nedeniyle olağanüstü hal ilan edilmesinde Bayındırlık ve İskan, Sağlık, Tarım ve Köy İşleri, Sanayi ve Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Orman ve Çevre bakanlıkları müsteşarları ve Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanı veya Genel Müdürü ile Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurulunun sekreteryaya hizmetlerini yürütmekle görevlendirilen validen, tehlikeli salgın hastalıklar sebebiyle olağanüstü hal ilan edilmesinde Sağlık, Tarım ve Köyişleri, Çevre bakanlıkları müsteşarları, Yüksek Öğretim Kurulu temsilcisi ve Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanı veya Genel Müdürü ile Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurulunun sekreteryaya hizmetlerini yürütmekle görevlendirilen validen, anayasa ile kurulan hür demokrasi düzenini veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin ortaya çıkması veya şiddet olayları sebebiyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması durumunda olağanüstü hal ilan edilmesinde Genelkurmay Başkanlığı temsilcisi, Milli Eğitim, Bayındırlık ve İskan, Sağlık, Tarım ve Köyişleri, Orman Bakanlıkları müsteşarları, Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarı, Yükseköğretim Kurulu Başkanı, Başbakan Askeri Danışmanı, Gençlik ve Spor Genel Müdürü ile

Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurulunun sekreteryaya hizmetlerini yürütmekle görevlendirilen validen oluşur.

Başbakanlık Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurulu;

- Bakanlar Kurulunca olağanüstü hale ilişkin olarak verilecek görevlerini yerine getirir.
- Olağanüstü hal ilan edilen bölgelerdeki bölge ve il valiliklerinden ve diğer kaynaklardan alınan bilgilere ve gönderilen raporlara göre olağanüstü hal ilanını gerektiren olayları izler, değerlendirir ve uygulamaya ilişkin olarak bölge ve il valilerine gerekli emir ve direktifler verir.
- İhtiyaçların giderilmesi ve sorunların çözümlenmesi için gerekli gördüğü kararları alır. Bakanlıklar, kuruluşlar ve bölgeler arasında koordinasyon ve işbirliğini sağlar.
- Olağanüstü halin gerekli kıldığı konularda bakanlar kurulunca çıkarılacak kanun hükmünde kararnameler hakkında başbakanlığa teklifte bulunur.
- İlgili bakanlıklar ile bölge ve il valilerince kurula gönderilecek raporların muhtevasını, şeklini ve gönderilme zamanlarını olağanüstü halin konusuna göre belirler.
- Olağanüstü hale ilişkin olarak başbakan tarafından istenecek konuları inceler ve görüş bildirir.

Çalışma usulü :

- Kurul, başkanın çağrısı üzerine salt çoğunlukla toplanır. Kararlar oy çokluğu ile alınır.
- Alınan kararlar ilgili bakanlıklara, kuruluşlara, bölge ve il valiliklerine derhal duyurulur. Gerekli görülenler Türkiye radyo ve televizyon ve resmi gazete ile ilan olunur.

- Kurul başkanının istemi üzerine, bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ihtiyaç duyulan personeli, araç ve gereci geçici olarak kurul emrine verirler.
- Kurul, ilgili bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, bölge ve il valilikleri ile doğrudan yazışma yapabilir (Resmi Gazete, 1984:1).

2.3.2. Taşra Teşkilatlanması

7269 sayılı yasa gereği “Afetlere İlişkin Yardım Teşkilatı ve Planlama Esasları Dair Yönetmelik” gereği, illerde vali ve kaymakam afet yönetiminin başındaki otoritedir. Vali ve kaymakamlar afet hali durumunda olağan yetkileri dışında yetkilerle donatılmıştır. Bu yetki olağanüstü niteliği olan bir yetkidir. Afet halinin varlığında mülki amirlerinin resmi-özel ayrımı gözetmeden her türlü ihtiyaç malzemesine el koyma yetkileri vardır. Afet sonrası görev yapan il ve ilçe yardım komitesinin başkanlığını da mülki amirler yada yardımcılarını yürütmektedir. Bu tek elden ve merkezi yapı içerisinde, yerel yönetimle, bütün imkanlarıyla mülki idare amirinin emrine girmektedir (Akdağ, 2002:65).

7269 sayılı kanun gereği olarak 88/12777 sayılı Yönetmelikle afet yönetimi ve afete müdahale için merkezde “Afet Merkez Koordinasyon Kurulu” il ve ilçelerde Acil Yardım Taşra Teşkilatına bağlı “Afet Acil Yardım Hizmet Gruplarını” oluşturmuştur.

2.3.2.1. İl Kurtarma ve Acil Yardım Komitesi

İllerde, valinin veya görevlendireceği vali yardımcısı başkanlığında; Belediye Başkanı, İl Jandarma Alay Komutanı, Emniyet Müdürü, Sivil Savunma Müdürü, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Müdürü, Bayındırlık ve İskan Müdürü, Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürü, Tarım Müdürü, Orman İşletme Müdürü, Kızılay Temsilcisi, Garnizon Komutanı, veya mahallin en büyük askeri temsilcisinden oluşan “İl Kurtarma ve Acil Yardım Komitesi” kurulur.

Görevleri:

- İl Acil Yardım planlarının yapılması ve uygulanmasını sağlar,
- İlçelere ait planları inceleyerek valinin onayına sunar,
- Planda öngörülen teşkilatı kurar ve burada görev alacakları tespit ederek kendilerine uydurur,
- Eğitim ve tatbikatlar düzenleyerek grupların hizmete hazır olmalarını sağlar,
- Yapılacak yardım prensiplerini tespit eder ve belirlenen ihtiyaçların teminini sağlar,
- Hizmet gruplarının toplanma ve çalışma esaslarını belirler ve bu konuda talimatlar düzenler çalışmalarını koordine ederek sonuçlarını izler,
- Acil yardım hizmetlerinin yürütülmesinde, görevli kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlar,
- Acil yardım, geçici iskan ve onarım için afetzedelere nakdi ödemede bulunulması gerekli olduğu hallerde, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'ndan izin alır,
- Yapılan çalışmalar ve uygulama sonuçlarını değerlendirir,
- Hizmet gruplarının görevlerini yapabilmesi için gerekli personel, araç ve gerecin teminini ve ikmali ile görevlendirilmelerini takip ve koordine eder,
- Acil yardım çalışmalarının aşağıdaki öncelik sırasına göre (afet türüne göre bu sırada değişiklik yapılabilir) yapılmasını sağlar,
- Haberleşmenin temini, ulaştırmanın sağlanması ve trafiğin düzenlenmesi, kurtarma, tıbbi ilk yardım, hasta ve yaralıların hastaneye nakli, yangın söndürme, emniyet ve asayişin sağlama, ölümlerin defni, enkaz kaldırma ve temizleme, elektrik, su ve kanalizasyon tesislerinin onarımı ve hizmete sokulması, karantina tedbirlerinin alınması, acil yardım süresi içerisinde harcanmayan ödeneği merkez fon hesabına iade eder, gerektiğinde afetzedelerin

borçlarının tecili ve yeni kredi açılması konusunda tespit ve telkinlerde bulunur,

- Acil yardım hizmetlerini yürütmekten sorumlu komite, bu hizmetleri; haberleşme hizmetler grubu, ulaşım hizmetleri grubu, kurtarma ve yıkıntıları kaldırma hizmetleri grubu, ilk yardım ve sağlık hizmetleri grubu, ön hasar tespit ve geçici iskan hizmetleri grubu, güvenlik hizmetleri grubu, satın alma, kiralama, el koyma ve dağıtım hizmetleri grubu, tarım hizmetleri grubu, elektrik, su ve kanalizasyon hizmetleri grubu ile yürütür,

Bu teşkilat tamamen kamu kurumlarından ve personelinden oluşmuştur.

2.3.2.2. İlçe Kurtarma ve Acil Yardım Komitesi

İlçelerde Kaymakamların başkanlığında; Belediye Başkanı, İlçe Jandarma Bölük Komutanı, Emniyet Amiri/Baş komiseri, İlçe Savunma Müdürü/Memuru, Mal Müdürü, İlçe Milli Eğitim ve Spor Müdürü, Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü Temsilcisi, ilçelerdeki sağlık kuruluşlarından kaymakamlarca belirlenen birimin amiri, Kızılay Başkanı, Garnizon Komutanı, veya mahalli en büyük askeri birlik temsilcilerinden oluşan “İlçe Kurtarma Yardım Komitesi” kurulur (Atlı, 2006:113).

İlçe kurtarma ve yardım komitesi'nin görevi il kurtarma ve yardım komitesinin görevleri dikkate alınarak kaymakamlarca belirlenir ve ilçe afet planlarında belirtilir. İlçe acil yardım hizmet grup ve servislerinin oluşturulmasında ilçede mevcut resmi ve özel kuruluşların güç ve kaynakları dikkate alınır (Ekici, 2000:118).

Başbakanlık kriz yönetim merkezinin öngördüğü yerel örgütlenme;

Başbakanlık kriz yönetim merkezi yönetmeliği ile ilgili kısımda yer alan üç merkezi örgütün dışında, krizden etkilenen bölgelerde merkezden görevlendirilecek personel ile oluşturulan “Bölge Kriz Merkezleri” ile il ve ilçelerde örgütlenen “Kriz Merkezleri”nden oluşan bir taşra örgütlenmesini öngörmektedir. Bu merkezler krizin meydana geldiği il ve ilçelerden en üst düzey yöneticilerin başkanlığında kurulur.

Başbakanlık kriz yönetim merkezi yönetmeliği kriz hallerinde yerel örgütlenme kapsamında “Bölgesel Örgütlenmeye’de” yer vererek, olağan dönemlerde meydana gelebilecek/gelen afetlerde yerel düzeyde koordineyi sağlayacak bölgesel bir düzenleme yoluna ilk defa gitmiştir (Yılmaz, 2003:111).

2.3.3. Türkiye’de Afet Yönetiminde Yetkili Kurum/Kuruluşlar

2.3.3.1. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı

Afetten sorumlu temel bakanlık Bayındırlık Bakanlığı’dır. Deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ ve benzeri afetlerden önce ve sonra meskun alanlarda alınacak tedbirleri yapılacak yardımları tespit etmek ve bunların uygulanmasını sağlamak, bu konularda ilgili bakanlıklar ve kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği yapmak görevi bayındırlık bakanlığına verilmiştir. Bakanlık afete ilişkin bu görevleri başta afet işleri olmak üzere, bağlı ve ilgili kuruluşlar vasıtasıyla yerine getirir (Akdağ, 2002:52).

2.3.3.1.1. Afet İşleri Genel Müdürlüğü

Afet İşleri Genel Müdürlüğü’nün görevleri afet öncesinde, afet sırasında ve afet sonrasında olmak üzere üç başlık altında toplanabilir. Bu kapsamda genel müdürlük, afete uğrayabilecek bölgelerde can ve mal kayıplarının azaltılması için gerekli tedbir ve esasların ilgili bakanlık ve kamu kuruluşları ile belirlenerek, uygulanması, özellikle deprem zararlarının azaltılması konusunda gerekli araştırmaların yürütülmesi, afete uğrayan bölgelerde geçici yerleşme ve barınmayı sağlayıcı tedbirler alınması, uygulanması ve bu konuda ilgili bakanlıklar ve kamu kuruluşlarıyla koordinasyon ve işbirliğinin sağlanması, afet olduğunda acil yardım uygulanması ve koordinasyonun sağlanması ile yükümlüdür.Genel müdürlüğü’nün görevleri kısaca şu şekilde tarif etmek mümkündür;

- Afet olduğunda acil yardım uygulaması ve koordinasyonunu yapmak,

- Afete uğramış bölgelerde süratle geçici yerleşme ve barınmayı sağlayıcı kısa ve uzun süreli tedbirlerin alınmasını uygulamak ve uygulamak, bu bölgelere götürülmesi uygun görülen hizmetleri yapmak, ilgili bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla koordinasyon ve işbirliği yapmak,
- Tabii afete uğrayabilecek yerleri bölgeleri tespit etmek, afetlerin önlenmesi için gerekli tedbirleri almak,
- Afete uğrayabilecek bölgelerde afetlerden en az can ve mal kaybı ile kurtulmayı sağlayacak tedbir ve esasları ilgili bakanlıklar kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği içinde belirleyip uygulanmasını sağlamak,
- Afet haberinin alınmasından sonra bölgeye ihtiyaca göre acil yardım ödeneği göndermek,
- Afetler Merkez Koordinasyon kurulunu göreve çağırmak,
- Kızılay'ca sağlanacak çadırlı geçici iskan dışında, prefabrike ile kiralama veya resmi kuruluşlardan bina tahsisi yaptırmak suretiyle afet bölgesi içinde ve dışında geçici iskan sağlamak,
- Afet nedeniyle yapılacak yurt içi ve yurt dışı bağışlar için ilgili bankalarda hesap açtırır ve bu konuda gerekli koordineyi sağlamak,
- Özel ve resmi binaların hasar tespitlerini yaptırmak, bu tespit sonuçlarını ilgili kuruluşlara duyurmak. Hasar tespit sonuçlarına göre can ve mal kaybına neden olabilecek yıktırılması gereken binalara raporlar düzenlemek ve ilgili kuruluşlara bildirmek,
- Afet nedeniyle bölgedeki belediyelerin içme suyu, elektrik ve kanalizasyon tesislerinde meydana gelen hasar tepsini yapmak, onarıma yardımcı olmak,
- Karayolları Genel Müdürlüğü işbirliğinde afet bölgesindeki il ve devlet yollarında ve sanat yapılarında gelen hasarları süratle giderip, kısa sürede ulaşımı sağlamak,
- Baraj, nehir ve gölet taşması sonucu su baskınından etkilenebilecek bölgeleri belirlemek, askeri ve sivil makamlar aracılığı ile halkın

uyarılmasını sağlamak ve gerekli önlemleri ilgili kuruluşlarla işbirliği yaparak almak (Gülkan, Balamir ve Yakut, 2003:12).

2.3.3.1.2. Yapı İşleri Genel Müdürlüğü

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın ana hizmet birimlerinden olan Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, devlete ait bina ve tesislerin ihtiyaç programlarının hazırlanması, proje ve keşiflerinin, bina inşaatlarının ve büyük onarımlarının yapılması veya yaptırılması ile yükümlü kılınmıştır.

Yapı İşleri Genel Müdürlüğü'nün görevleri 8.6.1984 tarih ve 209 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Değişik 13.12.1983 tarih ve 180 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9'uncu maddesinde yer almakta olup, afetlere ilişkili olanları şunlardır;

- Kamu konutları ve afetle ilgili daimi iskana ait genel bütçeye dahil kuruluşlarca yaptırılacak her türlü yapıların ve konutların, etüt, proje ve keşifleri yapmak veya yaptırmak, onaylamak veya onaylanmasını sağlamak, inşaatını, bakım ve küçük onarımları dışında esaslı büyük onarımları yapmak ve yaptırmak, proje standartlarını belirlemek, uygulama konusunda gerekli önlemleri almak, gerçekleştirmeyi izlemek, denetlemek, gerektiğinde teknik yardımda bulunmak,
- Afetlerle ilgili daimi iskan yerleşmelerinde imar planlarını ve altyapı tesisleri planlarını ve bunlara ait etüt, harita, proje ve keşifleri yapmak veya yaptırmak, reysen onaylamak veya onaylanmasını sağlamak, inşaat işlerini yapmak veya yaptırmak (Karaesmen, Yakut ve Güngör, 2004:73).

2.3.3.1.3. Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü

Deprem zararlarının azaltılması konusunda araştırmalar yapmak, depremleri ve etkilerini incelemek, elde edilen sonuçlara göre Türkiye'nin deprem

durumunu gösteren yayınları ve haritaları hazırlamak, geliştirmek, deprem bölgelerinde inşa edilecek yapılar ilgili tedbirleri, inşaat tekniklerini ve bu yapıların projelendirme esaslarını belirlemek (Akdağ, 2002:53). İnşaat tekniklerini ve projelendirme esaslarını belirlemek, kamu kurum ve kuruluşlarına iş yapan müteahhitlere belge vermek ve gizli sicillerini tatmak, Bakanlık hizmetlerinin daha hızlı ve verimli olmasını sağlayıcı bilgi işlem ve eğitim çalışmaları yapmanın yanı sıra imar planları ve alt yapımına ilişkin standartları geliştirmek, sığınaklarla ilgili esasları tespit etmek ve bunların imar planlarına konulmasını sağlamak ile görevlendirilmiştir (Atlı, 2006:117).

2.3.3.2. Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü (TAY)

17 Ağustos 1999 İzmit körfezine kadar, Türkiye’de afet yönetim sistemi içersinde, hem zarar azaltma ve hazırlıklı olma hem de müdahale ve iyileştirme aşamalarında ulusal düzeyde etkili bir işbirliği ve koordinasyonu sağlayacak tek bir merkezi otorite bulunmamaktaydı. Bürokratik sistem içersinde, ana görevi bakanlıklar, kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak olan Başbakanlığın yaptırım gücünü kullanmadan, bu tür koordinasyonun sağlanamayacağının anlaşılması üzerine de, İzmit körfezi depremi sonrasında, önce 1999 yılı sonunda 583 sayılı KHK ile Başbakanlık, Acil Durum Yönetimi Başkanlığı kurulmuş ve daha sonra bu kuruluş, 2000 yılı içersinde 600 sayılı KHK ile genel müdürlük olarak yeniden düzenlenmiştir (Peter, 2002:70).

Söz konusu kuruluşun görevlerini şu şekilde sıralayabiliriz;

- Acil durum yönetiminin etkin bir şekilde gerçekteştirilmesi amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarında acil durum yönetim merkezlerinin kurulmasını sağlamak,
- Acil durum yönetimini gerektirecek olayların önlenmesi ve zararlarının azaltılması için kurum ve kuruluşlarca gerekli önlemlerin alınmasını, kısa vadede planların hazırlanmasını ve bilgi bankalarının kurulmasını izlemek ve değerlendirmek,

- Acil durum yönetimine geçilen hallerde kamu ve özel sektöre ait her türlü kara, deniz ve hava taşıtları ile kurtarma ve yardım araç ve gereçlerinden yararlanılmasında koordinasyon hizmetlerini yürütmek,
- Acil durumlarda yardım sağlayan gönüllü kuruluşlar ve kişiler için teşvik edici düzenlemeler yapmak, yardım malzemelerinin teslim alınması, korunması ve ihtiyaç noktalarına sevk edilmesinde koordinasyonu sağlamak,
- Başbakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak

2.3.3.3. Türkiye Kızılay Derneği

11 Haziran 1868 tarihinde Mecrubin ve Marda-yı Askeriyeye İmdat ve Muavenet Cemiyeti olarak kurulan Kızılay Derneği, 14 Nisan 1877'de Osmanlı Hilal-i Ahmer Cemiyeti; saltanatın kaldırılması üzerine 2 Kasım 1922'de Türkiye Kızılay Cemiyeti, ve 1945 yılında da Türkiye Kızılay Derneği adını almıştır.

1935 yılında, Hilal-i Ahmer yerine Kızılay adını büyük önder Atatürk vermiştir. 1946'da hazırlanan ana tüzük 22 Eylül 1947 tarihinde kabul edilerek cemiyetin ismi "Türkiye Kızılay Derneği" olmuştur (Ender, 2001:25).

Tam adı "Türkiye Kızılay Derneği" olan kuruluş, "Türk Kızılayı" ve "Kızılay" adları da kullanılır. Kızılay'ın genel merkezi Ankara'dadır (Resmi Gazete, 1993:2).

Cumhuriyet yönetiminin osmanlı imparatorluğu'ndan devraldığı ender kurumlardan biri olan Kızılay, osmanlı döneminde olduğu gibi Cumhuriyet döneminde de sadece bir hayır kurumu olmakla kalmamış, ülke için bir çağdaşlaşma öncüsü, yeni yetişen kuşaklar için insanlık öğretmeni olmuştur.

Kuruluşundan bu yana, anadolu ve trakya'yı sarmış depremlerle halkın imdadına ilk koşanın, en güçlü yardım eli uzatanın kızılalay olduğu da bilinmektedir. Kurum her zaman deprem bölgelerine gerek sağlık ekipleri, gerek parasal destek, gerekse çadır, gıda ve yiyecek yardımlarını genel merkezden olduğu kadar yurt

çapına yayılmış merkez ve şubeleri eliyle de yetiştirmiş, yaraların sarılmasında da yardım elini çekmemiştir (Akgün ve Uluğtekin, 2001:176).

2.3.3.3.1. Kızılay'ın Amacı

Kızılay ihtiyaç anında dayanışmanın, ıstırap anında şefkatin, farklılıklar karşısında hoşgörünün, savaşın en kızgın anında insancılığın, merhametin, tarafsızlığın ve barışın simgesidir.

2.3.3.3.2. Kızılay'ın Görevi

Uluslararası hayır kuruluşu niteliği ile, savaşta ve barışta, yaralılardan hiçbir bedel almadan ve karşılık beklemeden, amaca uygun ve gönüllülük anlayışına göre ürettiği hizmetler ve yaptığı faaliyetlerdir (Resmi Gazete, 1993:5).

Kızılay yurttan meydana gelebilecek her türlü afet ve felaketlerde ayrımcılık yapmadan kapasitesi dahilinde geçici barınma ve geçici beslenme sağlar, sağlık hizmetlerinde destek olur. Ulusal afetlerde, Kızılay ve Kızıllaç Dernekleri Federasyonu ve Ulusal Dernekler ile ilişkileri yürütür ve federasyona ve ulusal derneklere gerektiği takdirde yardım çağrısında bulunur, Uluslar arası Kızılay-Kızıllaç hareketi kanalı ile ülkemize ulaşacak veya diğer uluslar arası kuruluşlardan gelecek her türlü aynı ve nakdi yardımları teslim alır, sevk ve idare eder ve uluslar arası ve ulusal usuller çerçevesinde yerine ulaştırır(Resmi Gazete, 1993:8).

Kızılay Genel Müdürlüğü, hem afet bölgelerinde, hem de merkez ofiste kurulan çadırlar ile yiyecek, giyecek ve battaniye sağlamak suretiyle afetten etkilenen kişilere yapılan acil yardım uygulamalarını organize eder. Kızılay Genel Müdürlüğü, tüm ulusal ve uluslar arası yardımları alır ve bu yardımların depolanmasıyla dağıtımını idare eder.

Kızılay Genel Müdürlüğü, gerekli olduğunda, sağlık ekipleri, tıbbi ekipmanlar, kan ve kan ürünlerini sağlar. Tüm bu konularda Sağlık Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluşlarla işbirliği içerisinde çalışır (Saka, 2003:225).

2.3.3.3.3. Türk Kızılay'ının Faaliyetleri

2.3.3.3.3.1. Sağlık Hizmetleri ve Sosyal Hizmetler

- Tıp merkezleri
- Huzurevleri
- Kreşler
- Kan istasyonları
- Bölgesel kan merkezleri

2.3.3.3.3.2. Toplum Merkezleri

2.3.3.3.3.2.1. Gençlik Hizmetleri

- Gençlik kampları,
- Burslar,
- Yurtlar,
- Gençlik organizasyonları,
- Gönüllü çalışmaları .

2.3.3.3.3.3. Afet Hizmetleri

- Afet öncesi hazırlık,
- Afet süresince,
- Geçici barınma,
- Geçici beslenme,
- Geçici sağlık,
- Giysi yardımı,
- İlk yardım,
- Tıbbi yardım (Gönüllü El Kitabı, 2005:10).

Kızılay, doğal afetlerde halkında katkısını sağlayarak, devletin yardım çalışmalarına destek veren gönüllü bir kuruluştur. Afet yönetim sistemi içerisinde diğer kuruluşlarla koordineli çalışma yürütmektedir. 17 Ağustos 1999 depremi

sonrası, yaşanan aksaklıklar nedeniyle büyük tepki gören Kızılay'ın yeniden yapılandırılması kapsamında 23 Eylül 1999 tarihinde yayımlanan 576 sayılı KHK'de 28 Mart 2000 tarih ve 4552 sayılı dernekler yasasında değişiklik yapan yasada Kızılay ile ilgili hükümler getirilmiştir.

Kızılay Genel Müdürlüğü'nün kurumun misyonu gereği afetle mücadele konularına öncelik verdiği belirtilmektedir. Marmara depreminden alınan dersler çerçevesinde, Bölge Afet Müdahale ve Lojistik Merkezleri projesinin hayata geçirildiği ifade edilmektedir.

Bölge afet müdahale ve lojistik merkezleri projesi ile "Merkezi" anlayışla, afet müdahale tarzından vazgeçildiği belirtilirken, Türkiye'nin Kızılay bünyesindeki 250 bin kişilik acil beslenme kapasiteli stoklarının 8 bölgeye yayıldığı, çadır, battaniye, uyku tulumu, yatak ve acil beslenme stoklarını yenileyen Kızılay'ın, yeni uygulama ile Türkiye'nin herhangi bir yerinde meydana gelebilecek bir afete 2 saatte müdahale edebilecek bir organizasyona kavuşturulduğu belirtilmektedir (Leblebici, 2004:124).

2.3.3.3.4. Eğitim Hizmetleri

- Personel eğitimleri,
- Hizmet alanlarına yönelik uzmanlık eğitimleri,
- Halk eğitimleri,
- Diğer eğitimler,
- Savaşta ve barışta mağdurlara yardım etmek,
- Barışı savunmak (Gönüllü El Kitabı, 2005:11)

2.3.3.4. İçişleri Bakanlığı

İçişleri Bakanlığının afetlere ilişkin görevleri Sivil Savunma Genel Müdürlüğü, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı aracılığı ile yürütülmektedir (Yılmaz, 2001:170).

Bu kapsamda;

- Afet bölgesinin emniyet ve güvenliğini sağlar; yağmacılığı önlemek amacıyla bölgeye giriş ve çıkışları denetim altına alır,
- Bölge içersinde trafik düzenini kontrol altına alır,
- Afet nedeniyle meydana gelen ölüm ve kayıplarla ilgili nüfus hareketlerini takip eder,
- Toplu geçici iskan nakillerinde, can ve mal güvenliğini sağlar,
- Her türlü haberleşme sistemleri ile afet haberleşmesine yardımcı olur,
- Genel emniyet ve asayiş planlarında muhtemel afetlerin tür ve çaplarına göre alınacak önlemlerin yer almasını sağlar (Gülkan, Palamir ve Yakut, 2006:31).

2.3.3.5. Dışişleri Bakanlığı

Dışişleri bakanlığının afetlere ilişkin başlıca görevleri şunlardır;

- Yurtdışından yardım talebinde bulunulmasını kararının alınmasını üzerine ihtiyaç duyulan yardım malzemelerinin cins ve miktarını uluslar arası ilgili kuruluşlar aracılığıyla ile veya doğrudan duyurur,
- Dış ülkelerden çeşitli yardım kuruluşları ve kişiler tarafından yapılacak yardımların ivedilikle Türkiye'ye ulaşması konusunda gerekli koordineyi sağlar,
- Yurt dışından afet nedeniyle gelecek olan resmi ve özel kişilerle ilgili koordineyi sağlar,
- Afet nedeniyle yurt dışı haberleşmelerinde yardımcı olur,
- Dış ilişkiler açısından hükümete tavsiyelerde bulunur,

Yabancı ülkelerden ve uluslar arası kuruluşlardan istenecek yardımların belirlenmesi, gelen yardımların koordine edilmesi ve izlenmesi konularında esasların belirlenmesi çalışmalarına katılır (Yılmaz, 2001:170).

2.3.3.6. Sağlık Bakanlığı

Sağlık Bakanlığının afetteki görevleri şunlardır;

- İlk yardım ve tedavi hizmetlerinin hızlı, etkili ve ihtiyaca cevap verecek şekilde yürütülmesini sağlar,
- Çevre ve toplum sağlığını ilgilendiren her türlü koruyucu sağlık hizmetlerinin yürütülmesi için gerekli tedbirleri alır,
- Bulaşıcı hastalıklar ile mücadele ve aşılama hizmetlerini yürütür,
- Personel araç, tıbbi malzeme, ilaç, kan gibi ihtiyaçların zamanında karşılanmasını ve kontrollerinin yapılmasını sağlar,
- Afette kimsesiz kalan, korunmaya muhtaç ve bakıma muhtaç çocuk, sakat ve yaşlıların bakımını sağlar.(Atlı, 2006:125).

2.3.3.7. Ulaştırma Bakanlığı

Ulaştırma Bakanlığının afetteki görevleri şunlardır;

- Afet bölgesinin yurdun her yeri ile acil haberleşmesini sağlamak için gerekli tedbirleri alır. Afetten etkilenen haberleşme araçları, tesis ve şebekeleri en kısa zamanda hizmete sokar,
- Gerekli görülen afet ve geçici iskân bölgelerinde haberleşme araçları tesis ve şebekesini öncelikle kurar,
- Afetler Merkez Koordinasyon kurulunca uygun görülen, yurt içi ve yort dışından çeşitli kuruluş ve müesseseler tarafından gönderilecek kurtarma ve yardım ekipleri ile her türlü malzeme makine alet, yiyecek, giyecek, barınmaya ait eşya ve maddelerin kara deniz demiryolu, havayolları ile gerekirse bedeli sonradan ödenmek üzere sevkini sağlar,
- Afetle ilgili nakliyeye öncelik verir,

- Yurt içi ve yurt dışından yapılacak olan afetle ilgili nakliyelerde asgari ücret tarifelerini tatbik eder. Afetler Merkez Koordinasyon Kurulunun aksine bir kararı olmadıkça, bu nakliye ücretleri ilgili kuruluşlarca ödenir,
- Gönüllü başvuru halinde özel kesime ait kara deniz ve hava taşıma araçlarından ücretsiz yararlanılması için her türlü tertip ve tedbirleri alır,
- Afet bölgesindeki demiryollarında, hava meydanlarında, liman, iskele ve barınaklarda meydana gelen hasarları giderir ve kısa sürede hizmete açar veya gerekli görülen yerlerde yenilerini yapar (Gülkan, 2006: 31).

2.3.3.8. Adalet Bakanlığı

Afet bölgesinde ailelerini kaybeden ve reşit olmayan kimselerin vasi tayinlerinin yapılması, adliye dairelerinde zayi olan dosyaların yenilenmesi ile hasar gören ceza, infaz kurumlarındaki hükümlü ve tutukluların nakillerinin sağlanması, hükümlü tasarruf akçesinden zarar gören hükümlü ailesine yapılacak yardımın yerine getirilmesi yönünden gerekli tedbirleri alır (Gültekin, 2003: 118).

2.3.3.9. Maliye ve Gümrük Bakanlığı

Maliye ve Gümrük Bakanlığı'nın afetteki görevleri şunlardır;

- Afetler fonunda para bulunmadığı veya yeterli olmadığı takdirde gerekli ödeneğın sağlanması için tedbirler alır,
- Hazineye ait varsa, arazi ve gayri menkullerin geçici veya daimi olarak tahsisini sağlar,
- Yurt dışından yapılan bağış ve yardım malzemeleri ile afet anında lüzum duyulacak ithal malların yurt içine getirilmesinde gerekli kolaylığı sağlar,

- Afet acil yardım hizmetlerinden sorumlu resmi kuruluşların Devlet Malzeme Ofisinden karşılayacakları ihtiyaçlarını aksamadan ve öncelikle almaları için gerekli tedbirleri alır,
- Afet bölgesi halkının tekel maddelerine olan ihtiyaçlarının karşılanması için bu bölgelere dağıtımında öncelik tanır (Atlı, 2006:127) .

2.3.3.10. Tarım ve Orman Bakanlığı

- Ölen hayvanların sağlığa zararsız hale getirilmesinin ilgili kuruluşlarla birlikte sağlar,
- Afet bölgesinde her türlü salgın ve parazitler hayvan hastalıklarına karşı gerekli tedbirleri alır,
- Afetzedelerin yakacak ihtiyacını karşılamak üzere odun, evlerin onarımı için kereste, konut, ahır ve samanlık ihtiyaçları içinde tomruk tahsis eder,
- Afet bölgesinde hasar gören köy yolları ile köy içme suyu arıtma ve dezenfeksiyon tesislerinin onarımını sağlar, geçici iskan yerlerinin arıtma ve dezenfeksiyon tesisleri ile birlikte içme suyu ve yol ihtiyaçlarını karşılar,
- Geçici iskânı sağlanmasına alt yapı, araç, gereç, kısa süreli aydınlatma hizmetleri yönünde yardımcı olur,
- Afetlerden zarar gören çiftçilerin tarım ürünlerinin canlı ve cansız üretim araçları tesislerinin hasar durumlarını tespit eder.

2.3.3.11. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

- Afet bölgesinde çalışmak isteyen afetzedelerin öncelikle işe alınmasını sağlar,
- Yurt dışına işçi göndermede afetzede ailelere öncelik tanır,
- Afet bölgesindeki afetzedelerin tedavisi amacıyla bu bölgedeki veya civar bölgelerdeki sağlık tesislerini görevlendirir. Bu konuda Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ve Kızılay ile koordineli çalışır.

2.3.3.12. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı

- Kuruluşlarınca üretim yapılan çeşitli malzemelerden afet bölgesi için ihtiyaç duyulanların öncelikle ve ivedilikle tahsis edilip verilmesini sağlar,
- Afet bölgesindeki kritik sanayi tesislerini tespit eder ve en kısa zamanda devreye girmesi için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile müşterek tedbirler alır,
- Afette hasar gören kamu ve özel sanayi tesislerinin yeniden devreye sokulması için kredi desteklemesi yapar.

2.3.3.13. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

- Kış şartlarını dikkate alarak afet bölgesinin yakacak ihtiyaçlarını karşılamak üzere gerekli tedbirleri alır,
- Afet bölgesinde hasar gören elektrik tesislerini onarır,
- Afet bölgesindeki, iskân alanları ile geçici iskân bölgelerinin aydınlatılmasını sağlar,
- Afet bölgesinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tespit edilen kritik sanayi tesislerinin en kısa zamanda devreye girmesi için enerji yönünden gerekli tedbirleri alır (Gülkan, 2006: 32).

2.3.3.14. Ulusal Deprem Konseyi

Ulusal Deprem konseyi, 21 Mart 2000 gün ve 2000/9 sayılı Başbakanlık Genelgesi uyarınca oluşturulmuş ve ilk toplantısını 18 Mayıs 2000 günü yaparak çalışmalarına başlamıştır.

Ulusal Deprem Konseyinin görevleri arasında, ülkemizin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak, deprem zararlarının en aza indirilmesine yönelik araştırma çalışmaları için öncelikli alanları belirlemek ödevi tanımlanmıştır (Ulusal Deprem Konseyi, 2002:9).

Deprem ile ilgili güncel konularda bilimsel tartışmalar sonucunda ulaşılan uzlaşma sonuçlarının sağduyu çerçevesinde kamuoyuna duyurulması amacıyla 8'i yer bilimci, 8'i inşaat mühendisi, 4'ü diğer alanlardan olmak üzere 20 uzmandan oluşan ve bağımsız olarak görev yapacak “ Ulusal Deprem Konseyi” kurulmaktadır.

Konseyin görevleri;

- Deprem tahminlerini bilimsel açıdan değerlendirecek güvenilir açıklamalar yapmak,
- Deprem zararlarının en aza indirilmesine yönelik araştırmalar için öncelikli alanları belirlemek,
- Deprem sorunlarına ilişkin olarak kamu yetkililerine danışmanlık yapmak,
- Deprem tahminleriyle ilgili etik problemler için başvuruları değerlendirmek (Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi, 1999:296).

2.4. Arama Kurtarma

Arama, yıkıntı altında kalan depremzedenin bulunduğu yerin belirlenmesine yönelik olarak yapılan çalışmalardır. Depremzedenin yerinin tespitinde kullanılacak en güvenilir ve önemli bilgi, arama kurtarma ekiplerine depremzedenin yakınları tarafından yapılan değerlendirmelerdir. Depremzedenin yıkık altındaki yerinin doğruya yakın bir şekilde belirlenmesi hem depremzedenin yaşamı hem de arama kurtarma çalışmalarının performansı bakımından olağanüstü önem taşır (Arıoğlu, Arıoğlu, Yılmaz ve Girgin, 2000:188).

Afetlerde kriz yönetiminin en önemli faaliyet safhasını oluşturan arama kurtarma faaliyeti, ilk 24 saat için hayati öneme sahiptir (Leblebici, 2004:96). Felakete cevap vermede, ilk 24 saat, canlı olarak kurtarılanların %80'i bu zaman zarfında kurtarıldığı için, “altın gün” olarak anılır. Gerçekten de canlı olarak kurtarılanların %80'i profesyonel yardım ekipleri gelmeden önce komşuları ve aile fertleri tarafından kurtarılmıştır (Petal, Celep, Green ve Tüzün, 2004:155).

Olaylar hemen sonra yaşamını yitirmeyen; ancak enkaz altında, yangın bölgesinde suda kalma gibi olayın etkileri altında kalması devam eden kişilerin yaşamını sürdürebilmeleri, buralardan kurtarılmasına bağlıdır. Kurtarma süresi uzadıkça, bu kişilerin hayatta kalma şansları azalır. Örneğin; enkaz altında kalanların, 48 saat sonra hayatta kalma olasılığı %10'a kadar düşer. Bu nedenle de, afet organizasyonu ve işlerinde, kurtarma iş ve işlemleri diğer tüm işlerden acil ve önceliklidir. Bu ölümlerin azaltılması doğrudan kurtarma hizmetlerine, diğer bir anlatımla zamanında kurtarmaya bağlıdır.

Enkaz altında veya diğer tehlikeli ortamlardan afetzedede kurtarma işi, özel eğitim almış ekiplerin işidir. Bu ekiplerin, hazırlanması, eğitilmesi, gerekli araç ve gereçle donatılması işlerinin sessiz dönemde yapılması gerekir. Bir olay olduğunda, hangi ekibin nerede çalışacağı ve oraya malzemeleri ile birlikte(bu malzemelere kurtarma araç gerecinin yanında, barınma ve yeme içme gibi kendilerini idame ettirebilme malzemeleri dahildir) nasıl intikal edeceği gibi müdahale planlarının hazır olması gerekir (Esin, Oğuzhan, Kaya, Ergüder, Özkan ve Yüksel, 2001:49).

Arama kurtarma operasyonlarının asıl amacı hayat kurtarmaktır. Bu nedenle arama kurtarma faaliyetleri bütün imkanları kullanarak en kısa sürede başlanmalıdır (Açıkgöz, 2004: 23)

Etkin şekilde müdahale etmek için tecrübeli liderler, eğitilmiş personeller, yeterli ulaşım ve lojistik destek, uygun iletişim olanakları ve acil vakada uygulanacak çalışma kuralları ve rehberliği olmalıdır (Wisner ve Adams, 2001:21).

Arama kurtarmanın amaçlarını;

- Bir kurtarma girişimde en önemli kişinin kurtarıcı olduğunu kabul etmektir.
- En çok sayıda insanı kısa zamanda kurtarmak.
- İlk önce hafif yaralı mağdurları kurtarmak, şeklinde sıralayabiliriz olurlar (Boyacıoğlu, 2001:v2).

Bütün arama kurtarma aktivitelerinin ilk amacı mümkün olan en kısa sürede kaza bölgesinin tespit edilmesi ve kazazedeleri ilk yardım alabilecekleri en yakın sağlık kuruluşuna nakillerinin sağlanmasıdır (Açıkgöz, 2004: 23).

Arama ve kurtarma kaynakları ise şu şekilde sıralanmıştır:

- Kurtarıcılar, eğitilmiş personel ve gönüllülerden oluşur.
- Aletler, uygunluklarına ve durumun gereklerine bağlıdır.Örneğin, fırtına veya deprem hasarı kaldırmak için aletlere ihtiyaç duyulurken; sel hasarı için botlara, halatlara ve can yeleklerine ihtiyaç duyulur.
- Zaman, bazı mağdurlar için hayati önem arz edebilir. Afetten sonraki ilk 24 saat, “Altın Gün” olarak adlandırılır. Bu süre içinde yaralılar ve mahsur kalan mağdurlar kurtarıldıkları taktirde %80 yaşama şansına sahip olurlar (Boyacıoğlu, 2001:v2).

Arama Kurtarma etkinliklerinin topyekün kalite düzeyi de can kaybını önemli ölçüde azaltan faktördür (Arıoğlu, Arıoğlu, Yılmaz ve Girgin, 2000:185).

Tüm doğal yıkımlarda, özellikle depremlerde; anında gerek duyulan acil yardım, kurtarma ve geçici barındırmalarda başarılı olmanın tek koşulu, önceden her hususta iyi hazırlanmış ve örgütlenmiş olmaktır (Babüroğlu, 1998:74).

2.4.1. Hafif Arama Kurtarma

Göçük bina araştırmasındaki ilk üç safha; tanıma ve araştırma, kaynakların elimine edilmesi, ilk yüzey araştırması ilk saatlerde organize olmuş gönüllüler tarafından emniyetle ve sistematik olarak uygulanabilir. Bu adımlar hafif ve az hasar görmüş binalarda ve ağır hasar görmüş binalarda emniyetle uygulanır ve “hafif arama ve kurtarma” diye adlandırılır.

Hafif Arama Kurtarma faaliyetlerinin hedefleri insanlara en kısa süre içinde tehditli kaynaklarla en yüksek sayıda kurtarma yapma kabiliyeti prensiplerini ve kurtarıcılarının emniyetini korumayı öğretmektir.

Toplum tehlike gönüllülerinin profesyonel takımlara yapacağı diğer yardımlar ise arama kurtarma materyallerini hazır tutmak vasıtası ile beklemek, kesme takımlarını organize etmektir. Profesyonellerin gözetimi altında boş alanlar açarak ve elleriyle enkazı boşaltarak yardımcı olurlar. Lojistik destek sağlarlar, tedarik, su ve yiyecek bulurlar, toplarlar, bir çalışma alanı oluştururlar. Gerekliğinde etrafı güvence altına alırlar, girişleri kontrol ederler, gerekli diğer görevleri ifa ederler. Yakınlarını bekleyen ailelere psikolojik destek verirler (Petal, Celep, Green ve Tüzün, 2004:155).

Kurtarılanların yaklaşık %20'si profesyonellerce gerçekleştirilir. Bunun %15'i sivil savunma, itfaiye ve acil müdahaleciler tarafından ve bunun da %5'i ileri teknoloji kullanılarak gerçekleştirilir.

Hafif arama kurtarmanın bileşenleri şunlardır:

- Zaman
- İnsan
- Malzeme

Daha da basitçe belirtmek gerekirse, hafif arama-kurtarmayı zaman ve kaynaklara bağlı olarak düşünebiliriz. En öncelikli görevlerden biri varolan uygun kaynakları belirlemektir.

- Afet sonrasındaki dönemde ilk saatler ve ilk gün kritiktir.
- Enkaz altında ilk gün çıkarılanların %80'i hayatta kalır. Bu süreden sonra hayatta kalma oranı dramatik bir şekilde düşer ve 2. gün çıkarılanların %36'sı hayatta kalırken 5. günde bu oran, sadece %7'ye düşer.
- Aslında burada sadece demek gerekir; kurtarmacılar 10, 12,14 gün sonra dahi enkazdan insanlar kurtarmışlardır. Onun

için arama-kurtarma tüm bedenler bulunana kadar devam etmelidir. Bir afet sırasında, yaralanmış veya enkaz altında kalmış kazazedeler ilk 24 saat içinde kurtarılsa %80 yaşama şansına sahiptir.

Altın Gün;

- Afeti takip eden ilk 24 saate “altın gün” denir. Çünkü insanların kurtulma şansı bu süre içinde en yüksektir.
- Maalesef, “altın gün” sırasında, genellikle ancak etrafımızda olan insanlar bize yardım edebilecek durumda olurlar. Unutulmamalıdır ki; kurtarmaların büyük çoğunluğu teknik değildir. Komşularımız ve ev halkı tarafından gerçekleştirilir. Profesyoneller bölgeye ulaştıklarında çok fazla yardıma gerek duyacaklardır (Toplum afet gönülleri, 2003:Böl. 3).

Felaketin çok kısa bir tanımı mağdurların ihtiyaçlarını onlardan uzakta mevcut olan kaynakların onların emrine amade olması için ısmarlanması anlamıdır. Hafifletme ve hazır olma hem cevaba olan ihtiyacı azaltma ve hem de cevap verme kabiliyetini arttırmayı içerir. Doğal afetlerde kural ilk 72 saat içinde mağdurların kendi kendilerine oldukları ve etrafındaki kimselere güvendiğidir.

1999 Gölcük ve Düzce depremlerinde enkaz altında kalan insan sayısı 56 bin kişidir. Bunun %20'si (11.000 kişi) kendi çabaları ile ilk bir iki günde kurtulmuş, yalnızca binde 5'i (250 kişi) daha sonra yetişen uzman kurtarma kümelerince kurtarılmıştır (Ercan, 2001:192).

2.4.2. Ağır Arama Kurtarma

Deprem veya herhangi bir afet meydana geldiğinde ilk aşama hayat kurtarma evresidir. Kısaca SAR (Search and Rescue= Arama Kurtarma) denilen bu evre ilk 48 saatten 1 haftaya kadar, 2 haftaya kadar uzar. Arama Kurtarmanın üç işlemi vardır: Yerini belirleme (cihaz ve köpeklerin de yardımıyla), teknik yardımda bulunma, tıbbi yardımda bulunma. Birleşmiş Milletler standartlarına göre afet yerine gelen kurtarma ekibi, yaralıları bulabilme, yangın söndürme – enkaz kaldırma gibi

teknik yardımlar yapabilme ve tıbbi yardımda bulunabilme becerilerine sahip olmalı (Demirhan, 2003:51).

Arama ve Kurtarma; Özel olarak eğitilmiş kişilerce gerekli donanım, arama cihazı ve köpekler kullanılarak afet sonrasında çöken binaların altından canlıların bulunup çıkarılması amacıyla faaliyet gösterilmesidir. Genellikle bir kaç gün süren arama kurtarmalar bazı durumlarda 14 güne kadar uzayabilir. (<http://www.tubitak.gov.tr/arama/index.htm>).

Doğal afetler sonrasında ilgili kuruluşlarca arama ve kurtarma çalışmaları başlatılmakta, felaket kurbanlarının, sağ ya da en azından yaralı olarak kurtarılması amaçlanmaktadır. Felaketzedelerin kurtarılması konusunda çok sayıda yöntem geliştirilmiş ve bu yöntemlere bağlı olarak teknolojik ilerlemeler kaydedilmiştir. Bununla birlikte felaketzedelerin sağ olarak kurtarılması mümkün olmamaktadır. Bu durumda felaket kurbanlarının en kısa zamanda cesetlerinin bulunması, bir bütün olarak çıkartılması ve doğru kimliklendirilmesi; insani ve dini açıdan olduğu kadar, hukuksal anlamda zorunlu bir faaliyet olarak karşımıza çıkmaktadır (Dinler, Şahin ve Baydar, 2001:51).

Kurtarıcılar sadece kendi duygularıyla değil aynı zamanda kriz durumlarında diğerlerinin de, mağdurlarının ve onların aileleri gibi, duyguları ile ilgilenmelidirler. Mağdurlar çoğunlukla utanır, endişelidir ve travmatik olurlar (Lois, 2003:533).

INSARAG'ın Arama Kurtarma Sınıflandırması; INSARAG, 2005 yılında uluslar arası kentsel arama ve kurtarma ekipleri sınıflandırmasını yapmıştır. 2005 yılı mart ayında Cenevre'de bir toplantı ile çalıştay düzenlemiş ve dünyanın pek çok farklı ülkesinden katılımcı bu organizasyona katılarak ülkesini temsil etmişlerdir. Ülkemizden İSUDAK (İstanbul Üniversitesi Doğal Afetler Arama ve Kurtarma Ekibi)'nin katıldığı çalışmada uzun yıllardır tartışılan hafif, orta ve ağır kentsel arama kurtarma ekipleri sınıflandırılması tüm katılımcı ülkelerin kabulü ile sonuçlanmıştır.

Sınıflandırma hafif, orta ve ağır olmak üzere üç kategoride oluşturulmuştur. Hafif sınıftaki ekipler 24 saat içinde 12 saat çalışabilecek şekilde hazırlıklı olmalıdırlar. Ağır ve orta ekipler en az 10 gün boyunca 24 saat kuralına göre çalışabiliyor olmaları gerekirken en az üç gün süresince çalışabilmelidirler.

Ağır ve orta sınıfındaki ekiplerin ekip yapısı içerisinde ekip lideri, yapı mühendisi, tehlikeli maddeler uzmanı, medya sorumlusu, güvenlik sorumlusu, “liasion” (ekip ve uluslar arası koordinasyon merkezi ile yerel acil durum yönetimi merkezi ile haberleşmeyi sağlayacak özel eğitilmiş kişi) ve UNDAC (United Nations zorunlu Disaster Assessment and Coordination / Birleşmiş Milletler Afet Değerlendirme ve Koordinasyon) üyesi bulunmalıdır. Tüm ekiplerin temel kurtarma fonksiyonlarını yerine getirebiliyor olmaları zorunlu olup bu fonksiyonlar aşağıdaki gibidir;

- Kırma,
- Kesme ayırma,
- Kaldırma,
- Destekleme / Paydalama,
- İpli kurtarma (Erdoğan, 2006:14).

2.5. Türkiye’de Arama Kurtarma Faaliyetlerini Yürüten Resmi Kurumlar

Meydana gelen bir afet veya kaza sonrası arama kurtarma veya acil yardım faaliyetlerinde bulunan kuruluşları, kamu kurumları ve sivil toplum örgütleri diye genel olarak ikiye ayırabiliriz (Çetin, 2002:30).

2.5.1. Sivil Savunma Genel Müdürlüğü

2.5.1.1. Sivil Savunmanın Tarihçesi

Yurdumuzda sivil halkın korunmasına ilişkin önlemlerin başlangıç tarihi 1928 olup, bu yılda "Cephe Gerisinin Havaya Karşı Müdafaa, Muhafazası" adı altında bir Talimname çıkarılmıştır. Bundan sonra çeşitli idari düzenlemelerle

yürütülen hizmetler 1938 yılından itibaren 3502 sayılı “Pasif Korunma Kanunu” ile yerine getirilmeye çalışılmıştır (<http://www.ssgm.gov.tr/>).

I. Dünya savaşı’nda cephe gerisinde yaşayan halkın ve sivil tesislerin, savaşın yıkıcı etkilerine maruz kalmaları, ölen 9,5 milyon insanın %5’ini sivillerin oluşturması, sivil savunma konusunu gündeme getirmiş ve bu yönde bazı düzenlemelere gidilmesini zorunlu kılmıştır.

II. Dünya Savaşı’nda sivil halkın, bir çok tehlikelere maruz kaldığı ve bu savaşta ölen 52 milyon insanın %48’ini sivillerin oluşturduğu görülmektedir. Bu feci tablo devletleri halkın korunması konusunu tekrar ele almaya, en modern araç ve gereçlerle donatarak yepyeni bir sivil savunma teşkilatı kurmaya mecbur etmiştir.

Ülkemizde bu gelişmelere paralel olarak 1928, 1931, 1935, 1938, 1941, 1944 yıllarında çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Son olarak ; 28 Şubat 1959 tarihinde 7126 sayılı Sivil Savunma Kanunu yürürlüğe konularak bugünkü Sivil Savunma Teşkilatı kurulmuştur. Sivil Savunma Kanunu göre, yurttan sivil savunmayı teşkilatlandırmak ve sivil savunmanın eğitim, tanıtım, kontrol, genel sevk ve idaresi ile koordinasyonundan, donatımından ve mükelleflerin hizmete çağrılmasından İçişleri Bakanı sorumlu ve yetkili olup, bu hizmetlerin yerine getirilmesi için Sivil Savunma Genel Müdürlüğü kurulmuştur (Yılmaz, 2006:147).

2.5.1.2. Sivil Savunma Tanımı

Sivil Savunma: düşman taarruzlarına tabii afetlere ve büyük yangınları karşı halkın can ve mal kaybının asgari hadde indirilmesi, hayati ehemmiyeti haiz her türlü resmi ve hususi tesis ve teşekküllerin korunması ve faaliyetlerinin idamesi için acil tamir ve ıslahı, savunma gayretlerinin sivil halk tarafından azami surette desteklenmesi ve cephe gerisi maneviyatının muhafazası maksadıyla alınacak her türlü silahsız koruyucu ve kurtarıcı tedbir ve faaliyetleri ihtiva eder (Resmi Gazete, 1958:1).

Kısa tanımıyla Sivil Savunma, düşman taarruzlarına, tabii afetlere ve büyük yangınlara karşı can ve mal kaybının en az hadde indirilmesi için alınacak koruyucu

ve kurtarıcı tedbir ve faaliyetlerdir (İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma Genel Müdürlüğü, 1990:161).

2.5.1.3. Sivil Savunma Birlik ve Ekiplerinin Görevleri

Sivil savunma arama ve kurtarma birlikleri ile il arama ve kurtarma ekiplerinin görevleri şunlardır.

- Savaşta, afetlerde, büyük yangınlarda ve önemli kazalarda; arama, kurtarma, ilk yardım ve sosyal yardım hizmetlerini yürütmek,
- Savaşta, afetlerde ve kazalarda; nükleer, biyolojik, kimyasal (NBC) maddelerin ölçüm hizmetlerini imkanlar ölçüsünde yürütmek, ilgili birimlere ulaştırmak, (NBC) maddelerinin temizlenmesine (Dekontaminasyon) yardım etmek,
- Arama ve kurtarma faaliyetlerine katılan yerli ve yabancı, kamu ve özel kuruluşların arama ve kurtarma ekipleri ile gönüllü kişi ve kuruluşların çalışmalarını koordine etmek,
- Birlik ve ekip personelinin nazari, tatbiki, bilgi ve becerileri ile fiziki kabiliyetlerini arttırmak ve göreve her an hazırlıklı bulunmaları için haftalık, aylık, yıllık eğitim programları hazırlamak, uygulanmasını sağlamak,
- Kamu ve özel kuruluşların arama ve kurtarma hizmetlerinde görevlendirilen ekipleri ile gönüllü kuruluş ve kişilerin eğitimlerini Bakanlık veya valiliğin uygun görüşü ile yapmak,
- Gece ve gündüz tatbikatları planlamak ve uygulamak,
- Eğitim amacı ile yurtiçi ve yurtdışında yapılacak eğitim ve tatbikatlara, istek yapılması halinde veya gerektiğinde yurtdışında meydana gelecek afetlerde de kurtarma ve yardım faaliyetlerine katılmak,
- Sivil savunma koleji ve valiliklerce açılan kursların kurtarma, ilk yardım ve sosyal yardım konularındaki tatbiki bölümlerine yardımcı olmak,
- Afet bölgelerine en seri şekilde ulaşabilmek için haberleşme, toplanma, yükleme ve intikal tatbikatları yapmak,

- Bakanlık ve Valilikçe verilecek diğer görevleri yapmak (Resmi Gazete, 2000:1).

2.5.1.4. Bağlı Kuruluşlar

2.5.1.4.1. Sivil Savunma Koleji Müdürlüğü

Sivil Savunma Koleji, 7126 Sayılı Kanununun 23'üncü maddesi gereği sivil savunma eğitim ve öğretimi yapmak üzere İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma Genel Müdürlüğüne bağlı olarak 1960 yılında kurulmuştur.

2.5.1.4.2. Sivil Savunma Arama Kurtarma Birlik Müdürlüğü

Aralık 1999 tarih ve 23919 mükerrer sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 586 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlüğe giren Sivil Savunma Kanunu'nun bazı maddelerinde değişiklik yapılmak suretiyle 11 ilde Sivil Savunma Arama Kurtarma Birlik Müdürlüğü kurulmuştur (Sivil Savunma Afetler, Arama ve Kurtarma Kitabı, 2003:8). Sivil savunma hizmetleri için İçişleri Bakanlığına 2.470 yeni kadro tahsis edilmiştir (Sipahioğlu, 2003: 31).

27.12.1999 tarihinde yürürlüğe konulan 586 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 17 Ağustos Marmara ve 12 Kasım 1999 Düzce depremlerinden sonra; afetlerde, savaşta, önemli kaza ve yangınlarda arama, kurtarma ve yardım hizmetleri yapmak üzere; ülkemizin coğrafi konumu, ulaştırma imkanları, afete uğraması muhtemel bölgeleri dikkate alınarak 11 merkezde (Adana, Afyon, Ankara, Bursa, Diyarbakır, Erzurum, İstanbul, İzmir, Sakarya, Samsun ve Van) 120'şer personelden oluşan çağdaş araç ve gereçlerle donatılmış sivil savunma arama kurtarma birlikleri ile birlik kurulmayan diğer illerde ise ilin büyüklüğüne göre 10, 20 ve 30'ar personelden oluşan sivil savunma arama ve kurtarma ekipleri kurulmuştur (<http://www.ssgm.gov.tr>).

2.5.1.4.3. İkaz Alarm Merkezleri

İkaz alarm merkezlerinin yerleri Sivil Savunma Genel Müdürlüğü, Hava Kuvvetleri Komutanlığı Hava Kuvvetleri Harekat Merkezi. Birleştirilmiş Hava Hareket Merkezleri Eskişehir ve Diyarbakır'dadır (Sivil Savunma Afetler, Arama ve Kurtarma Kitabı, 2003:8).

2.5.2. Türk Silahlı Kuvvetleri

Herhangi bir tabii afetin meydana gelmesi halinde (Deprem, orman yangınları, su baskını, yer kayması, çığ v.b) 7269 sayılı kanun, 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) İç Hizmet Kanunu, Afetlere ilişkin Acil Yardım Teşkilatı ve Programları Hakkında Yönetmelik ve TSK Tabii Afet Yönergesi gereği mahalli mülki amirlere, TSK'den acil yardım ve hizmet talep yetkisi verilmiştir.

Tabii afetlerde askeri yardım faaliyetleri “Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi” ile işbirliği halinde çalışmak üzere kurulan “Genelkurmay Afet Koordinasyon ve Değerlendirme Merkezi” (GTAKDM) tarafından yürütülür.

Devletin kurumları içerisinde personel ve teçhizat bakımından en fazla olanağa sahip Genelkurmay Başkanlığı ve barış zamanı Kara, Hava, Deniz Kuvvet Komutanlıklarının imkanlarını, acil durum veya tabii afet sonrası arama ve kurtarma faaliyetleri açısından incelendiğinde, en büyük imkan ve kabiliyete sahip oldukları görülmektedir (Çetin, 2002:8).

1959 tarih ve 7269 sayılı “Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun” ile afet bölgelerinde veya civarında bulunan ordu, jandarma, kıta, birlik ve müessese kumandanları, hazırda, kendilerinden vali veya kaymakamlar tarafından istenilecek yardımları üstlerinden emir beklemeksizin yapmaya mecbur kılmıştır.

Öte yandan, 88/1277 sayılı “Afetlere ilişkin Acil Yardım Teşkilatı ve Planlama Esaslarına Dair yönetmelik uyarınca da Türk Silahlı Kuvvetleri, başta Afetler Merkez Koordinasyon Kurulu olmak üzere, il ve ilçe Kurtarma ve Yardım

Komitelerinde çeşitli düzeylerde temsil edilmekte olup, ayrıca afet bölgesinde oluşturulan Haberleşme Hizmetler Grubunda yer almaktadır. Söz konusu yönetmeliğe göre Genelkurmayın görevleri şunlardır.

- Afetlerle ilgili kanun, tüzük ve yönetmeliklerde, Türk Silahlı Kuvvetleri'nce yapılacağı belirtilen görevlerin yapılmasını sağlar,
- Afetlerde Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından yapılacak acil yardımlara ilişkin esasları belirler,
- Afetle ilgili askeri acil yardım planlarının mülki amirlikler ile koordineli olarak hazırlanmasını sağlar,
- Gerekli direktifleri verir ve izler. (Karaesmen, Yakut ve Güngör, 2004:101).

İlk Müdahale Kuvvetleri; özel eğitim ve donanıma sahip, merkezde konuşlu, 3 saat içerisinde afet bölgesine havadan intikale hazır hale gelecek ve Genel Kurmay Başkanlığının emri ile afet bölgesine gönderilecek unsurlar ile Doğal Afet Bölgesinde konuşlu olup, afetten zarar görmeyen ya da çok az zarar gören ve Afet Yardım olanları çerçevesinde afet bölgesine derhal müdahale edebilecek DAFYAR birliklerinden meydana gelir. Aşağıdaki belirtilen sıraya göre afet bölgesine intikal ettirilir.

1-Kılavuz Timleri

2-Genel Kurmay Özel Kuvvetler Komutanlığı, DAK Taburu, Kara Kuvvetleri Komutanlığı İstihkam Okulu ve Eğitim Merkez Komutanlığı, DAFAK Timleri, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı'na bağlı uzman arama kurtarma birlikleri, afetin meydana geldiği bölgedeki Ordu ve Kolorduların İstihkam Savaş Taburlarının arama kurtarma bölükleri ile Deniz, Hava Kuvvetleri ve Jandarma Genel Komutanlığı'nın istihkam birlikleri.

3- Doğal afetin meydana geldiği bölgedeki ordu ve kolordu istihkam savaş taburlarının diğer unsurları.

- 4- Acil muharebe timleri.
- 5- Sıhhi İlk yardım timleri
- 6- Havadan tahliye timleri
- 7- Emniyet ve ikaz kara kuvvetleri timleri
- 8- DAFYAR tugay, bölük ve taburları
- 9- Mobil (FM) radyo istasyonları.
- 10- Basın ve halkla ilişkiler timleri (Karacan, 2001:153).

2.5.2.1. Doğal Afet Arama Kurtarma Taburu (DAK)

Marmara Bölgesinde, 17 Ağustos 1999'da meydana gelen ve tüm Türkiye'yi etkileyecek derecede şiddetli olan bu doğal afet sonrasında, A.K faaliyetlerinde hiç de hazırlıklı olunmadığı ve eksikliğin her konuda olduğu ortaya çıktı. Yardıma ihtiyacı olan insanların ilk 24 saat içinde tek beklentisi enkaz altında kalan yakınlarının aranılıp bulunması ve kurtarılmasıydı. Bu temel ihtiyaçlardan, daha önemli ve acil yapılması gereken bir faaliyetti.

Bu eksilik doğrultusunda TSK arama ve kurtarma konusunda Özel Kuvvetler Komutanlığı bünyesinde Doğal Afet Arama Kurtarma (DAK) Taburu 31 Mayıs 2000 tarihinde kurulmuştur (Çetin, 2002:12). Bu Tabur, Tabur Karargahı ve 3 DAK Birliğinden, her DAK birliği ise Birlik Karargahı, Kurtarma Köpek Kısmı ve 6 DAK Timinden oluşmaktadır. Sadece doğal afetlere değil her türlü afete müdahale edebilecek imkan ve kabiliyeti bulunan DAK Taburu, görevin gerektirdiği her türlü teçhizata sahip ve süratle afet bölgesine intikal edebilen eğitimli bir birliktir (Leblebici, 2004:124).

DAK Taburunun görev alanları Şunlardır;

- Deprem,
- Sel,
- Yangın,
- Heyelan,
- Çığ,
- Büyük kazalar, (gemi, uçak,tren ve karayolu)
- Radyoaktif kirlenme,
- Kaybolmalar

DAK Taburu Personelinin Aldığı Eğitimler

- Çığ uzmanlık,
- Yangında kurtarma,
- Enkaz kaldırma,
- İlk yardım teknikleri,
- NBC savunması eğitimi,
- Teknik malzeme kullanma eğitimi,
- Karada arama kurtarma teknikleri,
- Helikopterle arama kurtarma, tahliye,
- Sualtı ve su üstü kurtarma teknikleri,
- Yurt içi ve yurtdışı arama kurtarma eğitim ve tatbikatları icra eder (Çetin, 2002:13).

Doğal Afetler Arama/Kurtarma Timlerinin İmkan ve Kabiliyetler;

- Tabii afet (deprem, sel, toprak kayması vb.) olaylarında süratle afet bölgesine intikal edebilir.
- Afet bölgesinde üzerindeki ve envanterindeki mevcut malzeme ve teçhizatla derhal arama/kurtarma çalışmalarına başlayabilir.

- Envanterinde bulunan malzeme ve teçhizatı arama/kurtarma çalışmalarında en iyi derecede kullanarak olası can kaybını asgariye indirebilir.
 - Kurtarılan kişiye ilk müdahaleyi yaparak en yakın sağlık kuruluşuna tahliye edebilir.
 - Mevcut karargah personeli ile yardım için gönderilen askeri birlik ve sivil kuruluşlarla koordinasyonda bulunabilir.
 - Arama/kurtarma çalışmalarında yerel yönetim ve bakanlıklara bağlı kuruluşlarla (taşra teşkilatı) koordine edilerek bölgedeki mevcut iş makineleri ve araçlarından faydalanarak, kurtarma çalışmalarının daha etkili yapılmasını sağlayabilir.
 - Bölgedeki arama/kurtarma çalışmalarında görev alan sivil kamu kurum ve kuruluşları ile TSK unsurlarının açtığı Tabii Afetler Koordinasyon Değerlendirme Merkezi (TAKDM) ile işbirliği yaparak arama/kurtarma çalışmalarının etkinliğinin artmasını sağlayabilir.
 - Doğal afet nedeniyle haberleşme sisteminin çalışmaması halinde; elindeki özel muhabere imkan ve kabiliyeti ile haberleşme normal seviyesine dönüncüye kadar ilgili tüm birimlerle irtibatı yürütebilir.
 - Dış ülkelerde meydana gelebilecek tabii afetlerde; gönderilmesi halinde arama-kurtarma faaliyetlerinde bulunabilir.
 - Emir verildiğinde TSK'nin diğer birliklerine arama/kurtarma eğitim desteği sağlayabilir.
 - Yurt içinde ve yurt dışında diğer arama-kurtarma örgüt ve kuruluşları ile ortak tatbikat icra edebilir.
- (http://www.tsk.mil.tr/diger_konular/DAK/kabiliyet.htm)

DAK timleri her türlü doğal afette, kendisine verilen, arama ve kurtarma görevlerini etkin bir şekilde icra etmek maksadıyla, en modern teçhizat ve malzeme ile donatılmıştır (Çetin, 2002:13).

2.5.3. Türkiye’de Arama Kurtarma Faaliyetlerini Yürüten Bazı Gönüllü Kurum ve Kuruluşlar

Ülkemizde son 10 yılda meydana gelen depremler sonrasında yaşananlar, toplumumuzun da bu konuda duyarsız olmadığını göstermiştir. Afet bölgesine uzak ya da yakın tüm vatandaşlarımız afetzedelere yardım etmek için caba harcamışlardır. Marmara depremi sonrasında vatandaşlarımız örgütlü veya bireysel gönüllü olarak, deprem bölgesine kendiliğinden devlet organlarından bir davet ve yardım çağrısı gelmeden koşmuş ve yardım elini uzatmıştır.

Modern afet yönetiminin her aşamasında bireysel ve örgütlü gönüllüler önemli bir yer tutmaktadır. Ülkemizde gönüllülerin arama kurtarma ve yardım faaliyetlerine katılımı ile ilgili İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan “ Gönüllerin Sivil Savunma Hizmetlerine Katılma Esasları Yönergesi” bulunmaktadır. Söz Konusu yönerge; Sivil toplum örgütleri, özel ve tüzel kişiliğe sahip kurum ve kuruluşlar ile gerçek kişilerin, sivil savunma hizmetlerinin yürütülmesi için devletin resmi güçleri yanında bu hizmetlere, gönüllü olarak katılımlarının sağlanmasını temin etmek, gönüllüler için gerekli organizasyonların yapılması, eğitimlerinin sağlamak amacıyla Sivil Savunma Genel Müdürlüğü, il ve ilçe mülki idare amirlikleri ile sivil savunma teşkilatında gönüllü olarak görev alacak, sivil toplum örgütleri ile gerçek kişilerin arama kurtarma ve yardım faaliyetlerinde koordinasyonu, işbirliği ve yardımlaşma esaslarını belirlemek üzere çıkartılmıştır (Firik, 2006:161).

2.5.3.1. AKUT

1994 yılında Bolklar Dağları’nda başarısızlıkla sonuçlanan bir arama faaliyetinin sonrasında dağcılığı ve dağları bilen ancak kurtarma bilmeyen 7 kişi ile ilgili araştırma öğrenme çalışmalarını başlattı. Bu grup sürdürdüğü çalışmalar sonucunda 1995 yılında “AKUT” adını aldı.

AKUT Aralık 1995’ Bursa Uludağ’da ilk kurtarmasını gerçekleştirdi. Şubat 1996’da ise “AKUT Kurtarma Derneği” adını alarak resmi kuruluşunu tamamladı. (Pehlivan, 2002:84).

Başlangıçta temel hedef, dağ ve diğer doğa koşullarında doğru ve etkin arama kurtarma faaliyetlerini düzenlemek olan AKUT Arama Kurtarma Derneği; Ocak 1997’de deprem eğitimini, haziran ayında ise ilk sel eğitimini almaya başladı ve bu eğitimlerin sonrasında, talep edildiği takdirde, doğal afetlerde de, ilgili resmi kurumlara yardımcı olabilir hale geldi (AKUT Tanıtım Broşürü).

1997 yılında AKUT kamu yararına dernek olmak için başvurmuş, 08.02.1999 itibariyle kamu yararına dernek olmuştur. AKUT’un kamuoyunun dikkatini çeken ilk önemli çalışması, 1998 Adana – Ceyhan depreminde yaptığı kurtarma faaliyetleri olmuştur. Ardından gelen Marmara ve Düzce Depremlerinde AKUT, anında felaket bölgesine ulaşmış ve yaklaşık 150 asil ve aday üyeyle çalışmıştır. Bunun yanı sıra, binin üzerinde insanın çalışmasını organize etmiş ve 200 üzerinde insanın göçük altından canlı çıkartılmasında görev almıştır. Ayrıca, yurt içi ve yurt dışından gönderilen çok fazla miktarda tıbbi malzeme ve diğer yardım malzemesinin felaketzedelere doğrudan ya da Kızılay, Ordu ve Kriz Masaları ile koordineli ulaştırılmasını sağlamıştır (Karaesmen, Yakut ve Güngör, 2004:129).

Dağ ve diğer doğal kazalar, doğal afetler ve yetkin olduğu tüm konularda ihtiyaç duyulan herkes için eğitilmiş, disiplinli ve standartları yüksek ekipleri ile gönüllü olarak arama kurtarma yapar ve toplumu bilgilendirir (Sivil Toplum Kuruluşları Rehberi, 2005:132).

Akut tüzüğüne göre dernek çalışma alanları doğrultusunda, arama kurtarmaya katılabilecek gönüllü kişileri saptamak, bu kişilere gerek teşkilatlanmada gerekse arama ve kurtarmaya katılacak kişilere yurt içinde ve yurt dışında sağlanan yetkili kişiler aracılığı ile eğitimler vermek, seminerler düzenlemek, düzenli tatbikatlar yapmak, ilgi alanı içinde kalan konularda araştırma yapmak, araştırma yaptırmak, konferans, panel, seminer, sempozyum düzenlemek, sergi açmak, burs

vermek, kitap, broşür, dergi, bülten ve benzeri yayınları çıkarmak, kredi temin etmektir (Pehlivan, 2002:85).

17 Ağustos Depreminden sonra AKUT tarafından Avcılar, Halkalı, İzmit, Gölcük, Değirmendere, Yalova, Adapazarı ve Çınarcık bölgelerinde arama ve kurtarma çalışmaları yapılmış ve enkaz altından 200 kişi sağ olarak çıkartılmıştır (Özkan, 2003:108).

AKUT'un örgütsel yapısı incelenecek olursa;

AKUT 6 ana birimden oluşmaktadır. Hiyerarşik açıdan yönetim kurulu'na bağlı olan söz konusu 6 birim ise acil durum yönetimi, eğitim birimi, lojistik birimi, dış ilişkiler birimi, mali ve idari işler birimi ve insan kaynakları birimi olarak adlandırılmıştır. Adı geçen 6 birim dışında disiplin kurulu, üst danışma kurulu, denetleme kurulu, danışma kurulu ve kaynak yaratma kurulu olmak üzere yönetim kurulu ile birlikte çalışan 5 kurul/grup bulunmaktadır.

Acil durum yönetim birimi acil durum ya da kriz halinde "AKUT Kriz Merkezi" kurmak ve çalıştırmaktan sorumludur. Aynı zamanda arama kurtarma faaliyetlerinin koordinasyonu, gönüllü yönetimi ve Operasyonel tıp uygulamalarının koordinasyonundan sorumlu birimdir.

Eğitim birimi ise temel eğitim, branş eğitimi ve özel eğitim olmak üzere eğitim çalışmalarını yürütür.

Lojistik birimi genel teknik, ulaşım ve tıp lojistik faaliyetlerinin çalışmasından sorumludur. Aynı zamanda AKUT' un araç, cihaz ve malzemelerinin çalışır durumda tutulmasını kontrol eder.

Dış ilişkiler birimi, AKUT'un basın – yayın ve tasarım çalışmalarını yürütür.

Mali ve idari işler birimi AKUT'un mali kaynaklarının değerlendirmekten ve kaynak yaratmaktan sorumludur.

İnsan kaynakları birimi ise üye alımı, performans değerlendirmesi ve konuyla ilgili olarak oluşturulan bilgi bankasının yönetimi bu birime bağlıdır (Pehlivan, 2002:88).

Şuanda 192 asli üyesi olan AKUT, afetler sırasında yüzlerce gönüllü genci de organize edebilmektedir (Türkiye’de Doğal Afetler Konulu Ülke Strateji Raporu, 2004:91).

AKUT’un katıldığı operasyonlar;

AKUT kurulduğu 1996 yılından itibaren deprem, göçük, dağ, çığ, doğa, trafik kazaları, yangın vb. büyük çaplı ve lokal, yurt içi ve yurt dışında ki afetlerde sayısız arama ve kurtarma çalışmalarında yer almıştır.

Bu arama kurtarma çalışmalarından bazıları;

- 05.11.1994 Adana Bolkar Dağları Kurtarma operasyonu,
- 08.05.1998 Himayalar - Lhotse Dağ, A.K Operasyonu
- 27.06.1998 Adana Ceyhan Depremi A.K Operasyonu,
- 31.03.1999 Niğde Aladağlar Kurtarma Operasyonu,
- 17.08.1999 Büyük Marmara Depremi A.K Operasyonları,
- 02.09.1999 Gölcük Depremi A.K Operasyonu,
- 12.09.1999 Tayvan Depremi A.K Operasyonları,
- 08.06.1999 Çankırı Çerkeş Depremi A.K Operasyonları,
- 18.06.2000 Niğde Aladağlar Küçük Demirkazık A.K Operasyonu,
- 26.01.2001 Hindistan Depremi A.K Operasyonları,
- 03.02.2002 Afyon Bolvadin A.K Operasyonları,
- 01.05.2002 Bingöl Depremi A.K Operasyonları,
- 02.02.2004 Konya Göçük A.K Operasyonu,
- 08.09.2006 Ağrı Dağı Kurtarma Operasyonu,
- 11.02.2006 Niğde Aladağlar Çığ A.K Operasyonu,
- 13.03.2007 Marmaris Orman Yangını.

AKUT'un Ankara, Antalya, Bingöl, Bursa, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Marmaris, Niğde, Olimpos'ta operasyonel ekipleri bulunmaktadır. (www.akut.org.tr).

2.5.3.2. GEA

Yeni Yüksektepe Kültür Derneği Arama Kurtarma Ekoloji Grubu kısa adıyla, Gea Grubu (Ekibi); Yeni Yüksektepe Kültür Derneği bünyesinde oluşturulan bir çalışma grubudur.

Yeni Yüksektepe Arama Kurtarma Ekoloji Grubu , dünyamızın yaşamakta olduğu doğal felaketlere ve ekolojik sorunlara karşı, canlıların hayatını korumak ve kurtarmak, hayata geçirilebilir, gönüllü çalışmalar organize etmek üzere, Yeni Yüksektepe Kültür Derneği Üyeleri tarafından oluşturulmuştur. Sembolü lacivert bir daire içinde büyük beyaz harflerle GEA, kırmızı bir şerit içinde beyaz harflerle Yeni Yüksektepe, turuncu şerit içinde beyaz harflerle Arama Kurtarma Ekoloji yazılı bir anagramdır.

Grubun amacı;

GEA'nın temel amacı, bireyin vatandaşlık görevini yerine getirmesi ve topluma, devlete, doğaya, yaşayan bütün varlıklara karşı sorumluluklarını gerçekleştirmek için Felaketlerde (yurt dışı- yurt içi) arama kurtarma ve ilkyardım çalışmaları yapmak, Ekoloji çalışmaları organize etmek ve yardım kampanyaları düzenlemektir.

- Doğa bilgisi ve doğa ile buluşma etrafında insani bir eğitim oluşturmak.
- Ekolojinin bir moda olarak veya geçici bir akım değil, bir yaşam biçimi olarak anlaşılmasını ve yaşama aktarılmasını sağlamak.
- Genç Bireyin sahip olduğu enerjiyi toplumsal olarak yapıcı bir biçime dönüştürmek.

- Gönüllülük ve vatandaşlık kavramlarını aktif çalışmalarla birleştirmek.
- Kirliliğin nedeninin yanlış düşüncelerden kaynaklandığını vurgulamak.
- Doğayla bütünleşmeyi sağlamak için bireyin kapasitelerini geliştirmek.
- Bunun için doğayla, gönüllülük prensibine dayanan, aktif bir çalışma ilişkisi gerçekleştirmek.

GEA'nın arama kurtarma çalışmaları incelenecek olursa;

Şehirlerde meydana gelen doğal ve insanların yarattığı felaketlerde(deprem, yangın ve bombalama) gönüllü bir çalışma ile profesyonel usullerle arama ve kurtarma çalışması yapmaktır.

Canlı arama ve kurtarma gerektiren tüm çalışmalarda; Doğru Bilginin alınmasına ilişkin çalışmalar yapmak, alınan bilgiler veya ilgili kurumların istemiyle arama ve kurtarma çalışmasını başlatacak haberleşmeyi oluşturmak, arama kurtarma çalışmalarına katılacak grubun en uygun kişilerden oluşmasını sağlamak, ekibin, en kısa sürede toplanmasını, her birinin görevlerini, arama kurtarma malzemelerini nereden alacaklarını, iletişimin nasıl kurulacağını, hangi araçlardan yararlanacağını, olay yerine ulaşılmasını, arama ve kurtarmanın niteliğine göre çalışmaya katılacak kişilerin izin sorunlarını çözmek, ekibin kısa sürede olay yerine ulaşmasını sağlamak, bu konuda rapor düzenlemek, bu çalışmaların yapılmasında kamu kurumlarının ve özel kuruluşların desteklerini sağlamaktır (Yeni Yüksektepe Kültür Derneği GEA Arama Kurtarma Ekoloji Grubu İç Tüzüğü, 1).

Doğal Felaketlerde ve Ekoloji sorunlarına karşı, canlı varlıkların hayatını kurmak ve kurtarmak için Sivil Savunma Genel Müdürlüğüyle yapılan özel bir protokol çerçevesinde profesyonel gönüllü çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

GEA, normal durumlarda okullarda, özel ve kamu kuruluşlarında;

- Depremden korunma,
- Acil Durum yönetimi,
- Korku-panik,
- İlk yardım

gibi konularda eğitimler vermektedir (Yeni Yüksektepe Gönüllülerin Dünyası, 7).

GEA kuruluşundan günümüze kadar, gerek yurt içinde gerekse yurtdışında birçok arama kurtarma operasyonlarına katılmıştır. Bu operasyonlar ise;

- 1996- Kırıkkale Silah Patlaması,
- 1997- Kırklareli Orman Yangını,
- 1998- İstanbul Orman Yangını,
- 1999- Marmara Depremi,
- 1999- Tayvan Depremi,
- 2000- Düzce Depremi,
- 2000- İzmit Artçıl Depremi,
- 2001- El Salvador Depremi,
- 2001- Hindistan Depremi,
- 2002- Afyon Depremi,
- 2003- Bingöl Depremi,
- 2003- Cezayir Depremi,
- 2003- Burgazada Yangını,
- 2003- Beth Israel Sinagogu Patlaması,
- 2003- HSBC Bankası Patlamaları,
- İngiliz Konsololuğundaki Patlamalar,
- 2004- İran Depremi,
- 2004- Konya Zümrüt Apartmanı Enkazı,
- 2004- Fas Depremi,
- 2004- Güney Asya Deprem ve Tsunami Felaketi.
- 2005- Güney Asya Tsunami Felaketi, Sri Lanka Operasyonu,

- 2005- Pakistan Depremi,
- 2006- Filipinler Toprak Kayması,
(<http://www.gea.org.tr/faaliyetler/aramakurtarma/arama%20kurtarma.htm>)

26.12.2004 tarihinde richter ölçeğine göre 9.0 şiddetinde son 50 yılın en büyük doğal afetine yol açan deprem sonrası büyük bir Tsunami felaketi yaşandı. Felaketten en çok etkilenen ülkelerden Sri Lanka hükümetinin çağrısı üzerine GEA Arama Kurtarma ekibi 6 kişilik arama kurtarma ve sağlık personelinden oluşan bir ekiple bölgeye hareket etti.

Birinci ekip Kilinochchi bölgesi de arama çalışmalarının hemen ardından, kuzey Sri Lanka'nın Vavunia bölgesindeki bir toplanma alanına ulaştı ve bu bölgede 507 hastaya acil müdahalede bulundu. İkinci ekip yanında bulundurduğu 8200 kişiyi tedavi edecek ilaç ve tıbbi malzeme ile 1859 hasta muayene ve tedavi etti (Güney Asya Deprem ve Tsunami Felaketi Operasyonu Detaylı Raporu, 2004:2).

2.5.3.3. AKA

17 Ağustos 1999 İzmit Körfezi depreminin hemen ardından örgütlenen AKA, bu depremle yakınlarını kaybeden, deprem sonrasındaki arama kurtarma ve acil yardım çalışmalarında görev almış, gönüllülerden oluşan bir gruptur. Ağırlıkla, mimar ve mühendislerin oluşturduğu bu dernek, faaliyetlerini özellikle trafik kazaları ve depremler sırasında arama kurtarma konularına yoğunlaştırmıştır.

Kapsamlı yaygın eğitim programları da uygulayan bu derneğin; A'dan Z'ye ilk adım, toplum afet bilinci eğitimi, hafif arama kurtarma eğitimi, ağır arama kurtarma eğitimi konularında tescilli eğitim programları bulunmaktadır.

Merkezi İstanbul'da olan derneğin, Ankara, İzmir, Bursa, Çanakkale ve Manisa'da temsilcilikleri bulunmaktadır. Köpekli ve motorlu arama kurtarma timleri de olan bu derneğin halen 95 asli üyesi vardır (Türkiye'de Doğal Afetler Konulu Ülke Strateji Raporu, 2004:91).

Misyonu: Afet ve kazalardan sonra arama kurtarma çalışmalarında yapı kimyası ve fiziği konusundaki bilgi ve deneyimini paylaşmak, etkin kurtarma tekniklerini ve araçlarını araştırıp geliştirmek bu bilgileri eğitim yoluyla gönüllü gruplara aktarmak. Operasyon ekibi ile arama kurtarma çalışmalarında görev almak.

Bireysel olarak kurtarma çalışmalarına katılmak. Trafik kazaları ve deprem sonrası kurtarma çalışmaları konulu eğitim programlarını uygulamak (Sivil Toplum Kuruluşları Rehberi, 2005:130).

1.5.3.4. GESOTİM

Gölcük GESOTİM Arama Kurtarma ekibi, deprem konusunda toplumun bilinçlendirilmesini, deprem konusunda toplumun bilinçlendirilmesini, deprem öncesinde, deprem sırasında ve sonrasında neler yapılması gerektiği konusunda diğer, sivil toplum örgütleri, gönüllü kuruluşlar ve devlet organları ile koordineli çalışarak toplumda deprem bilinci oluşturmayı ve bu sayede mümkün olan en büyük faydayı sağlamayı amaçlayan, tamamen gönüllü üyelerden kurulmuş bir kurumdur (<http://www.gesotim.net>).

Farklı meslek dallarına mensup, esnaf, işçi, memur, emekli olarak yaşamlarını sürdüren insanlar topluluğu olarak; 1999 senesinde “Yaşam için Bir Can Bir hayat Kurtar “Parolasından hareketle , acı çeken insanların acılarını paylaşmak, onların uzattıkları gibi yardım ellerini onlara uzatarak destek verebilmek amacıyla, hayata uygulanan erdemler ve pratik değerler bütünü olduğunu vurgulayarak arama-kurtarma-medical-yardım kampanyaları alanında çalışmalar yapmak üzere GESOTİM’i oluşturulmuştur.

1999 senesinde yaşadığımız asrın felaketi sonrasında , ilk kez Hollanda da LAHEY ve Rotterdamda bölgesinde Hollanda sivil savunmasının, Icet, Nigra ve Hollanda kızılhaç’ının düzenlediği acil yardım, kurtarma ve orman yangınları konusunda 2 haftalık bir eğitime katılan ekip, SDC (İsviçre Ofisinde) den uluslararası hasar yönetim kursu, hasar bölgesinde emniyet ve güvenlik eğitimlerini

de alan ekip, avrupada'ki gönüllü faaliyetlerde sivil toplum kuruluşlarının etkinliğini fark ederek çalışmalarına uluslararası yeni bir boyut kazandırmıştır.

1999 senesinde Sivil Savunma Genel Müdürlüğü (Kocaeli İl Sivil Savunma) ile protokol yapan ekip, 1999 senesinin sonunda standartlarını Birleşmiş Milletlerin INSARAG standartlarına göre düzenledi. 01.2005 yılında B.M. İnsani İşler Ofisi (OCHA) bağlı INSARAG Arama Kurtarma üst düzey üyeliğine kabul edildi.

Sivil Savunma Genel Müdürlüğünden eğitimler alan ekip daha sonra Japon –İran İslam Cumhuriyeti-Tayvan Hükümetleri nezrinde projeler üreterek ortak çalışmalar içine girmiştir. Japonya hükümeti Projeleri onaylamış belirlenecek tarihlerde 5 aylık süre zarfında ortak çalışmalar ile eğitim çalışmalarına başlanacaktır. İsviçre ofisince ortak yönde pek çok kez ağır arama kurtarma eğitimi için ortak tatbikatlar yapıldı bu eğitimlerde özel köpek eğitmenlerince de eğitilmiş köpeklerimize sorumlu eğitmenlerce eğitimler ilave verildi. Türkiye'den pek çok arama kurtarma ekipleriyle sürekli olarak tatbikatlar yapılmaya devam edilmektedir.

2006 senesine kadar Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ile her yıl ortak eğitimler yapan GESOTİM ekibinin dünyada pek çok ülkeden de davetler almaktadır.

Acil durumlarda en kısa sürede operasyonlara katılan ekip 2000 senesinden itibaren birçok kurum ve kuruluşa gönüllü olarak Depremle Birlikte Yaşam Eğitimi ve Acil Durum Yönetimi konusunda eğitimler verdi.

GESOTİM Arama Kurtarma ekibi Afet riski taşıyan 22 ülkede, felaket durumunda bölge hakkında bilgi almak ve en kısa zamanda arama kurtarma çalışmalarında bulunmak amacıyla resmi Sivil Savunma ekipleri ve sivil toplum kuruluşlarıyla acil durum işbirliği protokolleri ve iletişim anlaşmaları düzenledi.

Türkiye Esnaf Ve Sanatkarlar Konfederasyonuna bağlı 3500 e varan oda kapsamında Türkiye’de tek olan ve merkezi Gölcük’te bulunan GESOTİM ekibi tam donanımlı ve eğitimli arama kurtarma ekipleriyle olası arama kurtarma operasyonlarına katılmak için hazır ekipleri bulunmaktadır.

GESOTİM Arama Kurtarma ekibinin eğitimleri;

Acil Durumlarda en kısa zamanda Afet Bölgelerine ulaşan ekip, afet dışındaki zamanlarda afetlere karşı toplumsal bilinçlenmeye katkıda bulunmak, felaketleri unutmamak ve unutturmamak için çeşitli eğitimler düzenlemektedir.

Üyelerinin gönüllü olarak düzenlediği eğitim programlarının ortak noktası ve hedefi; gerek doğal gerekse de insan merkezli afetlerde, hazırlıklı olmanın, hayatta kalabilmenin ve olası riskleri minimuma indirebilmenin bilgilerini vermektir.

Eğitim programları, kurum ve kuruluşların niteliklerine adapte edilebilecek biçimde hazırlanmıştır.

Eğitim programlarının belli periyotlarda ve gerekli eklemelerle tekrarında; verilen bilgilerin derinleşmesi, pratik hale gelmesi ve uygulamaların refleksleşmesi hedeflenmiştir.

GESOTİM eğitimlerini, görsel işitsel sunumlarla zenginleştirmiştir. PPT sunumları, video ve CD gösterimleri ve tatbiki alan eğitimleri ve kamplarıyla disiplini ön planda tutarak yapmaya devam etmektedir.

GESOTİM ekibinin vermekte olduğu eğitimler;

- Depremle birlikte yaşam,
- Deprem kriz yönetimi,
- Korku-panik,
- Yangın ve yangından korunma,
- Acil durum yönetimi,

- Hafif arama kurtarma eğitimi,
- Ağır arama kurtarma eğitimi,
- Takım kurma ve iletişim,
- Afet psikolojisi,
- Survival,
- İkaz alarm,

GESOTİMin 7 yılda gerçekleştirdiği arama kurtarma çalışmaları;

Ulusal arama kurtarma operasyonu;

- 17 kez 255 üyesi çalışmalara katıldı.

Uluslararası arama kurtarma operasyonu;

- 1 kez 15 üyesi çalışmalara katıldı.

Acil durum yönetimi eğitimleri;

- 15 kurum 11.600 kişi eğitim aldı.

Arama kurtarma tatbikatları;

- 28 kez 345 kişi katıldı.

Katılınulan Afetler ve Çalışmalar:

- 12 Kasım 1999 Düzce – Kaynaşlı: Arama Kurtarma,
- 17 Aralık 2000 Konya – Akşehir: Arama Kurtarma,
- 03 Şubat 2002 Afyon Çay- Eber: Arama Kurtarma –Lojistik,
- 01Mayıs 2003 Bingöl Depremi: Arama Kurtarma,
- 26 Aralık 2003-05 Ocak.2004 İran Bam Depremi: Kurtarma-Lojistik,
- 22 Temmuz 2004 Sakarya Pamukova Tren Faciası,
- Gebze Tavşancıl Tren Faciası,
- Konya Zümrüt Apt Faciası,
- Pakistan Kriz,

- 24 Ekim 2006 Gemlik Depremi Lojistik,
- 20 Şubat.2006 Bursa 2 (İnta 1- ve 2)Binalarının Çökmesi,
- 11.Mayıs.2001 Antakya Hatay Sel Felaketi Arama –Lojistik,
- 25 Temmuz 2002 Rize Sel – Heyelan:Arama Kurtarma – Lojistik,
- Servetiye Küçük Cem Arama Kayıp Arama,
- 21 Şubat 2007 İstanbul Zeytinburnu Bina Çökümü,

Eğitim Verilen Kurumlar;

- Kocaeli Üniversitesi,
- Sakarya Üniversitesi,
- Manisa Celal Bayar Üniversitesi,
- K.K.T.C. Doğu Akdeniz Üniversitesi,
- Milli Eğitime Bağlı İlk ve Orta Öğretim Kurumları,
- Orman Müdürlüğüyle Yapılan Protokol Gereği 06.Ocak.2001 İtibarıyla Maşukiye- Karamürsel Arasındaki Orman Yangınlarına Müdahale,
- Türkiye Rally Şampiyonası Ford Otosan Kocaeli Ralyy'si 2002-2003-2004-2005-2006 Yıllarında: Kurtarma-Haberleşme-Güvenlik
- Dünya Rally Şampiyonası Rally Of Turkey Antalya Ayağı : Arama- Kurtarma-Güvenlik-Haberleşme,
- Her İki Ayda Bir Uygulamalı Eğitim Tatbikatları,
- Yıl İçinde 4 Mevsim- En Az 2 Kez Eğitim Kamplar (Kocaman, 2006:1).

2.5.3.5. GÜDAK (Doğa Sporları ve Arama Kurtarma Merkezi)

Gazi Üniversitesi'nin kuruluş yılı olan 1982 yılından itibaren bir kol olarak faaliyetini sürdüren doğa sporları ve dağcılık grubu çeşitli ulusal ve uluslararası yapılan başarılı faaliyetlerle 2001 yılı sonlarına kadar varlığını sürdürmüştür.

Ancak üniversitenin mevcut kapasitesi ve imkanları ile ortaya çıkan yeni etkinlik alanları (arama-kurtarma, havacılık, oryantiring vb.) sadece bir kol olarak faaliyetlerin sürdürülmesini zorlaştırmıştır.

Üniversite bünyesinde yer alan bu tür faaliyetlerin artık bir merkez olarak yeniden örgütlenme ihtiyacı kaçınılmaz duruma gelmiştir.

GÜDAK, 19 Mayıs 2002 tarihinde Üniversiteler Arası Ilgaz Dağı Gençlik Tırmanışı ile start almıştır (www.gudak.gazi.edu.tr).

Gazi Üniversitesine Rektörlüğüne bağlı bir birim olarak bağlı, 2547 Sayılı Kanunun 2880 Sayılı Kanunla değişik 7/d-2 maddesi uyarınca “Gazi Üniversitesi Doğa Sporları ve Arama Kurtarma Merkezi” (GÜDAK) kurulmuştur(GUDAK tüzük)-39 Mart 2007 itibariyle 3766 kayıtlı üyesi bulunmaktadır (GÜDAK Üye Kayıtları:2007).

GÜDAK dört temel amaç üzerine kurulmuştur.

- Olası felaketlerde (deprem, sel vb.) üniversitemizi temsil edecek dinamik, etkin, eğitilmiş ve donanımlı arama-kurtarma timleri hazırlamak,
- Üniversitemizin öğrenci, öğretim elemanı, idari personel ve aileleri ile mezunlarının boş zamanlarını doğa yürüyüşü, kampçılık, oryantiring, havacılık, izcilik, dağcılık gibi etkinliklerle geçirmelerini sağlamak,
- Gençlik, boş zaman rekreasyon ve doğa sporları ile ilgili konferans, panel, sempozyum gibi bilimsel çalışmalar yapmak, araştırmacılara yardımcı olmak,
- Üyelerin birbirleriyle tanışıp eğlenebileceği, dinlenebileceği mekanlar ve ortamlar hazırlamak. Bu amaçla sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlemek.

Bu amaçlar doğrultusunda;

- Dağların ve yaban hayatının korunması konusunda her türlü çalışmaya katılmak, destek vermek ve bu tür çalışmalar düzenleyip kamuoyu oluşturmak,
- Türkiye coğrafyasının doğa sporlarının türlerine göre yapılabilirlik envanterini çıkarmak,
- Türkiye'deki ve dünyadaki doğa sporları ile arama-kurtarma uygulamalarını karşılaştırıp incelemek,
- Amaç ve etkinlikleri itibarıyla Doğa Sporları ve Arama-Kurtarma Merkezi ile benzerlik ve paralellik gösteren Türkiye içinde ve dışındaki kamu ve özel kuruluşlarla, özellikle diğer üniversiteler bünyesindeki kuruluşlarla ilişki kurmak, etkileşimde bulunmak, işbirliği ve ortak çalışmalar yapmak,
- Doğa Sporları ile Arama-Kurtarma alanları ile ilgili bilgi, belge, doküman, kayıt ve yayınları derleyip toplamak, arşivlemek ve bu alanda bir dokümantasyon merkezi veya kitaplık oluşturmak,
- Doğa Sporları ile Arama-Kurtarma faaliyetlerine yönelik araştırma ve geliştirme çalışmalarını özendirmek, bu tür çalışmalara yardım ve destek olmak,
- Doğa Sporları ile Arama-Kurtarma alanlarında belirli düzenli aralıklarla, bölgesel, ulusal ve uluslar arası seminer, sempozyum, kongre, konferans ve benzeri toplantılar düzenleyerek bilgi akışını ve birikimini hızlandırmak,
- Başta Gazi Üniversitesi öğrencileri ile akademik ve idari personeli olmak üzere, kişilerin doğa sporlarına yönelik ilgilerini artırmak,
- Üniversitemiz öğrencileri ile idari ve akademik personelin doğa sporlarına yönelik ilgilerine yurt içi ve yurt dışında icra imkanı oluşturmak,

- Öğrenciler ile akademik ve idari personelin iletişimlerini güçlendirmek,
- Başta Gazi Üniversitesi öğrencileri ile akademik ve idari personeli olmak üzere kişilere olası doğal felaketslere müdahale edebilecek toplumsal bilinç kazandırmak,
- Öğrenciler, idari ve akademik personele olası doğal felaketslerde faydalı olabilecek teknik bilgileri vermek,
- Milli ve insani hassasiyet gereği yardımlaşma sağlayabilecek ekipleri oluşturmak,
- Oluşturulan ekiplerin ilk yardım ve teknik malzemeleri doğru biçimde kullanmalarını sağlamak,
- Olası doğal felaketslere acil müdahale edebilmek ve hazır vaziyette bulunabilmek için periyodik olarak tatbikat ve eğitim programları gerçekleştirmek,
- Ulusal ve uluslar arası doğal felaket ve kazalara yardım amaçlı müdahale etmek.

Yukarıda sıralanan amaçların gerçekleştirilmesinde “Gazili Olmak Bir Ayrıcalıktır İlkesi” gereğince disiplinli hareket etmek ve Gazi Üniversitesi adını, bir çok alanda olduğu gibi doğa sporları ve arama-kurtarma alanında da başarıya taşımak.

GÜDAK, şu ilkeler doğrultusunda faaliyetlerini yürütmektedir;

- Doğa; doğaya ve insana zarar vermeden, doğa ve insan yararına kullanılır,
- Merkezin faaliyetleri; toplumsal sağlığı, milli hassasiyeti, sosyal dayanışmayı ve Gazi Üniversitesi adını ön planda tutacak şekilde hareket eder,
- Merkezin faaliyetlerinde doğal çevreyi bozacak ve tahrip edebilecek davranış ve uygulamalardan kaçınacak şekilde hareket edilir,

- Merkezin faaliyetlerinde, gerekli tedbirlerin alınması durumunda bile, hayati bir tehlikenin muhtemel olduğu bilinci içinde davranılır,
- Doğa sporları ile arama-kurtarma faaliyetleri üniversite öğrencileri ve çalışanlar arasında ilişki, iletişim ve işbirliğine imkan tanır (GÜDAK Tüzüğü).

GÜDAK Merkezi;

- Arama-Kurtarma Birimi,
- Doğada Yürüyüş ve Kamp Birimi,
- Dağcılık Birimi,
- Havacılık Birimi,
- Oryantiring (doğada yön ve hedef bulma) Birimi,
- İzcilik Birimi,
- Bisiklet Birimi, olarak öncelikle 7 aktif birimden oluşturulmuştur.

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde ADOSK ve Mühendislik-Mimarlık Fakültesinde GÜMMDAT olarak şubeler oluşturulmuştur. Ankara dışında olan fakülte ve yüksek okullarımızda ise birer GÜDAK temsilcisi bulunmaktadır (GÜDAK Tüzük).

2.5.3.5.1. GÜDAK Arama Kurtarma Birimi

GÜDAK bünyesinde 2003 yılında 20 kişilik Arama Kurtarma ekibi kurulmuş olup gerekli tüm araç ve ekipmanlar Gazi Üniversitesi Sağlık Kültür ve Spor dairesi Başkanlığı tarafından temin edilmiştir.

Merkez Arama Kurtarma faaliyetlerinde kullanılan tam donanımlı iki araca sahiptir.

GÜDAK Arama Kurtarma Birimi, Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ile imzalanan protokol çerçevesinde, “Temel Arama Kurtarma Eğitimi”ni Ankara Sivil Savunma Arama Kurtarma Birlik Müdürlüğünde almaya başlamıştır.

İlk Eğitime arama kurtarma biriminden 20 kişilik ilk grup katılmıştır. 08-20 Aralık 2003 tarihleri arasında gerçekleştirilen kurs her gün 13.00-17.00 arası yapılmıştır.

2.grup arama kurtarma kursu 22.11.2004 / 05.12.2004 tarihleri arasında, 3.grup ise 22.11.2005 tarihlerinde yapılmıştır.

Bu eğitimleri 2005, 2006,2007 yıllarında düzenli olarak tekrarlanmıştır.

Arama Kurtarma Birimi eğitimleri, 12 gün süreyle hafta içi her gün Sivil Savunma Birlik Müdürlüğünde devam etmiştir.

GÜDAK ve Sivil Savunma işbirliği ile gerçekleştirilen her üç grubun eğitimleri Ankara Sivil Savunma Birlik Müdürlüğü Simülasyon Merkezi ve enkaz eğitim alanında yapılmıştır.

Dünya standartlarındaki birçok araç-gereç kursiyerlerin kullanımına sunulmuştur.

Mart 2007 itibariyle eğitimleri tamamlamış 70 ekip üyesi vardır.

Eğitimlerini tamamlayan her üç Arama – Kurtarma ekibi de her türlü olası felakete karşı profesyonel anlamda müdahale edebilecek konumdadır.

Eğitimleri tamamlayan kursiyerler düzenli olarak başta Sivil Savunma olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlarla, haberli ya da habersiz olarak senaryoya dayalı tatbikatlar yapmaktadır (GÜDAK Arama Kurtarma Tanıtım Dosyası:2007).

Gazi Üniversitesi depremlerde yardım çalışmalarında bulunmuştur. bu yardım çalışmalarından bazıları;

- 17 Ağustos 1999 Marmara Depremi Yardım çalışmaları / SAKARYA,
- Düzce Depremi yardım çalışmaları / BOLU,
- Çerkeş Orta Depremi yardım çalışmaları/ ÇANKIRI.

Bu çalışmalarda afetzedelerin;

- Çadırlarının kurulması,
- Yardım malzemelerini dağıtımı,
- Psikolojik destek gibi alanlarda yardım çalışmalarına katkıda bulunmuştur.

2001 yılında GÜDAK'ın kurulmasıyla birlikte bu çalışmalara hız verilerek daha organizeli olarak çalışılmaya başlanmıştır. Bu doğrultuda Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ve İl Sivil Savunma Müdürlüğü ile protokol imzalanmıştır.

2.6. Arama Kurtarma İle İlgili Bazı Uluslararası Kuruluşlar

2.6.1. Uluslar Arası Sivil Savunma Örgütü (ICDO)

Merkezi Cenevre'de bulunan örgütün, genelde Afrika, Ortadoğu ve Doğu Avrupa ülkelerinden oluşan 46 üyesi bulunmaktadır. Rusya, Çin ve Filipinler de örgütün üyesidir (Özey, 2006:283).

Uluslararası Sivil Savunma Organizasyonu, ulusal sivil savunma yapılarını himaye eden bir organizasyondur. Bu yapılar genellikle sivil korunma, sivil savunma ve acil vaka yönetimi olarak bilinir. ICDO bu yapıları aralarında işbirliği ve karşılıklı sağlamak amacıyla birleştirir. ICDO, ayrıca birleştirici bir organizasyon rolüyle şunları yapar;

Ortak amaçlara ulaşmak için bütün üyelerinin ve partnerlerinin kapasitelerini bir araya getirir.

Ulusal Sivil Savunma yapılarını birleştirir ve onlara evrensel olarak tanınan ve kabul edilen değerler yoluyla ortak bir kimlik vermeye çalışır.

Üyeleri arasındaki dayanışmayı destekler ve yardım eder (www.icdo.org).

Örgüt, hem afetleri önlemek hem de geldiklerinde müdahale etmek için ulusal sivil savunma yapıları arasında karşılıklı yardım uygulamalarını koordine etmektedir. Acil durumların yönetimi ile ilgili ikili ve çok taraflı anlaşmalar mevcut olsa da bu sorunla ilgili evrensel bir konvansiyon yoktur ve devletlerin egemenliklerine ve sivil savunmanın ulusal tanımlarda ki farklılıklarına bağlı olan idari kısıtlamalar, uluslar arası işbirliğini frenlemekte olup, bunun sona erdirilmesi gerekmektedir.

Örgüt, doğal veya insan yapımı afetlerin önlenmesi, hazır bulunma veya müdahale boyutlarını kapsayan sivil savunma alanında devletler arasındaki işbirliğini teşvik etmek ve kolaylaştırmak amacıyla, 2000 yılında sivil savunma ile ilgili Çerçeve Anlaşması yayınlanmıştır (Özey, 2006:283).

2.6.2. Uluslararası Arama Kurtarma Dayanışma Grubu (INSARAG)

INSARAG, Birleşmiş Milletler şemsiyesi altında yer alan gayri - resmi bir global ağıdır (Özey, 2006:280). Insarag 1991'de 1988 Ermenistan depremine müdahale eden uluslar arası arama kurtarma takımlarının ilk adımı takip edilerek kuruldu (www.ochaonline.un.org).

1988 Ermenistan depremi bilindiği gibi tüm dünyada kentsel arama kurtarma konusunda bir dönüm noktası olmuştur. Bu depremde kurtarma çalışmalarına katılan ülkelerin öğrendikleri dersler ışığında “kentsel arama kurtarma” konusunda bir uzmanlık alanının gelişmesi gerektiği fark edilmiş ve bu konuda hemen örgütlenme başlamıştır. Birleşmiş Milletler çatısında örgütlenen INSARAG kurulduğu 1991 yılından bu yana kentsel arama kurtarma alanında faaliyet gösteren ve bu alandaki uluslar arası standartları, metodolojileri belirleyen bir ağ olmuştur (Erdoğan, 2006:13).

Insarag'ın amacı uluslar arası yardım gerektirecek depreme müdahale ve yardımlardaki koordinasyon metodolojisi ve standartlarını geliştirmek amacıyla ülkelere ve örgütlere platform sağlamaktır.

Uluslararası Kentsel A.K Desteği Hakkında BM Genel Kurul kararı'nın da temellerini oluşturmaktadır. INSARAG esasları, aynı zamanda, desteği alan ülkenin sorumluluklarını da belirlemektedir. Uluslar arası SAR ekipleri için göç ve gümrük prosedürlerinin kolaylaştırılması ve ekiplere ulaşım, harita çevirmen, içme suyu, benzin ve sıkıştırılmış gaz gibi gerekli imkanların sağlanması için INSARAG, üç bölgesel grup olarak organize olmuştur: Afrika / Avrupa, Asya / Pasifik ve Amerika, INSARAG'ın yönetim birimi, bir yürütme kuruludur (Özey, 2006:280).

Alanda Operasyonlar Koordinasyon Merkezi (OSOCC) Felsefesi;

OSOCC'un amacı, uluslar arası yardım ve müdahale sağlayanların koordinasyonunda yerel yetkililere yardımcı olmak ve bilgi yönetim ve değerlendirmesini kolaylaştırmaktır. Bu prosedürlerin bilincinde olan INSARAG eğitilmiş SAR ekiplerinin, OSOCC'daki SAR operasyonları planlanmasında yer alması beklenmektedir. OSOCC'un yürüttüğü temel faaliyetler aşağıdaki gibidir:

- Uluslar arası SAR ekiplerinin ulusal SAR operasyon planına tamamen entegre olmasını temin etmek amacıyla, yerel yetkililer ve uluslar arası SAR ekipleri arasında arabirim görevi yapmak,
- Uluslar arası SAR ekiplerine SAR operasyonlarını gerçekleştirebilmeleri için gerekli altyapı ve desteği sağlamak ve bu operasyonların yerel afet müdahale planına eşzamanlı girişini sağlamak,
- Uluslar arası ve ulusal iyileştirme birimleri arasındaki bilgi alışverişini sağlamak(listelerin güncellenmesi, raporların hazırlanması, sektör toplantılarının düzenlenmesi gibi),
- İhtiyaç duyulduğunda alt OSOCC ve kabul merkezini kurmak ve izlemek,

- Ulusal yetkilerle işbirliği içerisinde, uluslar arası SAR ekipleri için lojistik destek sağlamak.

SANAL OSOCC; İnternet üzerinden www.Reliefweb.int/VirtualOSOCC adresinden ulaşılabilecek bir bilgi yönetim aracıdır. Sanal OSOCC, INSARAG'ın talebi üzerine, özelliklede büyük bir afetin ilk aşamalarında, yardım ve müdahale edenler arasında eşzamanlı bilgi alışverişine izin veren bir platform sağlamak amacıyla INSARAG Sekreteryası tarafından geliştirilmiştir. Afetlerin bu ilk aşamasında, eldeki bilgiler oldukça bölük – pörçüktür ve Durum Raporları gibi geleneksel iletişim araçları henüz aktif hale gelmemiştir. Sanal OSOCC'a erişim, afet müdahalesinde yer alan ülkeler ve örgütlerle sınırlıdır (Peter, 2002:44).

2.6.3. Birleşmiş Milletler İnsani Yardım Koordinasyon Ofisi (OCHA)

Afetlere uluslar arası yardım ve destek sağlanmasını koordine etmek, Birleşmiş Milletler İnsani Yardım Koordinasyon Ofisi'nin (OCHA) görevidir. OCHA'nın uluslar arası afet yardımlarını koordinasyon görevi, 1971 yılında ki Birleşmiş Milletler Genel Temsilcisi kararı 2816 (XXVI)'na dayanmaktadır. OCHA o zamanlar Birleşmiş Milletler Yardım Ofisi (UNDRO) idi. OCHA'nın sorumluluğu, 1991 yılında 46 / 128 sayılı Genel Kurul kararı ile, büyük acil durumlarda uluslar arası yardımların koordinasyonunu da içerecek şekilde genişletilmiştir.

Afet yardım ve müdahalesinde OCHA'nın rolü, ani bir felaketi takiben afetten etkilenen ülkenin uluslar arası destek talebi üzerine, OCHA, son durum ve öncelikli ihtiyaçlar ile ulusal ve uluslar arası müdahaleler ile ilgili bilgi almak üzere, afetten etkilenen ülkenin daimi koordinatörüyle bağlantıya geçer. Daimi koordinatör, afetten etkilenen ülkenin hükümeti ile yakın işbirliği içerisinde çalışır (Özey, 2006:279). Gerekli görüldüğü takdirde, OCHA, afetten etkilenen ülkenin hükümeti veya daimi Koordinatörlüğü, Birleşmiş Milletler Afet Değerlendirme ve koordinasyon ekibi (UNDAC) ile desteleyebilir. OCHA, durum raporları yolu ile uluslar arası platformu, son durum, öncelikli ihtiyaçlar ve devam eden iyileştirme

çalışmaları ile ilgili olarak sürekli bilgilendirir. Bu bilgiler, uygun müdahale ve yardımın sağlanması için önemlidir (Özkan, 2003:94).

OCHA, uluslar arası yardım ve müdahale faaliyetlerini üç seviyede koordine eder. Birincisi, müdahale ve yardımda bulunan ülke ve örgütler arasında uluslar arası seviyede, ikincisi, afetten etkilenen ülkenin başkentinde ülke seviyesinde ve üçüncüsü, afet bölgesinde bu koordinasyonu etkin bir şekilde yapabilmek için, OCHA birtakım araçlar geliştirmiştir (Özey, 2006:279).

- Hazırlığı sağlamak için 24 saat görev sistemi,
- Uluslararası tarafları bilgilendirmek için Durum Raporları,
- Belirlenen ihtiyaç ve önceliklere dikkati çekmek için bağış toplantıları,
- Acil ihtiyaçları karşılayabilmek için acil nakit hibesi,
- Afet yönetim kapasitesini ve askeri imkanların veri tapanı,
- Alandaki değerlendirme ve koordinasyon kapasitesinin acilen sağlanması için UNDAC ekibi,
- Alanda yardım ve müdahale ekiplerinin koordinasyonunu, kolaylaştırmak için gerekli alt yapı ve uzmanlığı sağlamak üzere OSOCC,
- Afetin yol açtığı çevresel tehditlerin olması halinde gerekli, önlemleri başlatmak üzere uzmanları (Peter, 2002:42).

2.6.4. Uluslararası Kızılhaç Komitesi (ICRC)

Uluslararası Kızılhaç Komitesi (ICRC), merkezi İsviçre'nin Cenevre şehrinde bulunan özel ve bağımsız bir insani yardım örgütüdür. 1863 yılında kurulmuş olan örgüt (ICRC, faaliyetlerini Uluslar arası İnsani Yardım Kanunu maddelerine dayandırmaktadır. Ve siyaset, din ve ideoloji alanlarında tarafsızdır.

Kasım 2002 itibariyle, resmi olarak tanınan 178 adet Kızılhaç ve Kızılay Derneği bulunmaktadır. Bu dernekler, uluslar arası ve ulusal seviyede, silahlı çatışmaların ve doğal afetlerin kurbanlarına acil iyileştirme sağlamakta ve toplum

gelişimi, sosyal refah ve kamu sağlığı alanlarında (sağlık eğitimi, hemşirelik ve kan bankaları) çalışmaktadır. Ulusal dernekler; kardeş dernekler, Federasyon Sekretaryası ve ICRC ile işbirliği içerisinde, uluslar arası insani yardım yasaları, temel ilkeleri ve hareketin ideallerini tanıtmakta ve yaygınlaştırmaktadır.

Bugün, 178 kurumsal üyesi, 97.5 milyon bireysel üye ve gönüllüsü ve yerel programlarda görev yapan 295,000 çalışanı ile, Federasyon gerçek bir küresel varlık olarak mevcudiyetini sürdürmektedir.

Kızılhaç ve Kızılay'ın afete müdahalesindeki hizmet ve destek fonksiyonları, afetlerden etkilenen halklara hizmet götürmektir. Kendi ülkesinde var olan faal ulusal dernek (ONS), arama kurtarma faaliyetlerini yürütmektedir. Diğer ülkelerden yardım sağlayan uluslar arası federasyon ve katılımcı ulusal dernekler (PNS) ise, halka su ve arındırma, yiyecek ve beslenme, sağlık, iyileştirme ve barınak hizmetleri sağlamada ONS'e destek vermektedirler (Özey, 2006:281).

Kızılhaç ve Kızılay hareketi her yıl 35- 40 milyon insanı ilk yardım konusunda eğitmektedir. Hareketin üye ve gönüllülerinin %60-70'i ilk yardım eğitimidir ve becerilerini sürekli eğitimler ve gönüllü görev başı çalışmalar yoluyla korumaktadırlar. İlk yardım, arama kurtarma (SAR), gönüllü ambulans ve itfaiye hizmetleri, bu insanlar için hobi niteliğindedir. Amaç, aynı insani değerleri taşıyan iyi insanlara çok faydalı beceriler öğrenmektir.

İlk yardım ve arama kurtarma çok iyi eğitilmiş ekipleri olup, burada görev yapan insanların çoğunluğu sağlık, kurtarma ve güvenlik gibi alanlarda profesyonel eğitim ve iş sahibidir. Organize olmuş ve eğitilmiş insan grupları olarak, bu örgütler profesyonel kurtarma ve sağlık hizmetleri için önemli bir rezerv oluşturmaktadırlar (Loovi, 2002:69).

Uluslar arası Kızılhaç – Kızılay Hareketinin temel ilkeleri olan insanîyetçilik, ayırım gözetmemek, tarafsızlık, bağımsızlık, hayır kurumu (gönüllü hizmet), birlik (teklik) ve evrenselliştir. Bu ilkeler, Kızılhaç ve Kızılay hareketinde yer alan görevli gönüllülere yardım çalışmalarında yol gösterirken, aynı zamanda

hareketin amacını ve yardımseverlik değerlerini tanıtmaq ve yaygınlaştırmak için evrensel bir temel oluşturur.(Stratejik Plan, 2006:14).

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, veri toplama aracının geliştirilmesi, verilerin toplanması ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı araştırmacı tarafından geliştirilmiş ve veri toplama aracının geliştirilmesi sürecinde, Likert tipi ölçek geliştirme yaklaşımında ise izlenmesi önerilen aşamalar gerçekleştirilmiştir (Karasar, 1999: 151, Tezbaşaran, 1997: 10).

İlk olarak, araştırmanın amacı ve alt amaçları belirlenmiş ve bu amaçlarla ilgili alan taraması yapılmıştır. Alan taraması sonucunda elde edilen bilgiler doğrultusunda arama kurtarma ile ilgili çalışmalara odaklanılmış ve veri toplama aracında yer alabileceği düşünülen denemelik maddeler oluşturulmuştur. Maddelerin hazırlanması aşamasında ise ölçekte kullanılması planlanan toplam madde sayısının 5-6 katı kadar madde hazırlanması hedeflenmiştir. Buradaki amaç, deneme aşamasından sonra uygun olmayan yada başka bir ifade ile geçerli ve güvenilir olmayan maddelerin oluşması durumuna göre tedbir almaktır.

Daha sonra, hazırlanan denemelik maddeler alanda çalışan uzmanlara sunulmuş ve ölçeğin geçerliliğine ilişkin uzman görüşü alınmıştır. Ölçeğin kapsam geçerliliğini test etmede uzman görüşünün alınması sıkça kullanılan yollardan birisidir. Bu aşamada, uzmanlardan beklenen taslak formada yer alan maddelerin kapsam geçerliliğini değerlendirmesidir (Büyüköztürk, 2003: 162). Bu aşamada ayrıca; (a) yönergelerin hazırlanması ve cevap düzeni, (b) maddelerin ölçek içindeki

düzeninin belirlenmesi, (c) ön inceleme ve (d) deneme uygulaması gibi çalışmalarda gerçekleştirilmiştir.

Deneme çalışması sonucunda elde edilen veriler ölçeğin güvenilir olduğunu test etmek amacıyla incelenmiştir.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, Türkiye’deki arama ve kurtarma ekiplerinde yer alan resmi ve gönüllü arama kurtarma elemanları, örneklem grubunu ise, Sivil Savunma Genel Müdürlüğü’ne bağlı arama ve kurtarma birlik müdürlüklerinde (468), AKUT’ta (87), GESOTİM’de (47) ve GÜDAK’da (22) görev yapan toplam 624 arama kurtarma elemanı oluşturmuştur.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı üç bölümden oluşmaktadır. Birinci ve ikinci bölümde, arama kurtarma elemanlarının demografik bilgilerini tanımlamaya yönelik bazı soruların yanında, arama kurtarma elemanlarının sosyal güvence durumları, katıldıkları faaliyetler, eğitim durumları ve arama kurtarma faaliyetlerinin Türkiye’de yürütülmesine ilişkin görüşlerinin belirlenmesine yönelik sorulara yer verilmiştir. Son bölümde ise; anket geliştirme çalışması sonucunda oluşturulan ve arama kurtarma elemanlarının karşılaşılabileceği temel sorunları tespit etmek amacıyla belirlenen bazı ifadeler yer almaktadır.

Son bölümde yer alan ve araştırmacı tarafından geliştirilen ve “gönüllü arama kurtarma elemanlarına” uygulanan “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği” 37 madde ve (1) organizasyon, (2) yasal düzenlemeler, (3) teşkilat, (4) eğitmenler, (5) gönüllülük, (6) malzeme (7) yazılmış eserler (8) psikolojik gibi 8 alt boyuttan oluşmaktadır. Arama kurtarma elemanlarının karşılaşılabileceği sorunlar “Hiç Katılmıyorum (1)” ve “Kesinlikle Katılıyorum” (5) şeklinde 5’li Likert tipi ölçek üzerinde değerlendirilmektedir.

Araştırmanın örneklem grubunda yer alan ve “Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Birliklerinde” görev yapan çalışanlara da “Arama Kurtarma Elemanlarının

Temel Sorunları Ölçeği” uygulanmıştır. Ancak, bu grupta yer alan bireylerin resmi statüde çalışıyor olması nedeniyle anketin birinci ve ikinci bölümünde yer alan bazı sorularda değişiklikler yapılmıştır. Ayrıca, “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin “gönüllülük” alt boyutunda yer alan maddeler çıkarılmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması aşamasında ise “Sivil Savunma Genel Müdürlüğü”ne ve araştırmanın örneklem grubunda yer alan ve gönüllü olarak hizmet veren (AKUT, GESOTİM ve GÜDAK) arama kurtarma örgütlerine gerekli başvurular yapılmış ve izinler alınmıştır. Gerekli izinlerin alınmasından sonra, 11 ildeki Sivil Savunma Arama Kurtarma Birlik Müdürlüklerine ve gönüllü olarak hizmet veren arama kurtarma örgütlerine hazırlanan anketler posta yolu ile gönderilmiştir.

Araştırmada kullanılan anketler gönüllülük esasına göre resmi statüde görev yapanlar ve gönüllü olarak hizmet veren bireyler tarafından doldurulmuştur. Anketlerin uygulanması ve toplanması aşamasında gizlilik ilkesine bağlı kalınmış ve her arama kurtarma elemanı için ortalama 8-10 dakika sürmüştür.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmanın amacında yer alan alt problemlere uygun olarak toplanan veriler kontrol edilmiş ve elektronik ortamda kayıt altına alınmıştır. Katılımcılarından geri dönen anketlerden 60 tanesi eksik ve yanlış doldurulduğu için işleme alınmamış ve değerlendirilen geçerli anket sayısı 624 olarak belirlenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde ise SPSS (Statistical Package for Social Sciences 11.0) programından faydalanılmıştır.

Resmi ve Gönüllü arama kurtarma elemanları ile ilgili demografik bilgilerin ve arama kurtarma elemanlarının sosyal güvence durumları, katıldıkları faaliyetler, eğitim durumları ve arama kurtarma faaliyetlerinin Türkiye’de yürütülmesine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesinde frekans (f) ve yüzde (%) hesaplanmıştır. Ölçme aracının güvenilirlik düzeyini test etmek için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır.

Arama kurtarma elemanlarının resmi yada gönüllü olmasına toplumun tutumuna göre ve sigara ve alkol kullanımına göre istatistiksel olarak anlamlı fark olup olmadığı test etmek için Ki-Kare analizi yapılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeğin yedi alt boyutunda katılımcıların görev yaptığı kuruma göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek için independent samples t-test analizi uygulanmıştır. Ayrıca, arama kurtarma elemanlarının yaşlarına, eğitim durumlarına ve görev süresine göre anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek için ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanırken farkın tespit edildiği durumlarda ise farkın hangi gruptan kaynaklandığını tespit etmek için Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde ve yorumlarda, $\alpha = .05$ anlamlılık düzeyi dikkate alınmıştır.

3.6. Güvenirlilik

Güvenirlilik, bireylerin geliştirilen ölçekte yer alan maddelere verdikleri cevaplar arasındaki tutarlılık olarak tanımlanabilir (Büyüköztürk, 2003: 163). Çalışmada, anketin alt boyutlarının güvenirlilik düzeylerini test etmek için içsel tutarlılığı sınamada kullanılan Cronbach Alpha katsayısına bakılmış ve toplam iç tutarlılık katsayısı .81 olarak hesaplanmıştır.

4. BULGULAR

Tablo 1. Resmi Arama Kurtarma Elemanlarının Demografik Özellikleri

DEĞİŞKENLER		f	%
Cinsiyet	Kadın	2	.4
	Erkek	466	99.6
Yaş	18-23 yaş	1	.2
	24-29 yaş	53	11.3
	30-35 yaş	322	68.8
	36-41 yaş	68	14.5
	42 ≥ yaş	24	5.1
Medeni Hal	Evli	400	85.5
	Bekar	68	14.5
Eğitim Durumu	Lise	239	51.1
	Önlisans	120	25.6
	Lisans	104	22.2
	Yüksek Lisans	5	1.1
Görevi	Uzman	22	4.7
	Teknisyen	431	92.1
	Diğer	15	3.2
Gelir Durumu (YTL)	500-999 YTL	397	84.8
	1000-1999 YTL	69	14.7
	2000 ≥ YTL	2	.5
Yabancı Dil	Yok	279	59.6
	İngilizce	161	34.4
	Almanca	17	3.6
	Fransızca	10	2.1
	Diğer	1	.2

Tablo 1 incelendiğinde, resmi arama kurtarma elemanlarının %99.6'sının “erkek”, %68.8'inin “30-35 yaş” grubunda, %85.5'inin “evli”, %51.1'inin “lise” eğitimi aldığı, %92.1'inin “Arama Kurtarma Teknisyeni” olarak görev yaptığı, %84.8'inin gelir seviyelerinin “500-999 YTL” aralığında olduğu ve %59.6'sının ise yabancı dil bilmediği tespit edilmiştir.

Tablo 2. Gönüllü Arama Kurtarma Elemanlarının Demografik Özellikleri

DEĞİŞKENLER		f	%
Cinsiyet	Kadın	45	28.8
	Erkek	111	71.2
Yaş	18-23 yaş	42.3	42.3
	24-29 yaş	28.2	28.2
	30-35 yaş	14.1	14.1
	36-41 yaş	3.2	3.2
	42 ≥ yaş	12.2	12.2
Medeni Hal	Evli	28	17.9
	Bekar	128	82.1
Meslek	Ev hanımı	4	2.6
	Öğrenci	74	47.4
	Memur	19	12.2
	Serbest Meslek	56	35.9
	Akademik Personel	1	.6
	İş Adamı	1	.6
	Emekli	1	.6
Eğitim Durumu	Lise	73	46.8
	Önlisans	15	9.6
	Lisans	53	34.0
	Yüksek Lisans	15	9.6
Kurumu	AKUT	87	55.8
	GESOTİM	47	30.1
	GÜDAK	22	14.1
Gelir Durumu	Çok kötü	2	1.3
	Kötü	17	10.9
	Orta	73	46.8
	İyi	60	38.5
	Çok iyi	4	2.6
Sosyal Güvence Durumu	Emekli Sandığı	20	12.8
	SSK	89	57.1
	Bağ Kur	17	10.9
	Özel Sigorta	7	4.5
	Yok	23	14.7
Yabancı Dil	Yok	42	26.9
	İngilizce	107	68.6
	Almanca	3	1.9
	Fransızca	2	1.3
	Diğer	2	1.3

Tablo 2'ye bakıldığında, gönüllü arama kurtarma elemanlarının %71.2'sinin "erkek", %42.3'ünün "18-23 yaş" grubunda, %82.1'inin "bekar",

%47.4'ünün öğrenci, %46.8'inin "lise" eğitimi aldığı, %55.8'inin "AKUT"ta görev yaptığı, %46.8'inin gelir seviyelerini "orta" düzeyde, %57.1'inin sosyal güvencelerinin "SSK" ve %68.6'sının ise yabancı dilinin "İngilizce" olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Arama Kurtarma Elemanlarının Arama Kurtarma Faaliyetlerinin Riskine İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKEN			Resmi	Gönüllü
Risk Var	Evet	f	459	89
		%	98.1	57.1
	Hayır	f	5	11
		%	1.1	7.1
	Kısmen	f	4	56
		%	.9	35.9

Tablo 3'teki verilere göre, resmi arama kurtarma elemanlarının %98.1'inin arama kurtarma faaliyetlerinin riskli olduğu yönünde görüş bildirirken, gönüllülerin oranı ise %57.1 olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4. Resmi Arama Kurtarma Elemanlarının Görev Esnasındaki Kazaların Yasal Düzenlemelerine İlişkin Görüşleri

DEĞİŞKEN		f	%
Yasal Düzenleme Var	Evet	16	3.4
	Hayır	452	96.6

Tablo 4'e bakıldığına, resmi arama kurtarma elemanlarının büyük bir çoğunluğunun (%96.6) görev esnasındaki iş kazalarına ilişkin yasal düzenleme olmadığı yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 5. Gönüllü Arama Kurtarma Elemanlarının Operasyona Katılım Durumları

DEĞİŞKEN		f	%
Operasyona Katıldınız mı?	Evet	93	59.6
	Hayır	61	40.4

Tablo 5 incelendiğinde, gönüllü arama kurtarma elemanlarının %59.6'sının operasyonlara katıldığı, %40.4'ünün ise katılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 6. Arama Kurtarma Elemanlarının Operasyona Katılım Durumları

DEĞİŞKEN			Resmi	Gönüllü
Hangi Tür Operasyona Katıldınız?	Büyük Çaplı	f	132	34
		%	28.2	36.6
	Lokal	f	461	86
		%	98.5	92.5

Resmi N= 468 Gönüllü N= 93

Yukarıdaki tabloya bakıldığında, operasyona katılan resmi arama kurtarma elemanlarının %98.5'inin "büyük çaplı", %28.2'sinin "lokal" operasyonlara katıldığı ve gönüllü arama kurtarma elemanlarının ise %92.5'inin "büyük çaplı", %36.6'sının "lokal" operasyonlara katıldığı görülmektedir.

Tablo 7. Arama Kurtarma Elemanlarının Arama Kurtarma Faaliyetlerinde Görev Alma Durumları

DEĞİŞKEN			Resmi	Gönüllü
Görev Süresi	1 ≤ yıl	f	14	34
		%	3.0	21.9
	1-3 yıl	f	50	71
		%	10.7	45.8
	4-6 yıl	f	195	22
		%	41.7	14.2
	7-9 yıl	f	169	24
		%	36.1	15.5
	10 ≥ yıl	f	40	4
		%	8.5	2.6

Tablo 7'deki verilere göre, resmi arama kurtarma elemanlarının faaliyetlerde %41.7'sinin "4-6 yıl", %36.1'inin "7-9 yıl", %3.0'ünün "1 ≤ yıl" görev aldığı ve gönüllü arama kurtarma elemanlarının ise %45.8'inin "1-3 yıl", %21.9'unun "1 ≤ yıl" ve %2.6'sının "10 ≥ yıl" görev aldığı tespit edilmiştir.

Tablo 8. Arama Kurtarma Elemanlarının Sivil Toplum Örgütlerini Gelişimine ve Arama Kurtarma Örgütleri ve Birbirleri ile İlgili Düşünceleri

DEĞİŞKENLER			Resmi	Gönüllü
Sivil Toplum Örgütleri Yeterince Gelişti mi?	Evet	f	322	62
		%	68.8	39.8
	Hayır	f	27	20
		%	5.8	12.8
	Kısmen	f	119	74
		%	25.4	47.4
Resmi ve Gönüllü Arama Kurtarma Birimleri Arasında Koordinasyon Sorunları Yaşanıyor mu?	Evet	f	31	322
		%	19.9	68.8
	Hayır	f	52	27
		%	33.3	5.8
	Kısmen	f	73	119
		%	46.8	25.4

Tablo 8'e bakıldığında, resmi arama kurtarma elemanlarının %68.8'inin sivil toplum örgütlerinin yeterince geliştiğini ifade ederken bu oran gönüllü arama kurtarma elemanlarında ise %39.8'dir. Ayrıca, "resmi ve gönüllü arama kurtarma birimleri arasında koordinasyon sorunları yaşanıyor mu?" sorusuna ilişkin olarak, resmi arama kurtarma elemanlarının %67.7'sinin ve gönüllü arama kurtarma elemanlarının ise %94.2'sinin "evet-kısmen" cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo 9. Arama Kurtarma Elemanlarının Arama Kurtarma Örgütlerinin Koordinasyonunun Hangi Kurumun Yapacağına İlişkin Düşünceleri

DEĞİŞKEN			Resmi	Gönüllü
Arama Kurtarma Örgütlerinin Koordinesi Hangi Kurum Tarafından Yapılmalıdır?	Sivil Savunma	f	153	28
		%	32.7	18.7
	Yerel Yönetimler	f	7	6
		%	1.5	4.0
	Afet İşleri Genel Müdürlüğü	f	35	15
		%	7.5	10.0
	Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi	f	234	21
		%	50.0	14.0
	Sivil Toplum Örgütleri	f	-	25
		%	-	16.7
	Afetler Merkez Koordinasyon Kurulu	f	10	21
		%	2.1	14.0
	Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü	f	27	29
		%	5.8	19.3
	Diğer	f	2	5
		%	.4	3.3

Tablo 9 incelendiğinde, resmi arama kurtarma elemanlarının “arama kurtarma örgütlerinin koordinasyonuna” ilişkin olarak, %50.0’sinin “Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi”, %32.7’sinin “Sivil Savunma” ve %1.5’inin “Yerel Yönetimler” tarafından, gönüllü arama kurtarma elemanlarının ise %19.3’ünün “Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü”, %18.7’sinin “Sivil Savunma” ve %4.0’ünün ise “Yerel Yönetimler” tarafından olması gerektiği yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 10. Arama Kurtarma Elemanlarının Operasyon Sonrasında Psikolojik Durumlarına İlişkin Düşünceleri

DEĞİŞKENLER			Resmi	Gönüllü
Operasyon Sonrasında Psikolojik Problem Yaşanıyor mu?	Evet	f	291	9
		%	62.2	9.7
	Hayır	f	78	63
		%	16.6	67.7
	Kısmen	f	99	21
		%	21.2	22.6
Operasyon Sonrasında Karşılaşılan Psikolojik Problemler	Uykusuzluk	f	239	20
		%	31.2	37.7
	Hayal Görme	f	136	3
		%	17.8	5.7
	Sürekli Korku Hali	f	83	2
		%	10.8	3.8
	Yemek Yiyememe	f	200	15
		%	26.1	28.3
	Diğer	f	107	13
		%	14.0	24.5
Operasyon Sonrasında Psikolojik Destek Sağlanıyor mu?	Evet	f	26	73
		%	5.6	46.8
	Hayır	f	442	83
		%	94.4	53.2

Tablo 10'a bakıldığında, operasyona katılan arama kurtarma elemanlarının operasyon sonrası psikolojik durumlarına ilişkin olarak; resmi arama kurtarma elemanlarının %62.2'sinin, gönüllü arama kurtarma elemanlarının ise %9.7'sinin "operasyon sonrasında psikolojik problem yaşadığı" ve resmi arama kurtarma elemanlarının %16.6'sının, gönüllü arama kurtarma elemanlarının ise %67.7'sinin "operasyon sonrasında psikolojik problem yaşamadığı" görülmektedir. Operasyon sonrası psikolojik problemler yaşayan arama kurtarma elemanlarının resmi ve gönüllü olarak çalışanların problemlerinin öncelikli olarak uykusuzluk (resmi %31.2; gönüllü %37.7) ve yemek yiyememe (resmi 26.1; gönüllü %28.3) olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, resmi olarak çalışan katılımcıların %94.4'ü ve gönüllü olarak

çalışan katılımcıların ise %53.2'si operasyon sonrasında psikolojik destek sağlanmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 11. Gönüllü Arama Kurtarma Elemanlarının Katıldıkları Eğitim Faaliyet Durumları

DEĞİŞKEN		f	%
Katıldıkları Eğitim Faaliyetleri	Haberleşme	79	11.3
	Enkaz	116	16.6
	Üst Katlardan Tahliye	74	10.6
	İlk Yardım	112	16.0
	İp	85	12.2
	Tatbikat	122	17.5
	Dağ Arama Kurtarma	90	12.9
	Diğer	20	2.9

Tablo 11'deki verilere göre, gönüllü arama kurtarma elemanlarının %17.5'inin "tatbikat", %16.6'sının "enkaz", %16.0'sının "ilk yardım" ve %10.6'sının ise "üst katlardan tahliye" eğitim faaliyetlerine katıldıkları tespit edilmiştir.

Tablo 12. Gönüllü Arama Kurtarma Elemanlarının Aldıkları Sertifika Durumları

DEĞİŞKEN		f	%
Arama Kurtarma ile İlgili Lisans/Diploma Gibi Belgeniz Var mı?	Evet	102	65.4
	Hayır	54	34.6
Lisans-Diploma Hangi Kurum/Kuruluştan Alındı	Sivil Savunma	38	37.3
	AKUT	26	25.4
	GESOTİM	38	37.3

Tablo 12'ye bakıldığında, gönüllü arama kurtarma elemanlarının %65.4'ünün arama kurtarma ile ilgili bir belgesinin olduğu ve bu belgeyi %37.3'ünün "Sivil Savunma" ve "GESOTİM", %25.4'ünün ise "AKUT"tan aldığı görülmektedir.

Tablo 13. Gönüllü Arama Kurtarma Elemanlarının Arama Kurtarma Kulüp-Dernek-Kuruma Katılım Sebebine İlişkin Düşünceleri

DEĞİŞKEN		f	%
Arama Kurtarma Kulüp-Dernek-Kurum Katılım Sebebi	İnsanlara Yardım Etmek	156	36.8
	Kendimi Geliştirmek	109	25.7
	Ülkemizin Deprem Bölgesinde Olması	119	28.1
	Boş Zamanlarımı Değerlendirmek	36	8.5
	Diğer	4	.9

Tablo 13 incelendiğinde, gönüllü arama kurtarma elemanlarının %36.8'inin "insanlara yardım etmek", %28.1'inin "ülkemizin deprem bölgesinde olduğu", %25.7'sinin "kendini geliştirmek" için ve %8.5'inin ise "boş zamanlarımı değerlendirmek" için arama kurtarma kulüp-dernek vb. kurumlara katıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 14. Arama Kurtarma Elemanlarının Yardımcı Olunan Kimse ile Görüşme Durumları

DEĞİŞKEN			Resmi	Gönüllü
Operasyon Sonrasında Yardımcı Olunan Kimse ile Görüşme Yapılıyor mu?	Evet	f	99	29
		%	21.2	28.0
	Hayır	f	369	73
		%	78.8	72.0

Tablo 14'deki verilere göre, resmi ve gönüllü arama kurtarma elemanlarının çoğunluğunun (resmi %78.8; gönüllü %72.0) operasyonlar sonrasında yardımcı olduğu kişilerle daha sonradan görüşmedikleri tespit edilmiştir.

Tablo 15. Arama Kurtarma Elemanlarının Resmi yada Gönüllü Olmasına Göre Toplumun Tutumuna İlişkin Yüzde Frekans ve Ki-Kare Analizi

DEĞİŞKEN			Resmi	Gönüllü
Toplumun Size Karşı Tutumundan Memnun musunuz?	Evet	f	130	98
		%	27.8	62.8
	Hayır	f	120	7
		%	25.6	4.5
	Kısmen	f	218	51
		%	46.6	32.7

Ki-Kare Testi

Değişken	Ki-Kare Değeri	sd	p
Toplumun Tutumu	70.281	2	.000*

Verilen cevaplara göre, resmi yada gönüllü arama kurtarma elemanlarının toplumun kendilerine karşı tutumundan memnuniyet durumları arasında anlamlı

farklılık olduğu tespit edilmiştir [$\chi^2_{(2)} = 70.281$; $p < .05$]. Resmi olarak görev yapan elemanların %27.8'inin, gönüllü olarak görev yapan elemanların ise %62.8'inin toplumun kendilerine karşı tutumundan memnun olduğu görülmektedir. Buna göre, gönüllü olarak görev yapan elemanların toplumun kendilerine karşı tutumlarından daha çok memnun oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 16. Arama Kurtarma Elemanlarının Resmi yada Gönüllü Olmasına Göre Sigara ve Alkol Kullanımına Yüzde Frekans ve Ki-Kare Analizi

DEĞİŞKEN			Resmi	Gönüllü
Sigara Kullanıyor musunuz?	Evet	f	219	43
		%	46.8	27.6
	Hayır	f	212	83
		%	45.3	53.2
	Arasıra	f	37	30
		%	7.9	19.2
Alkol Kullanıyor musunuz?	Evet	f	45	22
		%	9.6	14.1
	Hayır	f	361	74
		%	77.1	47.4
	Arasıra	f	62	60
		%	13.2	38.5

Ki-Kare Testi

Değişken	Ki-Kare Değeri	sd	P
Sigara Kullanma	25.827	2	.000*
Alkol Kullanma	55.043	2	.000*

Tablo 16'ya göre, arama kurtarma elemanlarının sigara kullanma alışkanlığının resmi yada gönüllü olması arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir [$\chi^2_{(2)} = 25.827$; $p < .05$]. Resmi olarak görev yapan elemanlardan sigara kullanmayanlar %45.3 iken, gönüllü olarak görev yapan elemanlardan ise sigara kullanmayanların %53.2 olduğu görülmektedir. Buna göre, gönüllü olarak görev yapan elemanların daha az sigara kullandıkları görülmektedir.

Ayrıca, arama kurtarma elemanlarının alkol kullanma alışkanlığının resmi yada gönüllü olması arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir [$\chi^2_{(2)} = 55.043$; $p < .05$]. Resmi olarak görev yapan elemanlar içerisinde alkol kullanmayanların oranı %77.1 iken gönüllü olarak görev yapan elemanlar içerisinde alkol kullanmayanların oranı ise %47.4 olduğu görülmektedir. Buna göre, resmi olarak görev yapan elemanların daha az alkol kullandıkları görülmektedir.

Tablo 17. Katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin Alt Boyutlarına İlişkin Puanlarının Görev Yaptığı Kuruma Göre t-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Kurum	N	\bar{X}	SS	t	p
Organizasyon	Gönüllü	156	3.1197	.3943	-6.848	.000*
	Resmi	468	3.3725	.4011		
Yasal Düzenlemeler	Gönüllü	156	2.0321	.8283	10.988	.000*
	Resmi	468	1.3771	.5709		
Teşkilat	Gönüllü	156	3.8077	.6768	24.312	.000*
	Resmi	468	2.3489	.6395		
Eğitmenler	Gönüllü	156	3.2692	1.0040	9.524	.000*
	Resmi	468	2.3875	1.0006		
Malzeme	Gönüllü	156	2.3622	.5879	1.064	.288
	Resmi	468	2.3006	.6383		
Yazılı Eserler	Gönüllü	156	2.6368	.7198	.321	.748
	Resmi	468	2.6147	.7518		
Psikolojik	Gönüllü	92	3.5897	.6108	16.514	.000*
	Resmi	468	2.2292	.7422		

Yapılan t-testi analizi sonuçlarına göre, katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin “malzemeler” [$t_{(622)} = 1.064$; $p > .05$] ve “yazılı eserler” [$t_{(622)} = .321$; $p > .05$] alt boyutlarına ilişkin puanlarının “görev yaptığı kurum”a göre anlamlı bir farklılık göstermediği, diğer beş alt boyut olan “organizasyon” [$t_{(622)} = -6.848$; $p < .05$], “yasal düzenlemeler” [$t_{(622)} = 10.988$; $p < .05$], “teşkilat” [$t_{(622)} = 24.312$; $p < .05$], “eğitmenler” [$t_{(622)} = 9.524$; $p < .05$] ve “psikolojik”

[$t_{(558)} = 16.514$; $p < .05$] alt boyutlarına ilişkin puanları “görev yaptığı kurum”a göre anlamlı bir farklılık gösterdiği ve “organizasyon” alt boyutuna ilişkin farklılığın “resmi” olarak görev yapan katılımcılardan kaynaklandığı, diğer dört alt boyutta ise farklılığın “gönüllü” olarak görev yapan katılımcılardan kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Tablo 18. Katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin Alt Boyutlarına İlişkin Puanlarının Yaş Kategorilerine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Alt Boyutlar	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Fark Tukey
Organizasyon	Gruplar Arası	2.529	4	.632	3.757	.005	1-3
	Gruplar İçi	104.166	619	.168			
	Toplam	106.695	623				
Yasal Düzenlemeler	Gruplar Arası	49.940	4	12.485	29.865	.000	1-2, 1-3, 1-4, 1-5, 2-3, 3-5
	Gruplar İçi	258.768	619	.418			
	Toplam	308.708	623				
Teşkilat	Gruplar Arası	118.608	4	29.652	46.776	.000	1-2, 1-3, 1-4, 1-5, 2-3, 2-4, 3-5, 4-5
	Gruplar İçi	392.391	619	.634			
	Toplam	511.000	623				
Eğitmenler	Gruplar Arası	56.740	4	14.185	13.344	.000	1-2, 1-3, 1-4, 1-5
	Gruplar İçi	657.995	619	1.063			
	Toplam	714.734	623				
Malzeme	Gruplar Arası	5.523	4	1.381	3.580	.007	1-2
	Gruplar İçi	238.761	619	.386			
	Toplam	244.284	623				
Yazılı Eserler	Gruplar Arası	4.675	4	1.169	2.130	.076	
	Gruplar İçi	339.644	619	.549			
	Toplam	344.319	623				
Psikolojik	Gruplar Arası	49.528	4	12.382	17.897	.000	1-2, 1-3, 1-4, 1-5, 2-3, 3-5, 4-5
	Gruplar İçi	383.968	555	.692			
	Toplam	433.496	559				

Tablo 18’deki ANOVA sonuçlarına göre, katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin alt boyutlarından biri olan “organizasyon” alt boyutuna ilişkin puanları yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [$F_{(4-619)} = 3.757$; $p < .05$]. Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında

olduğunu belirlemek amacıyla Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre, “18-23 yaş” grubu katılımcıların puanları ($\bar{X} = 3.18$) ile “30-35 yaş” ($\bar{X} = 3.35$) grubunda yer alan katılımcıların puanları arasında yaş değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “34-41 yaş” grubundaki katılımcıların “organizasyon” alt boyutuna ilişkin puanlarının “18-23 yaş” grubu katılımcıların puanlarından daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçlarına göre, katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin “yasal düzenlemeler” alt boyutuna ilişkin puanları yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$F_{(4-619)} = 29.865$; $p < .05$]. Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi yapılmış ve “18-23 yaş” grubu katılımcıların puanları ($\bar{X} = 2.28$) ile “24-29 yaş” ($\bar{X} = 1.68$), “30-35 yaş” ($\bar{X} = 1.36$), “36-41 yaş” ($\bar{X} = 1.45$) ve “42 \geq yaş” ($\bar{X} = 1.66$) gruplarında yer alan katılımcıların puanları arasında yaş değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “18-23 yaş” grubundaki katılımcıların “yasal düzenlemeler” alt boyutuna ilişkin puanlarının diğer dört gruptan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca “30-35 yaş” grubu katılımcıların puanları ($\bar{X} = 1.36$) ile “24-29 yaş” ($\bar{X} = 1.68$) ve “42 \geq yaş” ($\bar{X} = 1.66$) gruplarında yer alan katılımcıların puanları arasında da yaş değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “30-35 yaş” grubundaki katılımcıların “yasal düzenlemeler” alt boyutuna ilişkin puanları “24-29 yaş” ve “42 \geq yaş” gruplarındaki katılımcılardan daha düşüktür.

ANOVA sonuçlarına göre, katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin alt boyutlarından biri olan “teşkilat” alt boyutuna ilişkin puanları yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [$F_{(4-619)} = 46.776$; $p < .05$]. “18-23 yaş” grubu katılımcıların “teşkilat” alt boyutuna ilişkin puanları ($\bar{X} = 3.80$) ile “24-29 yaş” ($\bar{X} = 2.95$), “30-35 yaş” ($\bar{X} = 2.43$), “36-41 yaş” ($\bar{X} = 2.57$) ve “42 \geq yaş” ($\bar{X} = 3.01$) gruplarında yer alan katılımcıların puanları arasında yaş değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “18-23 yaş” grubundaki katılımcıların “teşkilat” alt boyutuna ilişkin puanlarının diğer dört gruptan daha

yüksek olduğu görülmektedir. Analiz sonuçlarına bakıldığında, “24-29 yaş” grubu katılımcıların puanları ($\bar{X}=2.95$) ile “30-35 yaş” ($\bar{X}=2.43$) ve “36-41 yaş” ($\bar{X}=2.57$) gruplarında yer alan katılımcıların puanları arasında yaş değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “24-29 yaş” grubundaki katılımcıların “teşkilat” alt boyutuna ilişkin puanları “30-35 yaş” ve “36-41 yaş” gruplarındaki katılımcılardan daha yüksektir. Ayrıca “42 \geq yaş” grubu katılımcıların puanları ($\bar{X}=3.01$) ile “30-35 yaş” ($\bar{X}=2.43$) ve “36-41 yaş” ($\bar{X}=2.57$) gruplarında yer alan katılımcıların puanları arasında da yaş değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “24-29 yaş” grubundaki katılımcıların “teşkilat” alt boyutuna ilişkin puanları “30-35 yaş” ve “36-41 yaş” gruplarındaki katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre, katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin “eğitmenler” alt boyutuna ilişkin puanları yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$F_{(4-619)}= 13.344$; $p< .05$]. Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına bakıldığında “18-23 yaş” grubu katılımcıların puanları ($\bar{X}=3.43$) ile “24-29 yaş” ($\bar{X}= 2.66$), “30-35 yaş” ($\bar{X}= 2.44$), “36-41 yaş” ($\bar{X}= 2.54$) ve “42 \geq yaş” ($\bar{X}= 2.71$) gruplarında yer alan katılımcıların puanları arasında yaş değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiş ve “18-23 yaş” grubundaki katılımcıların “eğitmenler” alt boyutuna ilişkin puanlarının diğer dört gruptan daha yüksek olduğu görülmektedir.

ANOVA sonuçlarına bakıldığında, katılımcıların “malzeme” alt boyutuna ilişkin puanları arasında yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [$F_{(4-619)}= 3.580$; $p< .05$]. Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla, Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi yapılmış ve “18-23 yaş” grubu katılımcıların puanları ($\bar{X}= 2.53$) ile “24-29 yaş” ($\bar{X}= 2.17$) grubunda yer alan katılımcıların puanları arasında yaş değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “18-23 yaş” grubundaki katılımcıların “malzeme” alt boyutuna ilişkin puanlarının “24-29 yaş” grubunda yer alan katılımcılardan daha yüksek olduğu bulunmuştur.

ANOVA sonuçları incelendiğinde, katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin alt boyutlarından “psikolojik” alt boyutuna ilişkin puanları yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [$F_{(4-555)}= 17.897$; $p < .05$]. “18-23 yaş” grubu katılımcıların “psikolojik” alt boyutuna ilişkin puanları ($\bar{X}=3.47$) ile “24-29 yaş” ($\bar{X}= 2.64$), “30-35 yaş” ($\bar{X}= 2.29$), “36-41 yaş” ($\bar{X}= 2.36$) ve “42 \geq yaş” ($\bar{X}= 2.86$) gruplarında yer alan katılımcıların puanları arasında yaş değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “18-23 yaş” grubundaki katılımcıların “psikolojik” alt boyutuna ilişkin puanlarının diğer dört gruptan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Analiz sonuçları, “30-35 yaş” grubu katılımcıların puanları ($\bar{X}=2.29$) ile “24-29 yaş” ($\bar{X}=2.64$) ve “42 \geq yaş” ($\bar{X}=2.86$) gruplarında yer alan katılımcıların puanları arasında yaş değişkenine göre anlamlı farklılık olduğunu göstermektedir. “30-35 yaş” grubundaki katılımcıların “psikolojik” alt boyutuna ilişkin puanları “24-29 yaş” ve “42 \geq yaş” gruplarındaki katılımcılardan daha düşüktür. Ayrıca “42 \geq yaş” grubu katılımcıların puanları ($\bar{X}=2.86$) ile “36-41 yaş” ($\bar{X}=2.36$) gruplarında yer alan katılımcıların puanları arasında da yaş değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “42 \geq yaş” grubundaki katılımcıların “psikolojik” alt boyutuna ilişkin puanları “36-41 yaş” gruplarındaki katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre, katılımcıların “yazılı eserler” [$F_{(4-619)}= 2.130$; $p > .05$] alt boyutuna ilişkin puanları arasında yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 19. Katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin Alt Boyutlarına İlişkin Puanlarının Eğitim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Alt Boyutlar	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Fark Tukey
Organizasyon	Gruplar Arası	1.044	3	.348	2.042	.107	
	Gruplar İçi	105.651	620	.170			
	Toplam	106.695	623				
Yasal Düzenlemeler	Gruplar Arası	4.839	3	1.613	3.291	.020	2-4
	Gruplar İçi	303.869	620	.490			
	Toplam	308.708	623				
Teşkilat	Gruplar Arası	24.183	3	8.061	10.267	.000	1-4, 2-4, 3-4, 2-3
	Gruplar İçi	486.816	620	.785			
	Toplam	511.000	623				
Eğitmenler	Gruplar Arası	11.574	3	3.858	3.402	.017	2-4, 3-4
	Gruplar İçi	703.160	620	1.134			
	Toplam	714.734	623				
Malzeme	Gruplar Arası	.399	3	.133	.338	.798	
	Gruplar İçi	243.885	620	.393			
	Toplam	244.284	623				
Yazılı Eserler	Gruplar Arası	1.923	3	.641	1.161	.324	
	Gruplar İçi	342.396	620	.552			
	Toplam	344.319	623				
Psikolojik	Gruplar Arası	12.627	3	4.209	5.560	.001	1-4, 2-4, 3-4
	Gruplar İçi	420.869	556	.757			
	Toplam	433.496	559				

Tablo 19’deki ANOVA sonuçlarına bakıldığında, katılımcıların “yasal düzenlemeler” alt boyutuna ilişkin puanları arasında eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [$F_{(3-620)} = 2.042$; $p < .05$]. Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla, Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi yapılmış ve “ön lisans” eğitimi alan katılımcıların puanları ($\bar{X} = 1.42$) ile “yüksek lisans” ($\bar{X} = 1.54$) eğitimi alan katılımcıların puanları arasında eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “yüksek lisans” eğitimi alan katılımcıların “yasal düzenlemeler” alt boyutuna ilişkin puanlarının “ön lisans” eğitimi alan katılımcılardan daha yüksek olduğu bulunmuştur.

ANOVA sonuçları incelendiğinde, katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin alt boyutlarından “teşkilat” alt boyutuna ilişkin puanları eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [$F_{(3-620)} = 10.267$; $p < .05$]. Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla, Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi yapılmış ve “yüksek lisans” eğitimi alan katılımcıların puanları ($\bar{X} = 3.59$) ile “lise” ($\bar{X} = 2.66$), “ön lisans” ($\bar{X} = 2.53$) ve “lisans” ($\bar{X} = 2.86$) eğitimi alan katılımcıların puanları arasında eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “yüksek lisans” eğitimi alan katılımcıların “teşkilat” alt boyutuna ilişkin puanlarının diğer üç gruptan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca “lisans” eğitimi alan katılımcıların puanları ($\bar{X} = 2.86$) ile “ön lisans” ($\bar{X} = 2.53$) eğitimi alan katılımcıların puanları arasında eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “lisans” eğitimi alan katılımcıların “teşkilat” alt boyutuna ilişkin puanlarının “ön lisans” eğitimi alan katılımcılara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Analiz sonuçlarına bakıldığında, katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin “eğitmenler” alt boyutuna ilişkin puanları eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$F_{(3-620)} = 3.402$; $p < .05$]. Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre “yüksek lisans” eğitimi alan katılımcıların puanları ($\bar{X} = 2.27$) ile “ön lisans” ($\bar{X} = 2.47$) ve “lisans” ($\bar{X} = 2.58$) eğitimi alan katılımcıların puanları arasında eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “yüksek lisans” eğitimi alan katılımcıların “eğitmenler” alt boyutuna ilişkin puanlarının diğer iki gruptan daha yüksek olduğu bulunmuştur.

ANOVA sonuçları incelendiğinde, katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin alt boyutlarından “psikolojik” alt boyutuna ilişkin puanları eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir [$F_{(3-556)} = 5.560$; $p < .05$]. Analiz sonuçları, “yüksek lisans”

eğitimi alan katılımcıların puanları ($\bar{X} = 3.27$) ile ‐lise‐ ($\bar{X} = 2.46$), ‐‐n lisans‐ ($\bar{X} = 2.31$) ve ‐lisans‐ ($\bar{X} = 2.47$) eğitimi alan katılımcıların puanları arasında eğitim durumu değişkenine g‐re anlamlı farklılık olduğu ve ‐y‐ksek lisans‐ eğitimi alan katılımcıların ‐psikolojik‐ alt boyutuna ilişkin puanlarının diğer ‐ç gruptan daha y‐ksek olduğu bulunmuştur.

Tek y‐nl‐ varyans analizi sonuçlarına g‐re, katılımcıların ‐organizasyon‐ [$F_{(3-620)} = 2.042$; $p > .05$], ‐malzeme‐ [$F_{(3-620)} = .338$; $p > .05$], ‐yazılı eserler‐ [$F_{(3-620)} = 1.161$; $p > .05$] alt boyutuna ilişkin puanları arasında yaş değişkenine g‐re istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı g‐r‐lmektedir.

Tablo 20. Katılımcıların ‐Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları ‐leği‐nin Alt Boyutlarına İlişkin Puanlarının G‐rev S‐resi G‐re Tek Y‐nl‐ Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Alt Boyutlar	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Fark Tukey
Organizasyon	Gruplar Arası	1.201	4	.300	1.760	.135	
	Gruplar İçi	105.367	618	.170			
	Toplam	106.567	622				
Yasal D‐zenlemeler	Gruplar Arası	34.937	4	8.734	19.871	.000	1-3, 1-4, 1-5, 2-3, 2-4, 2-5
	Gruplar İçi	271.639	618	.440			
	Toplam	306.575	622				
Teşkilat	Gruplar Arası	80.053	4	20.013	28.788	.000	1-3, 1-4, 1-5, 2-3, 2-4, 2-5
	Gruplar İçi	429.636	618	.695			
	Toplam	509.690	622				
Eğitmenler	Gruplar Arası	36.074	4	9.018	8.249	.000	1-3, 1-4, 1-5, 2-3, 2-4
	Gruplar İçi	675.679	618	1.093			
	Toplam	711.752	622				
Malzeme	Gruplar Arası	5.734	4	1.434	3.721	.005	1-3, 1-4
	Gruplar İçi	238.081	618	.385			
	Toplam	243.815	622				
Yazılı Eserler	Gruplar Arası	5.552	4	1.388	2.333	.051	
	Gruplar İçi	338.684	618	.548			
	Toplam	344.236	622				
Psikolojik	Gruplar Arası	20.405	4	5.101	6.852	.000	1-3, 2-3, 2-4, 2-5
	Gruplar İçi	412.454	554	.745			
	Toplam	432.859	558				

Tablo 20'deki ANOVA sonuçlarına bakıldığında, katılımcıların “yasal düzenlemeler” alt boyutuna ilişkin puanları arasında görev süresi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [$F_{(4-618)}= 19.871$; $p < .05$]. Yapılan Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre, “ $1 \leq$ yıl” görev yapan katılımcıların “yasal düzenlemeler” alt boyutuna ilişkin puanları ($\bar{X} = 2.09$) ile “1-3 yıl” ($\bar{X} = 1.84$), “4-6 yıl” ($\bar{X} = 1.39$), “7-9 yıl” ($\bar{X} = 1.40$) ve “ $10 \geq$ yıl” ($\bar{X} = 1.42$) görev yapan katılımcıların puanları arasında görev süresi değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “ $1 \leq$ yıl” görev yapan katılımcıların “yasal düzenlemeler” alt boyutuna ilişkin puanlarının diğer dört gruptan daha yüksek olduğu görülmektedir. Analiz sonuçlarına bakıldığında, “1-3 yıl” görev yapan katılımcıların “yasal düzenlemeler” alt boyutuna ilişkin puanları ($\bar{X} = 1.84$) ile “4-6 yıl” ($\bar{X} = 1.39$), “7-9 yıl” ($\bar{X} = 1.40$) ve “ $10 \geq$ yıl” ($\bar{X} = 1.42$) görev yapan katılımcıların puanları arasında görev süresi değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “1-3 yıl” görev yapan katılımcıların “yasal düzenlemeler” alt boyutuna ilişkin puanlarının diğer üç gruptan daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

ANOVA sonuçları incelendiğinde, katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin “teşkilat” alt boyutuna ilişkin puanları görev süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [$F_{(4-618)}= 28.788$; $p < .05$]. Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla, Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi yapılmış ve “ $1 \leq$ yıl” görev yapan katılımcıların “teşkilat” alt boyutuna ilişkin puanları ($\bar{X} = 3.43$) ile “1-3 yıl” ($\bar{X} = 3.22$), “4-6 yıl” ($\bar{X} = 2.44$), “7-9 yıl” ($\bar{X} = 2.52$) ve “ $10 \geq$ yıl” ($\bar{X} = 2.71$) görev yapan katılımcıların puanları arasında görev süresi değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “ $1 \leq$ yıl” görev yapan katılımcıların “teşkilat” alt boyutuna ilişkin puanlarının diğer dört gruptan daha yüksektir. Analiz sonuçlarına göre, “1-3 yıl” görev yapan katılımcıların “teşkilat” alt boyutuna ilişkin puanları ($\bar{X} = 3.22$) ile “4-6 yıl” ($\bar{X} = 2.44$), “7-9 yıl” ($\bar{X} = 2.52$) ve “ $10 \geq$ yıl” ($\bar{X} = 2.71$) görev yapan katılımcıların puanları arasında görev süresi değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “1-3 yıl” görev yapan katılımcıların “teşkilat” alt boyutuna ilişkin puanlarının diğer üç gruptan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların “eğitmenler” alt boyutuna ilişkin puanları görev süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$F_{(4-618)}= 8.249$; $p< .05$]. Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi yapılmış ve “1≤ yıl” görev yapan katılımcıların “eğitmenler” alt boyutuna ilişkin puanları ($\bar{X} = 3.22$) ile “1-3 yıl” ($\bar{X} = 2.88$), “4-6 yıl” ($\bar{X} = 2.50$), “7-9 yıl” ($\bar{X} = 2.43$) ve “10≥ yıl” ($\bar{X} = 2.50$) görev yapan katılımcıların puanları arasında görev süresi değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “1≤ yıl” görev yapan katılımcıların “eğitmenler” alt boyutuna ilişkin puanlarının diğer dört gruptan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Analiz sonuçlarına göre, “1-3 yıl” görev yapan katılımcıların “eğitmenler” alt boyutuna ilişkin puanları ($\bar{X}=3.22$) ile “4-6 yıl” ($\bar{X} = 2.44$), “7-9 yıl” ($\bar{X} = 2.52$) görev yapan katılımcıların puanları arasında görev süresi değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “1-3 yıl” görev yapan katılımcıların “eğitmenler” alt boyutuna ilişkin puanlarının diğer iki gruptan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Analiz sonuçlarına bakıldığında, katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin “malzemeler” alt boyutuna ilişkin puanları görev süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$F_{(4-618)}= 3.721$; $p< .05$]. Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre, “1≤ yıl” görev yapan katılımcıların “malzemeler” alt boyutuna ilişkin puanları ($\bar{X}=2.60$) ile “4-6 yıl” ($\bar{X} = 2.23$) ve “7-9 yıl” ($\bar{X} = 2.33$) görev yapan katılımcıların puanları arasında görev süresi değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “1≤ yıl” görev yapan katılımcıların “malzemeler” alt boyutuna ilişkin puanlarının diğer iki gruptan daha yüksek olduğu görülmektedir.

ANOVA sonuçları incelendiğinde, katılımcıların “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin alt boyutlarından “psikolojik” alt boyutuna ilişkin puanları görev süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir [$F_{(4-554)}= 6.852$; $p< .05$]. Analiz sonuçları, “1≤ yıl” görev yapan katılımcıların “psikolojik” alt boyutuna ilişkin puanları ($\bar{X}=2.86$) ile “4-6 yıl” ($\bar{X} =$

2.36) görev yapan katılımcıların puanları arasında görev süresi değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “1≤ yıl” görev yapan katılımcıların “psikolojik” alt boyutuna ilişkin puanlarının “4-6 yıl” görev yapan katılımcılardan daha yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca, “1-3 yıl” görev yapan katılımcıların “psikolojik” alt boyutuna ilişkin puanları ($\bar{X}=2.83$) ile “4-6 yıl” ($\bar{X}= 2.36$), “7-9 yıl” ($\bar{X}= 2.36$) ve “10≥ yıl” ($\bar{X}= 2.32$) görev yapan katılımcıların puanları arasında görev süresi değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu ve “1-3 yıl” görev yapan katılımcıların “psikolojik” alt boyutuna ilişkin puanlarının diğer üç gruptan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan ANOVA sonuçlarına göre, katılımcıların “organizasyon” [$F_{(4-618)}= 1.760$; $p> .05$] ve “yazılı eserler” [$F_{(4-618)}= 2.333$; $p> .05$] alt boyutuna ilişkin puanları arasında görev süresi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Çalışma sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde, resmi arama kurtarma elemanlarının %98.1'i arama kurtarma faaliyetlerinin riskli olduğunu ifade ederken, buna karşın gönüllülerin oranının %57.1 olduğu tespit edilmiştir (Tablo 3). Ayrıca, resmi arama kurtarma elemanlarının büyük bir çoğunluğunun (%96.6) görev esnasında meydana gelebilecek kazalara ilişkin yasal düzenleme olmadığı yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir (Tablo 4). Bu sonucun ortaya çıkmasında, resmi arama kurtarma elemanlarının çoğunluğunun (%92.1) “sivil savunma teknisyeni” olarak görev yapması ve sivil savunma teknisyenlerinin ise mevzuatta bir tanımının olmaması ve afetlerde sağlıksız ortamlarda görev yapmaları, afet öncesinde, sırasında ve sonrasında risklerle ilgili yasal düzenlemelerin çok kısıtlı olmasından kaynaklanan nedenlerden dolayı, arama kurtarma faaliyetlerinin riskli olduğu yönünde görüş bildirmelerinde etkili olduğu söylenebilir.

07 Mart 2007 tarihinde; 28 Şubat Sivil Savunma Teşkilatının kuruluşu sebebiyle yapılan etkinler çerçevesinde Ankara Sivil Savunma Arama Kurtarma Birlik Müdürlüğü, GÜDAK ve UMKE ekiplerince gerçekleştirilen arama kurtarma tatbikatı sonrasında Ankara Sivil Savunma Birlik Müdürlüğü sivil savunma teknisyenleri tarafından sosyal haklarının düzeltilmesi ve yasal düzenlemelerin yeniden düzenlenmesi amacıyla eylem yapılmıştır. Bu da çalışmamızda sivil savunma teknisyenleri ile elde edilen bulguların yapılan eylem sebebi ile paralellik taşımaktadır.

Çalışmada elde edilen diğer bir bulguya göre, resmi ve gönüllü arama kurtarma elemanları sivil toplum örgütlerinin yeterince geliştiğini (resmi (evet-kısmen): %94.2; gönüllü (evet-kısmen): %87.2) ifade etmektedirler (Tablo 8). Bozkurt (1999: 59-60) tarafından 260 bireyin katılımı ile gerçekleştirilen çalışmada, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%88.1) sivil toplum örgütlerinin yeterince gelişmediği yönünde görüş bildirdiği tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuç, çalışmada elde edilen bulgularla benzerlik göstermemektedir. Araştırmacı tarafından

yapılan çalışmada örneklem grubunu halkın oluşturması ve sivil toplum örgütlerinin tam olarak tanınmaması bu sonucun ortaya çıkmasında önemli bir etken olduğu söylenebilir.

Resmi arama kurtarma elemanlarının %67.7'si ve gönüllü arama kurtarma elemanlarının ise %94.2'si “resmi ve gönüllü arama kurtarma birimleri arasında koordinasyon sorunları yaşanıyor mu?” sorusuna “evet-kısmen” cevabını verdikleri tespit edilmiştir (Tablo 8). Benzer şekilde Atlı (2006: 299) tarafından yapılan çalışmada da, sivil toplum örgütleri arasında koordinasyon sorunlarının olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuç, çalışmada elde edilen bulgularla paralellik taşımaktadır.

Elde edilen bulgular incelendiğinde, resmi arama kurtarma elemanlarının “arama kurtarma örgütlerinin koordinasyonuna” ilişkin, %50.0'sinin “Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi”, %32.7'sinin “Sivil Savunma” ve %1.5'inin “Yerel Yönetimler” tarafından, gönüllü arama kurtarma elemanlarının ise %19.3'ünün “Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü”, %18.7'sinin “Sivil Savunma” ve %4.0'ünün ise “Yerel Yönetimler” tarafından olması gerektiği yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir (Tablo 9). Genel anlamda bakıldığında, hem resmi hem de gönüllü arama kurtarma elemanlarının afet yönetimi içerisinde yer alan arama kurtarma örgütlerinin koordinesine ilişkin olarak tam anlamıyla görüş birliğine varılmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Ergünay'a göre (2006: 14) afet yönetimiyle ilgili işbirliği ve koordinasyon sağlama görevi hem merkezi hem de yerel düzeyde tek bir kurumun sorumluluğuna verilmiştir. Merkezde bu kurum Başbakanlık Acil Durum Yönetim Genel Müdürlüğü'dür.

Operasyona katılan arama kurtarma elemanlarının operasyon sonrası psikolojik durumlarına ilişkin olarak çalışmada elde edilen bulgular incelendiğinde, resmi arama kurtarma elemanlarının %83.4'ünün, gönüllü arama kurtarma elemanlarının ise %32.3'ünün “operasyon sonrasında psikolojik problem yaşadığı” görülmektedir. Operasyon sonrası psikolojik problemler yaşayan arama kurtarma elemanlarının resmi ve gönüllü olarak çalışanların, problemlerinin öncelikli olarak

uykusuzluk (resmi %31.2; gönüllü %37.7) ve yemek yiyememe (resmi 26.1; gönüllü %28.3) olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, resmi olarak çalışan katılımcıların %94.4'ü ve gönüllü olarak çalışan katılımcıların ise %53.2'si operasyon sonrasında psikolojik destek sağlanmadığını belirtmişlerdir (Tablo 10). Bu sonuç, resmi arama kurtarma elemanlarının operasyon öncesi psikolojik hazırlık evresinin olmaması, çalıştığı kurumda profesyonel düzeyde yardım alacağı yetkin kişilerin olmayışı ve operasyon sonrasında yeterli dinlenme zamanının bulunmaması, kurumun sosyal aktivitelere ilişkin çalışmalarının olamaması gönüllü arama kurtarma elemanlarından daha fazla düzeyde psikolojik sorunlarla karşılaştığı ve operasyon sonrasında psikolojik destek ihtiyaçlarının karşılanmadığı veya daha az karşılandığı şeklinde yorumlanabilir.

Gönüllü arama kurtarma elemanlarının %65.4'ünün arama kurtarma ile ilgili bir belgesinin olduğu ve bu belgeyi %37.3'ünün "Sivil Savunma" ve "GESOTİM", %25.4'ünün ise "AKUT"tan aldığı tespit edilmiştir (Tablo 12). Ayrıca gönüllü arama kurtarma elemanlarının insanlara yardım etmek (%36.8) ve ülkemizin deprem bölgesinde olduğu için (%28.1) arama kurtarma kulüp-dernek vb. kurumlara katıldığı tespit edilmiştir (Tablo 13). Çetin'e göre (2002: 113), acil yardım ve arama kurtarma konusunda çalışan kişilerin, konularına hakim ve her durum karşısında ne yapmasını bilen kişiler olması gerekmektedir. Çünkü, arama kurtarma faaliyetlerinde bir hata ya da eksik bir şey hayatını kurtarmaya çalıştıkları kişinin sakat kalmasına veya ölümüne sebep olacaktır. Ayrıca eğitimsiz bir bireyin herhangi bir olaya müdahale etmesi kendi hayatını da tehlikeye atması anlamına gelmektedir. Buna göre, arama kurtarma faaliyetleri ile ilgili bir belgenin önemine işaret ettiği sonucuna varılabilir.

Gönüllü olarak görev yapan arama kurtarma elemanlarının resmi arama kurtarma elemanlarına göre, toplumun kendilerine karşı tutumlarından daha çok memnun oldukları tespit edilmiştir (Tablo 15). Bu durumun ortaya çıkmasında, resmi arama kurtarma elemanı olarak çalışmalara katılan bireylerin diğerlerine göre yaptıkları işi resmi bir statüde yapıyor olmaları ve gelir kaynağı olarak görmelerinin etkili olabileceği düşünülmektedir.

Yapılan istatistiki analiz sonuçlarına göre, “Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları Ölçeği”nin alt boyutlarına ilişkin puanlarının görev yaptığı kuruma, yaşlarına, eğitim durumlarına ve görev süresine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir (Tablo 16,17,18,19,20). Belirtilen bağımsız değişkenlerdeki farklılıkların oluşmasında; resmi ve gönüllü katılımcılar için daha çok gönüllü katılımcıların sorunlara ilişkin puanlarının yüksek çıktığı, yaşa değişkenine göre “yazılı eserler” alt boyutu dışında diğer altı alt boyutta anlamlı bir farklılık olduğu ve genel anlamda yaşça küçük olan katılımcıların diğerlerine göre belirtilen faktörlerin onlar için bir sorun teşkil ettiği söylenebilir. bu durumun ortaya çıkmasında yaşça küçük olan katılımcıların mesleğe daha yeni başlamalarının etkili olabileceği söylenilebilir. Eğitim durumu değişkenine göre elde edilen bulgulara göre, eğitim durumu yüksek olan katılımcıların “yasal düzenlemeler”, “teşkilat”, “eğitmenler” ve “psikolojik” faktörlerinin mesleklerinin icra edilmesinin önündeki temel problemler veya engelleyiciler olduğu ileri sürülebilir.

Görev süresi değişkenine göre yapılan analizler incelendiğinde ise, “yasal düzenlemeler”, “teşkilat”, “eğitmenler”, “malzeme” ve “psikolojik” faktörlerinin hizmet süresi daha az olan katılımcılar için temel sorunlar olarak görüldüğü anlaşılmaktadır. Böyle bir sonucun ortaya çıkmasında ise, yeni başlayan elemanların mensubu oldukları kurumu ve hizmet vereceği alanları ülkemiz için öncelikli ve önemli gördüğü ancak, ifade edilenin aksine sorunları ortadan kaldıracak yasal düzenlemelerin veya diğer önleyici ve geliştirici önlemlerin yetkili makamlarca alınmadığı ve çalışanların maddi ve manevi anlamda destek görememesinin etkili olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak; resmi görevli olarak çalışan arama kurtarma personelinin görevlerinin önemini farkında oldukları, görevlerini önemsedikleri ancak riskli bir iş yaptıklarından bunun farkına varılmasını ve buna göre yasal güvence altına alınmalarının gerektiği ve görev öncesi, görev esnası ve sonrasında eğitim, ortam, imkan, psikolojik destek gibi katkılar sağlanması konusunda görüş birliğinde oldukları söylenebilir.

Gönüllü kuruluşlarda ise görevle ilgili koordinasyon sağlama, iletişim kurma gibi sorunlar temel sorun gibi algılanırken, gönüllülerin yaptıkları işten mutlu olmaları ve toplumda olumlu algılanmalarının motivasyonlarını artırdığı ortaya çıkmaktadır.

Bu sonuçlardan hareketle aşağıdaki öneriler verilebilir.

- Türkiye'deki arama kurtarma örgütleri arasındaki koordinasyon sorununu ortadan kaldıracak bir yapının oluşturulması ve arama kurtarma faaliyetlerinin Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ağırlıklı yönetilmesi.
- Arama kurtarma örgütlerinde görev yapacak resmi arama kurtarma elemanların maddi durumlarının acilen iyileştirilmesi.
- Arama kurtarma örgütleri arasında Türkiye genelinde etken bir iletişim sisteminin oluşturulması için bu faaliyetlerin ağırlıklı olarak Amatör Telsizciler Birliği (TRAC) tarafından yürütülmesi.
- Türkiye genelinde arama kurtarma faaliyetlerinden sorumlu olacak örgütlerin, görev ve yetkilerinin tam olarak belirlenerek yasal bir çerçevenin oluşturulması.
- Arama kurtarma faaliyetlerinde görev yapacak personele gelişen teknoloji ile beraber periyodik anlamda eğitimler verilmesi.
- Arama kurtarma faaliyetlerinde görev yapacak personelin operasyon öncesi ve sonrası psikolojik destek ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla arama kurtarma örgütlerinde mutlaka Psikolog bulundurulması.

- Arama kurtarma faaliyetlerinde görev yapan personelin sorunlarının tespit edilerek daha fazla ve farklı türde bilimsel çalışmaların yapılması.

KAYNAKLAR

1. AÇIKGÖZ, A. (2004). **Türk Silahlı Kuvvetleri Arama Kurtarma Timlerinin Yerleşiminin Yeniden Düzenlenmesi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kara Harp Okulu, Savunma Bilimleri Enstitüsü, Harekat Araştırması Anabilim Dalı.
2. AKDAĞ, E.S. (2002). “*Mali Yapı ve Denetim Boyutlarıyla Afet Yönetimi*”. Sayıştay Dergisi, Ocak-Haziran, 44-45: 35-65.
2. AKDUR, R. (2000). “*Afetlere Hazırlık ve Afet Yönetimi*”. **Afetlerde Sağlık Hizmetleri Yönetimi**. ESİN, S.A., OĞUZHAN, T., KAYA, C.K., ERGÜDER, T., ÖZKAN, T.A. ve YÜKSEL, İ. Ankara: Takav Matbaacılık Yayıncılık, 1-61.
3. AKGÜN, K.S. ve ULUĞTEKİN, M. (2001). **Hilal-i Ahmer'den Kızılay'a II**. Ankara: Türk Hava Kurumu Basımevi.
4. AKUT Tanıtım Broşürü.
5. ARIĞOLU, E., ARIOĞLU, N., YILMAZ, A.O. ve GİRGİN, C. (2000). **Deprem ve Arama Kurtarma İlkeleri**. İstanbul: Evrim Yayınevi.
6. ATLI, A. (2006). **Afet Yönetimi Kapsamında Deprem Açısından Japonya ve Türkiye Örneklerinde Kurumsal Yapılanma**. Ankara: Asil Yayım Dağıtım.
7. BABÜROĞLU, S. (1998). **Deprem ve Devlet**. Ankara: TBMM Vakfı Ofset.
8. Başbakanlık Doğal Afetler Koordinasyon Başmüsavirliği. (1997). **Doğal Afetler Genel Raporu**. Ankara.
9. Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi. (2000). **Depremler 1999: 17 Ağustos ve 12 Kasım Depremlerinden Sonra Bakanlıklar ve Kamu Kuruluşlarınca Yapılan Çalışmalar**. Ankara: Başbakanlık Basımevi.
10. BİRAND, A. ve ERGÜNAY, O. (2001). “**Türkiye'nin Afet Sorunlarına Genel Bakış ve Erzincan Depremi Uygulaması**”. İstanbul: Türkiye Deprem Vakfı Yayınları.

11. BOYACIOĞLU, D. (2001). “*Toplum Acil Müdahale Ekipleri (TAME)*”, BOYACIOĞLU, D., KARACA, M., ŞAHİN, M., TARI, E. ve GÜLER, G. (Ed:). İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Yayınları.
12. BOZKURT, V. (1999). **Deprem ve Toplum**. (1. Baskı). İstanbul: Alfa Yayınları.
13. BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2003). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi Kitabı. (III. Baskı). Pegem Yayıncılık.
14. CAN, E. (2006). “*Entegre Afet Yönetim Sistemi ve İlkeleri*”. **Afet Yönetiminin Temel İlkeleri**. KADIOĞLU, M. ve ÖZDAMAR., E. (Ed.), Ankara: İsmat Matbaacılık. 1-8
15. CEBER, K. (2005). **Mali Yönüyle Afet Yönetimi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye Anabilim Dalı.
16. ÇETİN, H. (2002). **Acil Durum veya Doğal Afetler Sonrası Türkiye’de Arama ve Kurtarma Faaliyetlerinin Düzenlenmesi ve Tek Merkezden Organize Edilmesi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kazaların Çevresel ve Teknik Araştırılması Anabilim Dalı.
17. DEMİRHAN, N. (2003). **Türkiye’de 112 İlk ve Acil Yardım Hizmetleri ve Afetlerdeki Rolü**. İstanbul: Acar Matbaacılık.
18. DİNLER, V., ŞAHİN, Ş. ve BAYDAR, L.Ç. (2001). “*Afet Kurbanlarının Yer Tespiti ve Kimliklendirme*”. **Ulusal Afet Dergisi**. 1(1), 50-55.
19. DOĞAN, N. (2002). **Toplum Yaşamını Etkileyen Doğal Yaşam Olayları**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.
20. EGE, R. (1986). *Health Aspects of Disasters and Accidents*, Ankara: Emel Matbaacılık.
21. EKİCİ, S. (2000). **Türkiye’de Depremlerle İlgili Faaliyetlerin Yönetimi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.
22. ENDER, C. (2001). **Kızılay Onur Sembolleri**. İstanbul: Barak Matbaacılık.

23. ERCAN, A. (2001). **Marmara’da Deprem**. İstanbul: Kozan Ofset.
24. ERDOĞAN, N. (2006). “*Uluslar arası Hafif, Orta ve Ağır Kentsel Arama Kurtarma Sınıflandırılması*”. **Sivil Savunma Dergisi**. 185, 13-16.
25. ERGÜNAY, O. (1996). “*Afet Yönetimi Nedir? Nasıl Olmalıdır?*”, Erzincan ve Dinar Deneyimleri Işığında Türkiye’nin Deprem Sorunlarına Çözüm Arayışları, **TÜBİTAK Deprem Sempozyumu Bildiriler Kitabı**. 263-272.
26. ERGÜNAY, O. (2006). “*Afet Yönetiminde İşbirliği ve Koordinasyonun Önemi*”. **Afet Yönetiminin Temel İlkeleri**. KADIOĞLU, M. ve ÖZDAMAR., E. (Ed.), Ankara: İsmat Matbaacılık, 9-14.
27. FİRİK, M. (2006). “*Gönüllü Kaynaklar ve Sivil Toplum Kuruluşları ile İlişkiler*”. **Afet Yönetiminin Temel İlkeleri**. KADIOĞLU, M. ve ÖZDAMAR., E. (Ed.), Ankara: İsmat Matbaacılık, 159-164.
28. GÖKTÜRK, İ. ve YILMAZ, M. (2001). “*Ülkemizde Afet Politikaları ve Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Bir Değerlendirme*”. **Afet Sonrası Yardımlarda Jandarmanın Rolü Semineri**. Kahramanmaraş.
29. Gönüllü El Kitabı, (2005). Türk Kızılayı Gençlik ve Gönüllü Organizasyonlar Bölümü, Ankara.
30. GÜDAK Arama Kurtarma Tanıtım Dosyası. (2006).
31. GÜDAK Üye Kayıtları. (2007).
32. GÜLKAN, P., BALAMİR, M. ve YAKUT, A. (2003). **Afet Yönetiminin Stratejik İlkeleri: Türkiye ve Dünyadaki Politikalara Genel Bakış**. Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Afet Yönetimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayınları.
33. GÜLKAN, P., BALAMİR, M. ve YAKUT, A. (2006). “*Afet Yönetiminin Stratejik İlkeleri: Türkiye ve Dünyadaki Politikalara Genel Bir Bakış*”. **Afet Yönetiminin Temel İlkeleri**. KADIOĞLU, M. ve ÖZDAMAR., E. (Ed.), Ankara: İsmat Matbaacılık. 19-42.
34. GÜLTEKİN, S. (2003). **Kriz Yönetimi Ve Kriz Yönetiminin Doğal Afetlerde (Deprem) Etkinliğinin Artırılmasına Yönelik Bir Öneri: Marmara Depreminde TSK Uygulamalarının Değerlendirilmesi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yönetim Organizasyon Anabilim Dalı.

35. İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma Genel Müdürlüğü. (1990). **Sivil Savunma ile ilgili Kanun, Tüzük ve Yönetmelikler**. I. Cilt. Ankara: Feryal Matbaacılık.
36. İçişleri Bakanlığı. (2004). **Türkiye’de Doğal Afetler Konulu Ülke Strateji Raporu**. Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı. Ankara.
37. KANLI, B. ve ÜNAL, Y. (2004). “*Üst Düzey Planlama Sistemi ve Afet Yönetim İlişkileri*”, **İTÜ Dergisi/a: Mimarlık Planlama Tasarım Serisi**, 3(1), 103-112.
38. KARACAN, K.H. (2001). **Depremlerde Kriz Yönetimi Ve Bir Model Teklifi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı.
39. KARACAN, K.H. (2001). **Depremlerde Kriz Yönetimi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. İşletme Anabilim Dalı.
40. KARAESMEN, E., YAKUT, N.B. ve GÜNGÖR, E. (2004). **Deprem ve Kurumsal Yapılanma: Afet Yönetimine Giriş**. Ankara: Türkiye Müteahhitler Birliği Yayınları.
41. KARASAR, N. (1999). **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
42. KOCAMAN, N. (2006). GESOTİM Eğitim Notları.
43. Kocaman, N.(2006).Gesotim eğitim Notları.
44. LEBLEBİCİ, Ö. (2004). **Doğal Afetlerde Kriz Yönetimi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.
45. LOIS, J. (2003). **Heroic Effortts: The Emotional Culture of Search and Rescue Volunteers**. USA: New York University Pres.
46. LOOVI, K. (2002). “*Acil Durum Yönetiminde IFRC Açısından Bakış*”. **Uluslararası Acil Durum Yönetimi Sempozyumu**, GÜRSES, Ü. (Ed.). 55-76. Ankara: Türkiye Acil Durum Yönetim Genel MüdürlüğüYayınları.
47. Mahalle Afet Gönüllüleri. (2005). Mahalle Afet Destek Projesi Eğitim Notları.

48. ÖZDEMİR, A. (2004). “Afetlerde Sivil Savunma Hizmetleri”, **Sivil Savunma Dergisi**, 46(176), 2-8.
49. ÖZEY, R. (2006). **Afetler Coğrafyası**, İstanbul: Aktif Yayınevi.
50. ÖZKAN, G. (2003). **Türkiye’de Afet Yönetiminin Problemleri: 17 Ağustos 1999 İzmit Körfezi Depremi 27 Ocak Pülümür Depremi ve 01 Mayıs 2003 Bingöl Depremi Deneyimleri**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Anabilim Dalı
51. PAMPAL, S. (2000). **Depremler**. İstanbul: Alfa Yayınları.
52. PEHLİVAN, S. (2002). **Türkiye’de Sivil Toplum Kuruluşları: 17.8.1999 Deprem’inde Akut ve Basındaki Haberlerin İçerik Çözümlemesi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı.
53. PETAL, M.A., CELEP, U., TÜZÜN, C. and GREEN, R. (2004). “Teaching Structural Hazards Awareness for Preparedness and Community Response”. **Bulletin of Earthquake Engineering**. 2(2),155-171.
54. PETER, T. (2002). “Acil Durum Yönetimine OCHA-INSARAG Açısından Bakış”. **Uluslararası Acil Durum Yönetimi Sempozyumu**, GÜRSES, Ü. (Ed.). 38-44. Ankara: Türkiye Acil Durum Yönetim Genel Müdürlüğü Yayınları.
55. Resmi Gazete, (1984), **Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurulu ve Bürolarının Kuruluş ve Görevleri ile Yükümlülüklerinin Karşılığının Tespit ve Ödenmesi Hakkında Yönetmelik. Sayı:7778**
56. Resmi Gazete. (1958). **Sivil Savunma Kanunu**. Kanun No: 7126. Kabul Tarihi: 9/6/1958. Sayı: 9931.
57. Resmi Gazete. (1981). **Yüksek Öğretim Kanunu**. Kanun No: 2547. Kabul Tarihi: 4/11/1981. Sayı: 17506.
58. Resmi Gazete. (1993). **Türkiye Kızılay Derneği Tüzüğü**. Sayı: 21588.
59. Resmi Gazete. (1997). **Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi Yönetmeliği**. Sayı: 22872.

60. Resmi Gazete. (2000). **Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Birlikleri ve Ekiplerinin Kuruluşu, Görevleri, Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik**. No: 24116.
61. SAKA, F. (2003). **Depremi Beklerken**. (1.Basım). İstanbul: Akdeniz Yayıncılık.
62. SARP, N. (1999). “*Sağlık Hizmetlerinde Afet Yönetimi*”, **Deprem Araştırma Enstitüsü Bülteni**. NURLU, M. (Ed.), 26(81): 6-54. Ankara: Özyurt Matbacılık.
63. SHENAS, H.H., GOODARZI, A.M., DEHBOZORGI, G. and FARASHBANDI, H. (2005). “*Psychological Consequences of the Bam Earthquake on Professional and Nonprofessional Helpers*” , **Journal of Traumatic Stres**, 18(5), 477-483.
64. SİPAHİOĞLU, K.(2003). **Doğal Afet Yönetim Sisteminde Etkinliğin Artırılması**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı.
65. Sivil Savunma Koleji. (2003). **Sivil Savunma, Afetler, Arama ve Kurtarma**. Sivil Savunma Koleji. Ankara.
66. Sivil Toplum Kuruluşları Rehberi. (2005). **Deprem Bölgesinde Etkin Olmuş ve Afete Hazırlanan Sivil Toplum Kuruluşları**. Afete Karşı Sivil Koordinasyon. İstanbul: Yön Matbaacılık.
67. SOYGÜR, Ü. (1996). “*Depremlerle Birlikte Yaşamak*”, Erzincan ve Dinar Deneyimleri Işığında Türkiye'nin Deprem Sorunlarına Çözüm Arayışları, **TÜBİTAK Deprem Sempozyumu Bildiriler Kitabı**. 37-43.
68. SOYGÜZEL, H. (2002). **Türkiye’de Doğal Afetlerde Kriz Yönetimi: Marmara Depremi Örneği**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.
69. ŞAHİN, C. ve SİPAHİOĞLU, Ş. (2002). **Doğal Afetler ve Türkiye**. Ankara: Ümit Ofset Matbacılık.
70. TEZBAŞARAN, A. (1997). **Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu**. (2. Baskı), Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
71. Toplum Afet Gönüllüleri, (2003). **TAG 1 Eğitim Kitabı**. İstanbul.

72. Türkiye Kızılay Derneği. (2004). **Stratejik Plan**. Ankara.
73. Türkiye’de Doğal Afetler Konulu Ülke Strateji Raporu.(2004).Japonya Uluslararası Strateji Raporu. Ankara.
74. Ulusal Deprem Konseyi. (2002). **Deprem Zararlarının Azaltma Ulusal Stratejisi**. Ankara: TÜBİTAK Matbaası.
75. UZUNÇIBUK, L. (2005). **Yerleşim Yerlerinde Afet ve Risk Yönetimi**. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Anabilim Dalı.
76. WISNER, B. and ADAMS, J. (2002). **Environmental Health in Emergencies and Disasters: A Practical Guide**. Genova: World Health Organization.
77. Yeni Yüksektepe Gönüllülerin Dünyası, Yeni Yüksektepe Kültür Derneği Yayınları.
78. Yeni Yüksektepe Kültür Derneği GEA Arama Kurtarma Ekibi. (2004). Güney Asya Deprem ve Tsunami Felaketi Operasyonu Detaylı Rapor.
79. Yeni Yüksektepe Kültür Derneği GEA Arama Kurtarma Ekoloji Grubu İç Tüzüğü.
80. YILMAZ, A. (2001). **Türk Kamu Yönetiminin Sorun Alanlarından Biri Olarak Afet Yönetimi ve Karşılaşılan Sorunlar**. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.
81. YILMAZ, A. (2003). **Türk Kamu Yönetiminin Sorun Alanlarından Biri Olarak Afet Yönetimi**. Ankara: Pegem Yayıncılık.
82. YILMAZ, A., (2004). “*Afet Yönetimi*”. **Sivil Savunma Dergisi**, 46(177), 17-21.
83. YILMAZ, M. (2006). “*Sivil Savunmanın Amacı, Önemi ve Türkiye’de ki Sivil Savunma Teşkilatı, Yeniden Yapılanma Çalışmaları*”. **Afet Yönetiminin Temel İlkeleri**. KADIOĞLU, M. ve ÖZDAMAR., E. (Ed.), Ankara: İsmat Matbaacılık, 147-152.
84. YILMAZ, Y. (2000). **Beklenen Büyük Marmara Depremi**. (I. Baskı). İstanbul: Sınır Ötesi Yayınları.

85. ZEBROWSKI, E.J. (1999). **Perils of a Restless Planet Scientific Perspectives on Natural Disasters**. United Kingdom: Cambridge University Press.
86. <http://www.akut.org.tr> . (Erişim Tarihi: 10.01.2007).
87. <http://www.gea.org.tr> . (Erişim Tarihi: 27.11.2006).
88. <http://www.gesotim.net>. (Erişim Tarihi: 08.02.2007).
89. <http://www.ssgm.gov.tr> (Erişim Tarihi: 26.12.2006).
90. <http://www.tsk.mil.tr>. (Erişim Tarihi: 10.01.2007).
91. <http://www.tubitak.gov.tr>. (Erişim Tarihi: 26.12.2006).
92. www.gudak.gazi.edu.tr. (Erişim Tarihi: 26.12.2006).
93. www.icdo.org. (Erişim Tarihi:19.12.2006).
94. www.ochaonline.un.org. (Erişim Tarihi: 05.12.2006).

EKLER

- 1- Sivil Savunma Genel Müdürlüğü Dilekçe
- 2- Arama Kurtarma Derneği (AKUT) Başkanlığı Dilekçe
- 3- Anket Formu Resmi
- 4- Anket Formu Gönüllü

GAZI ÜNİVERSİTESİ
 BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU
 Gazi University
 School of Physical Education And Sports
 06500 Beşevler-ANKARA-TURKEY Tel : 90.0312 262 35 00
 Fax : 90.0312 212 22 74

Sayı : B. 30.2.GÜN.0.88.01.12-09 - 031

Konu :

15.01.2007

SİVİL SAVUNMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
 ANKARA

Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Spor Yöneticiliği Bölümünde Uzman olarak görev yapan Halil SAROL'un, "Türkiye'de ki Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları" konulu yüksek lisans tezinde kullanılmak üzere hazırlanan anket, ek 1'de belirtilen birimlerinizde uygulanmak istenmektedir.

Anket ek 2'de sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

 Prof. Dr. Suat KARAKÜÇÜK
 Spor Yöneticiliği Bölüm Başkanı

Ekler: 1- İlgili Birimler
 2- Anket

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
 BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU
 Gazi University
 School of Physical Education And Sports
 06500 Beşevler-ANKARA-TURKEY Tel : 90.0312 202 35 00
 Fax : 90.0312 212 22 74

Sayı : B. 30.2.GÜN.0.88.01..12-07 - 033

Konu :

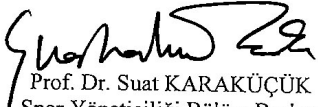
15.01.2007

ARAMA KURTARMA DERNEĞİ (AKUT) BAŞKANLIĞINA
 İSTANBUL.

Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Spor Yöneticiliği Bölümünde Uzman olarak görev yapan Halil SAROL'un, "Türkiye'de ki Arama Kurtarma Elemanlarının Temel Sorunları" konulu yüksek lisans tezinde kullanılmak üzere hazırlanan anket, kurumunuzda arama kurtarma faaliyetlerine katılan üyelerinize uygulanmak istenmektedir.

Anket ekte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

 Prof. Dr. Suat KARAKÜÇÜK
 Spor Yöneticiliği Bölüm Başkanı

Sayın katılımcı;

Türkiye'deki Arama Kurtarma Elemanlarının karşılaştığı temel sorunlarını tespit etmek için yapılan bu çalışmada görüşlerinize ihtiyaç duyulmaktadır.

Anket formuna vereceğiniz cevaplar gizli tutulacaktır. Ankete, verecek olduğunuz doğru bilgiler sayesinde sağlıklı sonuçlara ulaşılacaktır. Göstermiş olduğunuz ilgiden dolayı çok teşekkür ederim.

Halil SAROL
hsarol@gazi.edu.tr

BÖLÜM - 1

1. Cinsiyet: Kadın Erkek

2. Yaş: 18–23 24–29 30–35 36–41 41 ve üzeri

3. Eğitim durumu:

İlkokul Ortaokul Lise Önlisans
 Lisans Yüksek Lisans Doktora

4. Bağlı Bulduğunuz Kurum ve göreviniz:

Sivil Savunma (Göreviniz).....

5. Medeni Hal: Evli Bekar

6. Gelir durumuz(YTL)

500-1000 1000-2000 2000 ve üzeri

7. Yabancı Dil :

Yok İngilizce Almanca Fransızca Diğer (Belirtiniz).....

BÖLÜM - 2

1- Sosyal güvence durumunuz:

Emekli Sandığı SSK Özel Sigorta

2- Sizce Arama Kurtarma elemanlarının özel bir sigortası olmalı mıdır?

Evet Hayır Fikrim Yok

3- Arama Kurtarma faaliyetlerinin riskli bir iş olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet Hayır Kısmen

4- Kurumunuzun görev esnasında meydana gelebilecek yaralanma, sakatlanma v.b durumda tazmin ile ilgili yasal düzenlemeleri var mıdır?

Evet Hayır

5- Hangi tür Arama Kurtarma operasyonlarına katıldınız? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- Büyük Çaplı Operasyonel Faaliyet (1999 Marmara Depremi vb)
 Lokal Operasyonel Faaliyet (Zümrüt apt vb) ()
 Diğer (Belirtiniz).....

6- Arama Kurtarma faaliyetlerinde görev alma süreniz?

- 1 yıldan az 1- 3 yıl 4-6 yıl 7-9 yıl 10 yıl ve üzeri

7- Türkiye’de Arama Kurtarma alanındaki sivil toplum örgütlerinin yeterince geliştiğine inanıyor musunuz?

- Evet Hayır Kısmen

8- Görev esnasında resmi ve gönüllü arama kurtarma birimleri arasında koordinasyon sorunu yaşanıyor mu?

- Evet Hayır Kısmen

9- Sizde Arama Kurtarma örgütlerinin koordinesi kim tarafından yapılmalıdır? (Sadece tek şık işaretleyiniz)

- Sivil Savunma Yerel Yönetimler
 Afet İşleri Genel Müdürlüğü Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi
 Sivil toplum örgütleri Afetler Merkez Koordinasyon Kurulu
 Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü Diğer (Belirtiniz).....

10- Arama Kurtarma operasyonları sonrası psikolojik problemler yaşıyor musunuz?(Operasyonel Faaliyete katılmamış iseniz 12. soruya geçiniz)

- Evet Hayır Kısmen

11- Operasyon sonrası en çok karşılaştığınız psikolojik probleminiz nedir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- Uykusuzluk Hayal görme Sürekli Korku hali
 Yemek yiyememe Diğer (Belirtiniz).....

12- Kurumunuz psikolojik tedavi imkanı sağlıyor mu?

- Evet Hayır

13- Yardımcı olduğunuz (Hayatını kurtardığınız) bir kimse ile sonradan görüştüğünüz olur mu?

- Evet Hayır

14- Toplumun size karşı tutumundan memnun musunuz?

- Evet Hayır Kısmen

15- Sigara kullanıyor musunuz?

Evet Hayır Ara sıra

16- Alkol kullanıyor musunuz?

Evet Hayır Ara sıra

BÖLÜM- 3

Lütfen tercihinizi uygun boşluğa bir “X” işareti koyarak belirtiniz. Hiç birinden emin olmasanız bile bütün maddeleri yanıtlayınız. Burada doğru ya da yanlış yanıt bulunmamaktadır.

ORGANİZASYON İLE İLGİLİ SORUNLAR		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
1.	Diğer Arama Kurtarma ekipleri arasında koordinasyon sorunu yaşanmaktadır						1.
2.	Arama Kurtarma Operasyonlarında diğer ekiplerle haberleşmeden kaynaklanan sorunlar meydana gelmektedir						2.
3.	Arama Kurtarma operasyonlarında organizasyonu tek bir kurum üstlenmelidir						3.
4.	Bütün Arama Kurtarma ekiplerinin görev, yetki ve sorumlulukların önceden ve yeniden belirlenmesi gerekmektedir						4.
5.	Arama kurtarma ekiplerinde belli bir standart olmalıdır						5.
6.	Arama Kurtarma ekiplerinin olay yerine ulaşımı ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır						6.
YASAL DÜZENLEMELER İLE İLGİLİ SORUNLAR							
1.	Türkiye’de Arama Kurtarma konusunda yapılan kanuni düzenlemeler yetersizdir						1.
2.	Kanuni düzenlemelerden kaynaklanan yetki karmaşası yaşanmaktadır						2.
TEŞKİLAT İLE İLGİLİ SORUNLAR							
1.	Bulduğum kurum manevi olarak destek sağlamıyor						1.
2.	Operasyon öncesi eğitim çalışmaları yetersiz						2.
3.	Görev, yetki ve sorumluluklar tam belli değil						3.
4.	Gelişen teknoloji takip edilmemektedir						4.
5.	Bağlı olduğum kurum bana değer veriyor						5.

6.	Yönetimle iletişim kopukluğu var						6.
7.	Operasyon sonrası psikolojik destek verilmiyor						7.
EĞİTMENLERLE İLE İLGİLİ SORUNLAR							
1.	Arama kurtarma konusunda yetişmiş eğitmen sayısı yetersiz						1.
2.	Arama Kurtarma konusunda eğitmen bilgi birikimi yetersiz						2.
3.	Eğitmenlerin uluslararası tecrübesi yok						3.

MALZEME İLE İLGİLİ SORUNLAR		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
1.	Arama kurtarma faaliyetlerinde kullanılan malzemeler çok pahalıdır.						1.
2.	Kullanılan malzemelerin çoğu yurtdışından gelmektedir						2.
3.	Kullanılan malzemelerin temininde zorluk çekiliyor						3.
4.	Yerli malzemeler yok ya da kalitesiz						4.
5.	Yerli malzemelere güven duyulmuyor						5.
6.	Malzeme bakımı için yeterli ve deneyimli personel yok.						6.
YAZILMIŞ ESERLERLE İLGİLİ SORUNLAR							
1.	Ülkemizde arama kurtarma konusunda yararlanacağım kitap – kaynak bulunmuyor						1.
2.	Yurtdışından kitap – kaynak bulabiliyorum						2.
3.	Arama Kurtarma konusunda yeterince bilimsel çalışmalar yapılmamaktadır						3.
PSİKOLOJİK SORUNLAR (Daha önce Operasyonel Arama Kurtarma Faaliyetine katılmayanlar 2.3. ve 4. sorulara cevap veremeyeceklerdir)							
1.	Operasyon öncesi psikolojik eğitim verilmektedir						1.
2.	Operasyon sonrası psikolojik destek ihtiyacı duyuyorum						2.
3.	Operasyon sonrasında meydana gelen psikolojik rahatsızlıklar dolayısıyla yaşamım değişti						3.
4.	Operasyon sonrası dinlenemiyorum						4.

Sayın katılımcı;

Türkiye'deki Arama Kurtarma Elemanlarının karşılaştığı temel sorunlarını tespit etmek için yapılan bu çalışmada görüşlerinize ihtiyaç duyulmaktadır.

Anket formuna vereceğiniz cevaplar gizli tutulacaktır. Ankete, verecek olduğunuz doğru bilgiler sayesinde sağlıklı sonuçlara ulaşılacaktır. Göstermiş olduğunuz ilgiden dolayı çok teşekkür ederim.

Halil SAROL
hsarol@gazi.edu.tr

BÖLÜM - 1

1. Cinsiyet: Kadın Erkek
2. Yaş: 18–23 24–29 30–35 36–41 41 ve üzeri
3. Meslek: ().....
4. Eğitim durumu:
 - İlkokul Ortaokul Lise Önlisans
 - Lisans Yüksek Lisans Doktora
5. Bağlı Bulduğunuz Kurum / Dernek / Kulüp:
 - AKUT GESOTİM GÜDAK
6. Medeni Hal: Evli Bekar
7. Gelir durumu:
 - Çok kötü Kötü Orta İyi Çok iyi
8. Yabancı Dil :
 - Yok İngilizce Almanca Fransızca Diğer (Belirtiniz).....

BÖLÜM - 2

1- Sosyal güvence / Sigorta durumunuz.

- Emekli Sandığı SSK Bağkur
- Özel Sigorta Hiçbir Sosyal Güvenlik Kurumu üyesi değilim

2- Sizde Arama Kurtarma elemanlarının özel bir sigortası olmalı mıdır?

- Evet Hayır Fikrim Yok

3- Arama Kurtarma faaliyetlerinin riskli bir iş olduğunu düşünüyor musunuz?

- Evet Hayır Kısmen

4- Daha önce herhangi bir operasyonel Arama Kurtarma faaliyetine katıldınız mı? (Cevabınız hayır ise 9. soruya geçiniz)

Evet Hayır

5- Hangi tür Arama Kurtarma etkinliklerine katıldınız? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

Büyük Çaplı Operasyonel Faaliyet (1999 Marmara Depremi vb)

Lokal Operasyonel Faaliyet (Zümrüt apt vb)

Diğer (Belirtiniz).....

6- Arama Kurtarma operasyonları sonrası psikolojik problemler yaşıyor musunuz?

Evet

Hayır

Kısmen

7- Operasyon sonrası en çok karşılaştığınız psikolojik probleminiz nedir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

Uykusuzluk

Hayal görme

Sürekli Korku hali

Yemek yiyememe

Diğer (Belirtiniz).....

8- Yardımcı olduğunuz (Hayatını kurtardığınız) bir kimse ile sonradan görüştüğünüz olur mu?

Evet

Hayır

9- Bulduğunuz Kurum / Dernek / Kulüpte psikolog var mı?

Evet

Hayır

10- Arama Kurtarma ile ilgili hangi tür eğitim faaliyetlerine katıldınız? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

Haberleşme

Enkaz

Üst Katlardan Tahliye

İlk Yardım

İp

Tatbikat

Dağ Arama Kurtarma

Diğer

(Belirtiniz).....

11- Arama Kurtarma ile ilgili lisans – diploma gibi bir belgeniz var mı? (Cevabınız hayır ise 13.soruya geçiniz)

Evet

Hayır

12- Arama Kurtarma ile ilgili lisans – diploma vb. belgenizi hangi kurum yada kuruluştan aldınız?

Belirtiniz.....

13- Arama Kurtarma faaliyetlerinde görev alma süreniz?

1 yıldan az

1- 3 yıl

4-6 yıl

7-9 yıl

10 yıl ve üzeri

14- Arama Kurtarma Kurum / Dernek / Kulüp katılım sebebiniz nedir?(Önem derecesine göre 1.2.3 olarak işaretleyiniz.)

BÖLÜM - 3

Lütfen tercihinizi uygun boşluğa bir “X” işareti koyarak belirtiniz. Hiç birinden emin olmasanız bile bütün maddeleri yanıtlayınız. Burada doğru ya da yanlış yanıt bulunmamaktadır.

ORGANİZASYON İLE İLGİLİ SORUNLAR		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
1.	Diğer Arama Kurtarma ekipleri arasında koordinasyon sorunu yaşanmaktadır						7.
2.	Arama Kurtarma Operasyonlarında diğer ekiplerle haberleşmeden kaynaklanan sorunlar meydana gelmektedir						8.
3.	Arama Kurtarma operasyonlarında organizasyonu tek bir kurum üstlenmelidir						9.
4.	Bütün Arama Kurtarma ekiplerinin görev, yetki ve sorumlulukların önceden ve yeniden belirlenmesi gerekmektedir						10.
5.	Arama kurtarma ekiplerinde belli bir standart olmalıdır						11.
6.	Arama Kurtarma ekiplerinin olay yerine ulaşımı ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır						12.
YASAL DÜZENLEMELER İLE İLGİLİ SORUNLAR							
1.	Türkiye’de Arama Kurtarma konusunda yapılan kanuni düzenlemeler yetersizdir						1.
2.	Kanuni düzenlemelerden kaynaklanan yetki karmaşası yaşanmaktadır						2.
TEŞKİLAT İLE İLGİLİ SORUNLAR							
1.	Bulduğum kurum manevi olarak destek sağlamıyor						1.
2.	Operasyon öncesi eğitim çalışmaları yetersiz						2.
3.	Görev, yetki ve sorumluluklar tam belli değil						3.
4.	Gelişen teknoloji takip edilmemektedir						4.
5.	Bağlı olduğum kurum bana değer veriyor						5.
6.	Yönetimle iletişim kopukluğu var						6.
7.	Operasyon sonrası psikolojik destek verilmiyor						7.

EĞİTMENLERLE İLE İLGİLİ SORUNLAR							
1.	Arama kurtarma konusunda yetmişmiş eğitimci sayısı yetersiz						1.
2.	Arama Kurtarma konusunda eğitimci bilgi birikimi yetersiz						2.
3.	Eğitimcilerin uluslararası tecrübesi yok						3.

MALZEME İLE İLGİLİ SORUNLAR							
1.	Arama kurtarma faaliyetlerinde kullanılan malzemeler çok pahalıdır						1.
2.	Kullanılan malzemelerin çoğu yurtdışından gelmektedir						2.
3.	Kullanılan malzemelerin temininde zorluk çekiliyor						3.
4.	Yerli malzemeler yok ya da kalitesiz						4.
5.	Yerli malzemelere güven duyulmuyor						5.
6.	Malzeme bakımı için yeterli ve deneyimli personel yok						6.

YAZILMIŞ ESERLERLE İLGİLİ SORUNLAR							
1.	Ülkemizde arama kurtarma konusunda yararlanacağım kitap – kaynak bulunmuyor						1.
2.	Yurtdışından kitap – kaynak bulabiliyorum						2.
3.	Arama Kurtarma konusunda yeterince bilimsel çalışmalar yapılmamaktadır						3.

PSİKOLOJİK SORUNLAR (Daha önce Operasyonel Arama Kurtarma Faaliyetine katılmayanlar 2.3. ve 4. sorulara cevap vermeyeceklerdir)							
1.	Operasyon öncesi psikolojik eğitim verilmektedir						1.
2.	Operasyon sonrası psikolojik destek ihtiyacı duyuyorum						2.
3.	Operasyon sonrasında meydana gelen psikolojik rahatsızlıklar dolayısıyla yaşamım değişti						3.
4.	Operasyon sonrası dinlenemiyorum						4.

ÖZGEÇMİŞ

1975 yılında Almanya’da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Uşak’ta tamamladı. 1997 yılında Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde lisans eğitimine başladı. 2001 yılında lisans eğitimini tamamladı.

2004 -2005 Öğretim yılı güz döneminde Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı’nda yüksek lisans eğitimine başladı.

Evli ve bir çocuk sahibi olan Halil SAROL halen Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spor Yöneticiliği Bölümünde Uzman olarak görev yapmaktadır.